

การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ดวงใจ กรายแก้ว

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2567

การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ดวงใจ กรายแก้ว

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2567

THE APPLICATION OF THE 4 BHRAHMAVIHARA PRINCIPLE IN THE ADMINISTRATION OF KHAOPHRA SUBDISTRICT MUNICIPALITY EXECUTIVE, PHIPUN DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

DOUNGJAI KAIKAEW

A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF POLITICAL SCIENCE FACULTY OF SOCIAL SCIENCES MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY 2024

หัวข้อสารนิพนธ์	:	**การใช้หลักพรหมวิหาร ๔ ใน การบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช**
ชื่อนักศึกษา	:	**ดวงใจ กรายแก้ว**
ชื่อปริญญา	:	**รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**
ปีพุทธศักราช	:	2567
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	:	**รองศาสตราจารย์ ดร. กันตภณ หนูทองแก้ว**

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณบดีคณะสังคมศาสตร์ .....

(พระมหาสุรไกร ชินพุทธิสิริ, ผศ.)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ :

ประธานกรรมการ .....

(พระมหาเอกกวิน ปิยวีโร, ดร.)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก) .....

(รองศาสตราจารย์ ดร. กันตภณ หนูทองแก้ว)

กรรมการ .....

(รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยวัฒน์ เผือกคง)

กรรมการ .....

(พระครูปลัด อธิษฐ์ สุวฑฺโฒ, ดร.)

กรรมการ .....

(ดร. สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Topic	:	The Application of the Bhrahmaviharaprinciple in the Administration of Khaophra Subdistrict Municipality Executive, Phipun District, Nakhon Si Thammarat Province
Student's Name	:	Doungjai Kaikaew
Degree Sought	:	Master of Political Science
Anno Domini	:	2024
Advisor	:	Assoc. Prof. Dr. Kantaphon Nuthongkaew

Accepted by the Faculty of Social Sciences, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master of Political Science.

Dean of Faculty of Social Sciences .....
(Phramaha Surakrai Jinabuddhisiri, Asst. Prof.)

Thematic Committee :

Chairman .....
(Phramaha Ekkawin Piyaweero, Dr.)

Member (Advisor) .....
(Assoc. Prof. Dr. Kantaphon Nuthongkaew)

Member .....
(Phrakhrupalad Athit Suvaddho, Dr.)

Member .....
(Assoc. Prof. Dr. Chaiwat Phuakkhong)

Member .....
(Dr. Sitthipong Sitthiphataraprabha)

Copyright of Mahamakut Buddhist University

บทคัดย่อ

หัวข้อสารนิพนธ์ : **การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช**

ชื่อนักศึกษา : **ดวงใจ กรายแก้ว**

ชื่อปริญญา : **รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**

ปีพุทธศักราช : **2567**

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก : **รองศาสตราจารย์ ดร. กันตภณ หนูทองแก้ว**

สารนิพนธ์นี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) ศึกษาการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช และ 2) แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาในเขตเทศบาลตำบลเขาพระ จำนวน 381 คนโดยการคำนวณจากสูตรทาโร่ ยามาเน่ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 6 คน เลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.48, S.D. = 0.24) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ หลักมุทิตา (ความยินดีเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีสุข) ($\overline{X}$ = 4.51, S.D. = 0.31) รองลงมาได้ หลักอุเบกขา (ความวางใจเป็นกลาง) ($\overline{X}$ = 4.50, S.D. = 0.29) หลักกรุณา (ความคิดช่วยให้พ้นทุกข์) ($\overline{X}$ = 4.47, S.D. = 0.32) และ หลักเมตตา (ความปรารถนาดี) ($\overline{X}$ = 4.44, S.D. = 0.28) ตามลำดับ

2. แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้บริหารควรนำหลักพรหมวิหาร 4 มาใช้ในการบริหารงานอย่างต่อเนื่องและจริงจัง โดยเฉพาะหลักเมตตา เป็นหลักสำคัญในการบริหารบุคลากรและการให้บริการประชาชน

คำสำคัญ : การบริหารงาน, หลักพรหมวิหาร 4, ผู้บริหารเทศบาล

ABSTRACT

Thematic Topic : **The Application of The 4 Bhrahmavihara principle in the Administration of Khaophra Subdistrict Municipality Executive, Phipun District, Nakhon Si Thammarat Province**

Student's Name : **Doungjai Kraikaew**

Degree Sought : **Master of Political Science**

Anno Domini : **2024**

Advisor : **Assoc. Prof. Dr. Kantaphon Nuthongkaew**

The objectives of this research were to 1) Study the use of the 4 brahmavihara principles and 2) Guidelines for promoting the use of the 4 brahmavihara principles in the administration of the administrators of Khao Phra Subdistrict Municipality, Phipun District, Nakhon Si Thammarat Province. The sample group consisted of 381 people residing in Khao Phra Subdistrict Municipality by calculation from the Taro Yamane formula. Six key informants were selected purposively. The statistics employed for the data analysis were frequency, percentage, standard deviation and content analysis.

The research finding were as follows:

1. Using the 4 Brahmavihara principles in the management of Khao Phra Subdistrict Municipality administrators, Phipun District, Nakhon Si Thammarat Province. Overall, all aspects were at a high level ($\overline{X}$ = 4.48, S.D. = 0.24) When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest mean value was the principle of mudita (joy when others are well and happy) ($\overline{X}$= 4.51, S.D. = 0.31), followed by the principle of equanimity (neutral trust) ($\overline{X}$= 4.50, S.D. = 0.29), the principle of loving-kindness (thoughts that help escape suffering) ($\overline{X}$= 4.47, S.D. = 0.32) and the principle of loving-kindness (desire Good) ($\overline{X}$= 4.44, S.D. = 0.28) respectively

2. Guidelines for promoting the use of the 4 Brahmavihara principles in the management of Khao Phra Subdistrict Municipality administrators, Phipun District, Nakhon Si Thammarat Province. Executives should continuously and seriously apply

the 4 Brahmavihara principles in their management. Especially the principle of kindness It is an important principle in personnel management and public service.

Keywords : Administration, 4 brahmavihara principles, municipal administrators

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้เนื่องจากบุคคลหลายฝ่ายที่ได้ช่วยเหลือในครั้งนี้ ผู้วิจัยใคร่ ขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นสถาบันที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ทางการศึกษาด้านรัฐศาสตร์ ระดับปริญญาโท

ขอกราบขอบพระคุณอธิการบดี และคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ที่ได้อำนวยความสะดวกในการศึกษา ตลอดหลักสูตร ขอกราบขอบพระคุณ พระมหาเอกกวิน ปิยวิโร, ดร. ที่กรุณาเป็นประธานควบคุมการสอบ ขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้ระดับมหาบัณฑิต หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับความถูกต้องของเนื้อหาในเล่มสารนิพนธ์ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว ที่ให้ความอนุเคราะห์รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ที่ได้ให้คำปรึกษา ตลอดจนตรวจสอบข้อบกพร่องต่าง ๆ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาของสารนิพนธ์ ฉบับนี้ จนสำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยทุกท่านที่ได้ให้ความสะดวกด้วยดีเสมอมา ตลอดจนเพื่อนนักศึกษาระดับปริญญาโททุกท่านที่คอยเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบคุณครอบครัวและญาติมิตรทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ ที่คอยห่วงใยให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจตั้งแต่เริ่มเรียนจนถึงจบการศึกษา คุณงามความดีและประโยชน์อันเกิดจากสารนิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอใช้เป็นเครื่องสักการบูชาคุณ พระรัตนตรัย พระคุณของมารดา บิดา ครูอาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ที่มีคุณค่ายิ่ง และขอมอบคุณความดีนี้ให้แก่ผู้มีอุปการคุณทุก ๆ ท่านเทอญ

ดวงใจ กรายแก้ว

สารบัญคำย่อ

อักษรย่อพระไตรปิฎกในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าจากพระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย มหามกุฎราชวิทยาลัย. (2563) : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัยนครปฐม ในการค้นคว้าและอ้างอิง โดยมีคำย่อและคำเต็มดังนี้

พระสุตตันตปิฎก

ที.ม. สุตฺตนฺตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค

เลขที่เกี่ยวกับพระไตรปิฎก มีดังนี้ เลขหน้าเป็นเล่ม เลขกลางเป็นข้อ และเลขหลังเป็นหน้า เลข/ข้อ/หน้า เช่น ที.ม. (ไทย) 10/184/225 หมายถึง พระสุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค (ฉบับภาษาไทย) ฉบับมหามกุฎราชวิทยาลัย เล่มที่ 10 ข้อที่ 184 หน้าที่ 225 เป็นต้น

สารบัญเรื่อง

หน้า

บทคัดย่อ (ภาษาไทย)..... จ

บทคัดย่อ (ภาษาอังกฤษ)..... ฉ

กิตติกรรมประกาศ..... ช

สารบัญคำย่อ..... ฌ

สารบัญเรื่อง..... ญ

สารบัญภาพ..... ฏ

สารบัญตาราง..... ฐ

บทที่ 1 บทนำ..... 1

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1

1.2 คำถามการวิจัย..... 3

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย..... 3

1.4 ขอบเขตของการวิจัย..... 4

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ..... 4

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 5

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 6

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับหลักพรหมวิหาร 4..... 6

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น..... 10

2.3 การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น..... 21

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับผู้บริหารท้องถิ่น..... 34

2.5 บริบทพื้นที่เทศบาลตำบลเขาพระ..... 36

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 41

2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 47

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย..... 48

3.1 ประชาชนและกลุ่มตัวอย่าง..... 48

3.2 เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง..... 50

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 51

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ..... 52

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

หน้า

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 53
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล..... 53
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย..... 54
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 56
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล..... 57
4.2 การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช..... 59
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เรื่อง การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช..... 67
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 75
5.1 สรุปผลการวิจัย..... 76
5.2 อภิปรายผลการวิจัย..... 79
5.3 ข้อเสนอแนะ..... 82
บรรณานุกรม..... 83
บุคลานุกรม..... 86
ภาคผนวก..... 88
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย..... 89
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย..... 91
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวมรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย..... 95
ภาคผนวก ง แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย... 104
ภาคผนวก จ ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ และการคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ..... 113
ภาคผนวก ฉ รูปภาพการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ..... 125
ประวัติผู้วิจัย..... 132

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างกรุงเทพมหานคร..... 16
ภาพที่ 2.2 โครงสร้างเมืองพัทยา..... 17
ภาพที่ 2.3 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนจังหวัด..... 18
ภาพที่ 2.4 โครงสร้างเทศบาล..... 19
ภาพที่ 2.5 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล..... 20
ภาพที่ 2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 47
ภาพที่ 4.1 องค์ความรู้ที่ได้รับ..... 73

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 57

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทุกหลักธรรม..... 59

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามหลักเมตตา (ความรักใคร่ ปรารถนาดีอยากให้คนอื่นมีความสุข มีจิตอันแผ่ไมตรีและคิดทำประโยชน์)..... 60

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช หลักกรุณา (ความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์ ใฝ่ใจในอันจะปลดเปลื้องบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อน)..... 62

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช หลักมุทิตา (ความยินดี มีจิตผ่องใสแช่มชื่นเบิกบานอยู่เสมอพลอยยินดีด้วยเมื่อเขาได้ดีมีสุข)..... 64

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช หลักอุเบกขา (ความวางใจเป็นกลาง อันจะให้ดำรงอยู่ในธรรมตามที่พิจารณาเห็นด้วยปัญญา)..... 66

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปฏิรูประบบราชการในสังคมไทยที่เกิดขึ้น มีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลทำให้ต้องมีการปฏิรูปอยู่ 2 ประการ คือ ปัจจัยภายนอก ซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแข่งขันในโลกไร้พรมแดน และปัจจัยภายใน สืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เมื่อปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในมีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น บุคลากรในระบบราชการประกอบด้วยข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว ล้วนมีหน้าที่สำคัญในการขับเคลื่อนระบบราชการ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและการพัฒนาประเทศชาติอย่างยั่งยืน บุคลากรทุกระดับชั้นจะต้องมีความพร้อมในการปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันเพื่อการทำงานที่มีมาตรฐาน มีคุณภาพ ความรวดเร็วเพื่อให้สอดคล้องตรงตามความต้องการของกลุ่มผู้รับบริการ ดังนั้นการปฏิรูประบบราชการที่เกิดขึ้นต้องมีการปรับตัว เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากปัจจัยภายในและภายนอก เพื่อจะเป็นประโยชน์สูงสุดต่อประเทศเทศชาติและประชาชนนั่นเอง ดังนั้นการปฏิรูปราชการจึงเกิดขึ้นในการบริหาราชการแผ่นดินทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะส่วนท้องถิ่นถือว่าเป็นระบบราชการที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ซึ่งหมายถึงการปกครองท้องถิ่นผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ นั่นเอง (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2557, หน้า 1)

การปกครองท้องถิ่นเป็นโรงเรียนฝึกปฏิบัติที่สำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติ ทั้งนี้เพราะเป็นการปกครองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ตัดสินปัญหาซึ่งมีลักษณะเป็นปัญหาของท้องถิ่นตนเอง แต่การปกครองท้องถิ่นของไทยตั้งแต่ในอดีตถึงปัจจุบันโดยเฉพาะก่อนมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือเป็นที่รู้จักกันในนามของรัฐธรรมนูญฉบับประชาชนนั้นยังขาดลักษณะการปกครองตนเองของท้องถิ่นที่แท้จริง ทั้งนี้เนื่องจากหน่วยการปกครองตนเองของท้องถิ่นยังถูกควบคุมจากส่วนกลางค่อนข้างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านอำนาจหน้าที่การบริหารงานบุคคลและการหารายได้เพื่อนำมาใช้จ่ายในท้องถิ่นผลก็คือ “ท้องถิ่นไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกทั้งไม่อาจริเริ่มจัดบริการตลอดจน กำกับดูแล และควบคุมการบริหารท้องถิ่นของตนเอง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพราะเป็นผู้ที่นำพาชุมชนไปสู่ความเจริญ และประชาชนจะได้รับประโยชน์สูงสุดและมีความเป็นอยู่ที่ดีที่สุดต่อไป และการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องทำหน้าที่อำนวยความสะดวกต่อประชาชนและเป็นองค์กรที่ใกล้ชิดกับประชาชนที่สุดองค์กรหนึ่งซึ่งจะเห็นได้ว่าได้มีหลายหน่วยงานที่ได้ถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาทิ โรงเรียน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ

ประจำตำบล (รพ.สต.) ซึ่งเป็นประเด็นหนึ่งที่เห็นได้ชัดว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสำคัญและใกล้ชิดกับประชานมากพอสมควรซึ่งการให้บริการแก่ประชาชน การสนองความต้องการขั้นพื้นฐานก็เป็นสิ่งสำคัญที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องยึดถือเป็นสำคัญ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2565, หน้า 6)

เทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นเทศบาลหนึ่งในจำนวน 185 องค์กรปกครองท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งประกอบด้วย 12 หมู่บ้าน มีประชากรทั้งสิ้น 8,045 คน โดยมีเนื้อที่ประมาณ 171 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 106,875 ไร่ สำหรับอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานนั้นเป็นไปภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 13 พ.ศ.2552) มาตรา 50 และมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ข้อ 16 ซึ่งประกอบไปด้วย รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการการส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน การรักษาความปลอดภัยความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัยโรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่น ๆ การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินหรือหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล โดยการบริหารงานเทศบาลนั้นอยู่ภายใต้การขับเคลื่อนของผู้นำท้องถิ่นที่เรียกว่า “นายกเทศมนตรี” ซึ่งเป็นบุคคลที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่ ดังนั้นหากผู้นำท้องถิ่นมีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ มีคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหารเทศบาลก็จะส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นและคุณภาพชีวิตของประชาชน สำหรับในเทศบาลตำบลเขาพระนั้น ยังพบว่ามีปัญหาและอุปสรรคบางประการในการบริหารงาน เช่น การขาดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการทำงาน การแบ่งพรรคแบ่งพวก การคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม การไม่เปิดรับความเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ เพื่อการพัฒนางาน การให้บริการประชาชนที่ยังมีการเลือกปฏิบัติอย่างเห็นได้ชัด มีระบบอุปถัมป์ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้นำท้องถิ่นจะต้องรีบดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงเพื่อพัฒนาให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ

การนำหลักพรหมวิหาร 4 มาใช้เป็นแนวทางการบริหารงานเนื่องจากเป็นหลักธรรมที่มีคุณธรรมสูงและสำคัญที่ทรงคุณค่า เหมาะแก้การแก้ปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารทุกระดับสามารถนำไปปรับใช้ทำให้เกิดผลดี คือลดความขัดแย้ง มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล เป็นประโยชน์ต่อส่วนร่วม หลักพรหมวิหาร 4 ประกอบด้วยคุณธรรมสี่ประการ คือ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา เป็นคุณธรรมที่มุ่งส่งเสริมให้เกิดความรัก สมานสามัคคี มีน้ำใจ ไมตรีจิต ให้ความเคารพต่อกัน ตามที่สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช (เจริญ สุวฑฺฒโน) ได้กล่าวไว้ว่า พรหมวิหาร 4 คือ ความเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา เป็นคุณธรรมสำหรับผู้บริหาร ผู้ปกครอง เป็นคุณธรรมที่

เหมาะแก่ทุกฝ่ายไม่เลือกว่าจะเป็นฝ่ายบ้านเมือง หรือฝ่ายประชาชน เมื่อนำไปใช้จะทำให้มีเมตตาต่อกัน มีความรักสามัคคี มีน้ำใจไมตรีจิตต่อเพื่อมนุษย์ (สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช (เจริญ สุวฑฺฒโน), 2543, หน้า 21) ดังกล่าวหากมีการประยุกต์หลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขา อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ย่อมทำให้เกิดสันติสุข ลดความขัดแย้ง และช่วยหนุนนำให้การบริหารงานของผู้บริหารให้มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ต่อองค์กร บุคลากร ทรัพยากร และการบริการสาธารณะ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อนำผลจากการวิจัยมาบูรณาการร่วมกับการบริหารงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาพระ และจะได้ทราบถึงความคิดเห็นของประชาชนต่อผู้บริหารในการนำหลักธรรมมาใช้ในการบริหารงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารราชการแผ่นดิน รวมทั้งให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจต่อการบริหารงานของผู้บริหาร

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับใด

1.2.2 แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูนจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.3.2 เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาเรื่อง การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม

1.4.1.1 ประชากรสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาในเขตเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 8,045 คน (สำนักงานปลัดเทศบาลตำบลเขาพระ, 2566)

1.4.1.2 ประชากรสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (In-depth Interview) กำหนดการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งประกอบด้วย บุคลากรที่มีส่วนกับการให้บริการแก่ประชาชน จำนวน 6 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านเมตตา (ความปราถนาดี) 2) ด้านกรุณา (ความคิดช่วยเหลือให้พ้นทุกข์) 3) ด้านมุทิตา (ความยินดีเพื่อผู้อื่นอยู่ดีมีสุข) และ 4) ด้านอุเบกขา (ความเป็นกลาง) (ที.ม.10/184/225)

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

เทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาดำเนินการวิจัย 1 ธันวาคม 2566 – 10 พฤษภาคม 2567

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 หลักพรหมวิหาร 4 หมายถึง หลักความประพฤติที่ผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระนำมาใช้ในการบริหารเทศบาลตำบลเขาพระ ได้แก่องค์ธรรม 4 ประการ คือ 1) เมตตา 2) กรุณา 3) มุทิตา 4) อุเบกขา

1.5.2 หลักเมตตา หมายถึง ผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ มีความรักใคร่ ปรารถนาดี อยากให้ประชาชนมีความสุข มีจิตอันแผ่ไมตรีและคิดทำประโยชน์แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ประชาชน และบุคคลอื่น ๆ

1.5.3 หลักกรุณา หมายถึง ผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ มีความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์ ใฝ่ใจในอันจะปลดเปลื้องบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อนของผู้ใต้บังคับบัญชา ประชาชน และบุคคลอื่น ๆ

1.5.4 หลักมุทิตา หมายถึง ผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระแสดงความยินดีเมื่อผู้ใต้บังคับบัญชา ประชาชน และบุคคลอื่น ๆ อยู่ดีมีสุข มีจิตผ่องใสบันเทิงกอปรด้วยอาการแช่มชื่นเบิกบานอยู่เสมอ พลอยยินดีด้วยเมื่อเขาได้ดีมีสุข เจริญงอกงามยิ่งขึ้นไป

1.5.5 หลักอุเบกขา หมายถึง ผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระมีความวางใจเป็นกลาง มีจิตตรงเที่ยง ไม่เอนเอียงด้วยรักและชัง รวมทั้งรู้จักวางเฉยสงบใจมองดู

1.5.6 ผู้บริหารท้องถิ่น หมายถึง นายกเทศมนตรีตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.5.7 การบริหารงานของนายกเทศมนตรีตำบลเขาพระ หมายถึง หน้าที่ที่ผู้บริหารท้องถิ่นต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เพื่อท้องถิ่นมีการพัฒนาตามพันธกิจขององค์กร

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทำให้ทราบถึงการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.6.2 ทำให้ได้แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.6.3 สามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเป็นกรอบในการดำเนินวิจัย ดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับหลักพรหมวิหาร 4

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

2.3 การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับผู้บริหารท้องถิ่น

2.5 บริบทพื้นที่เทศบาลตำบลเขาพระ

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับหลักพรหมวิหาร 4

ความหมายของพรหมวิหาร 4

พจนานุกรม ศัพท์ทางศาสนาสากล อังกฤษ–ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2558, หน้า 120-121) อธิบายความหมายพรหมวิหาร 4 ว่าเป็นธรรมหมวดหนึ่งในพระพุทธศาสนา มีความหมายหลายนัย คือ

1. เป็นธรรมเครื่องอยู่ของพรหม เครื่องอยู่อย่างพรหมและทำให้พรหมเสมอด้วยพรหม โดยมุ่งประเด็นที่ว่า เมื่อผู้บำเพ็ญสมาธิ เจริญเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขาแล้ว ย่อมส่งผลให้บรรลุฌานได้ตามลำดับ

2. เป็นธรรมเครื่องอยู่ของผู้ประเสริฐ ธรรมประจำใจอันประเสริฐหลักความประพฤติที่ประเสริฐ เมื่อมีธรรม 4 ประการนี้ประจำใจ ย่อมมีความรักสรรพสัตว์ ปรารถนาช่วยสรรพสัตว์นั้น ๆ ไม่สำเร็จ

3. เป็นธรรมเครื่องอยู่ของผู้เป็นใหญ่ คือ ผู้นำ ผู้ปกครองโดยมุ่งให้ผู้นำหรือผู้ปกครองมีความรักความปรารถนาดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นพื้นฐานช่วยเหลือเขาประสบความทุกข์ ยินดีด้วยเมื่อเขาได้รับความสำเร็จและวางใจเป็นกลางไม่ตกอยู่ในอคติ พรหมวิหาร 4 เรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า อัปปมัญญา 4 เพราะมุ่งประเด็นที่ว่า แผ่ไปไม่จำกัดในมนุษย์และสัตว์ทั้งหลาย เป็นพรหมวิหาร 4

“พฺรหฺมวิหาร” เป็นคำภาษาบาลี แปลวา ธรรมเป็นเครื่องอยู่ของพรหม แยกศัพท์ได้ดังนี้ พฺรหฺม+วิหาร การประกอบศัพทมีดังนี้ พฺรหฺม ศัพท แปลวาพรหม

พรหมวิหาร 4 เป็นหมวดธรรมซึ่งพระโพธิสัตวทรงบำเพ็ญและเผยแผอบรมสั่งสอน ในระหว่างการบำเพ็ญบารมีหลายยุคหลายสมัย การเจริญพรหมวิหาร 4 จึงเป็นสิ่งที่ปฏิบัติกันมาตั้งแต่ก่อนพุทธกาล ดังข้อมูลที่ปรากฏในพระสุตตันตปฎกหลายแห่ง เช่น มฆเทวสูตร มหาสุทัสสนสูตร และมหาโควินทสูตร เป็นต้น แต่การเจริญพรหมวิหาร 4 เหลานั้น สามารถทำให้บรรลุผลได้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น ยังไม่มีความสมบูรณ์พร้อมด้วยเหตุผลและวิธีการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลอย่างครบถ้วนบริบูรณ์ เหมือนการเจริญพรหมวิหาร 4 ซึ่งปรากฏอยู่ในคำสอนของพระพุทธศาสนา ดังพุทธพจนในเมตตาสหคตสูตรว่า “เมตตา เจโตวิมุตติที่บุคคลเจริญแล้วอยางไร มีอะไรเป็นคติ มีอะไรเป็นอยางยิ่ง มีอะไรเป็นผล มีอะไรเป็นที่สุด... อนึ่ง อุเบกขาเจโตวิมุตติ ... ภิกษุทั้งหลาย ในโลกนี้ พร้อมทั้งเทวโลก มารโลก พรหมโลก ในหมู่สัตว์พร้อมทั้งสมณพราหมณ์ เทวดาและมนุษย์ เรายังไม่เห็นบุคคลที่จะทำจิตให้ยินดีได้ ด้วยการตอบปัญหาเหล่านี้ เว้นตถาคตหรือสาวกของตถาคต หรือผู้ที่ฟังจากคำสอนของตถาคตนี้”

พระธรรมกิตติวงศ์ (2541, หน้า 8-9) ได้ให้ความหมายของพรหมวิหารธรรมไว้ว่า พรหมวิหารธรรม หมายถึงบุคคลผู้มีคุณธรรมครบถ้วนบริบูรณ์เท่านั้นมี 4 ประการ คือ

1. เมตตา : ความจริงใจ ความรัก ความปรารถนาดีต่อผู้อื่น ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม ดูได้จากสีหน้าที่บ่งบอก คือ ยิ้มแย้มแจ่มใสและดูจากการกระทำที่มุ่งหวังให้ผู้อื่นมีดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

2. กรุณา : ความสงสาร ความเห็นอกเห็นใจต่อเพื่อนมนุษย์ร่วมโลก ยามเห็นผู้อื่นมีความลำบากก็ทนอยู่ไม่ได้ ต้องแสดงออกมาด้วยการเข้าช่วยเหลือเจือจุน ด้วยความเต็มใจเสมอ

3. มุทิตา : ความชื่นชมยินดีในความสำเร็จสมหวังของผู้อื่น ไม่แสดงความอิจฉาริษยาด้วยการทนดูทนเห็นคนที่เขาดีกว่าตัวไม่ได้ ดูได้จากการไปแสดงไมตรีจิตต่อบุคคลอื่นหรือชื่นชมต่อความสำเร็จของผู้อื่นโดยไม่ต้องบังคับใจ

4. อุเบกขา : ความวางเฉยในเมื่อไม่อาจจะช่วยเหลือเขาได้ไม่ทับถม และเมื่อผู้อื่นผิดพลาดหรือได้รับความวิบัติ ไม่แสดงออกอาการสมน้าหน้าเมื่อเขาพลาด เป็นต้น

แก้ว ชิดตะขบ (2547, หน้า 93-94) ได้ให้ความหมายของพรหมวิหารไว้ว่า พรหมวิหาร หมายถึง ธรรมเป็นเครื่องมืออยู่อย่างประเสริฐ ธรรมประจำใจอันประเสริฐ หลักความประพฤติที่ประเสริฐ บริสุทธิ์ธรรมที่ต้องมีไว้เป็นหลักและกำกับความประพฤติให้เป็นไปโดยชอบ ถูกต้องตาม คลองธรรม จึงจะชื่อว่าดำเนินชีวิตหมดจดและปฏิบัติตนต่อมนุษย์และสัตว์ทั้งหลายโดยชอบประกอบด้วย 4 อย่าง คือ

1. เมตตา : ความรักใคร่ ปรารถนาจะให้เขาเป็นสุข คำว่า “เมตตา” หมายถึง ความสนิทสนม คือ ความรักใคร่ที่เว้นจากราคะ ความกำหนดได้แก่ ความปรารถนาให้เกิดความสุขความเจริญแก่ผู้อื่น ความปรารถนาดีอยากให้มีความสุข ความมีจิตอันแผ่ไมตรีและคิดทาประโยชน์แก่มนุษย์และสัตว์ทั่วหน้า

2. กรุณา : ความสงสาร คิดจะช่วยให้พ้นทุกข์คำว่า “กรุณา” หมายถึง ความหวั่นใจเมื่อเห็นผู้อื่นได้รับทุกข์ร้อน ได้แก่ ปรารถนาเพื่อจะปลดเปลื้องความทุกข์ร้อนของเขาหรือความสงสารคิดจะช่วยให้เขาพ้นทุกข์ ความใฝ่ใจอันที่จะปลดเปลื้องความทุกข์ยากเดือดร้อนของปวงสัตว์

3. มุทิตา : ความพลอยยินดี เมื่อผู้อื่นได้ดี คำว่า “มุทิตา” หมายถึง ความชื่นบาน ได้แก่ ความพลอยยินดีในเมื่อเห็นผู้อื่นได้ดีหรือความยินดีในเมื่อผู้อื่นมีความสุขอยู่ดีมีสุข มีจิตใจผ่องใส บันเทิงประกอบด้วยอาการแช่มชื่นเบิกบานอยู่เสมอต่อสรรพสัตว์ผู้ดำรงในปกติสุข พลอยยินดีด้วยเมื่อเขาได้ดีมีสุขเจริญงอกงามยิ่งขึ้นไป

4. อุเบกขา : ความวางเฉย ไม่ดีใจไม่เสียใจ เมื่อผู้อื่นถึงความวิบัติ คำว่า “อุเบกขา” หมายถึง ความวางเฉย ได้แก่ วางตนเป็นกลาง ในเมื่อจะแผ่เมตตาไปก็ไม่สมควร เช่น เอาใจช่วยโจร เป็นต้น หรือความวางใจเป็นกลางอันจะให้ดำรงอยู่ในธรรมตามที่พิจารณาเห็นด้วยปัญญา คือ มีจิตเรียบตรงเที่ยงธรรมดุจตราชั่ง ไม่เอนเอียงด้วยรักและชังพิจารณาเห็นกรรมที่สัตว์ทั้งหลายกระทำแล้วอันควรได้รับผลดีหรือชั่ว สมควรแก่เหตุอันประกอบ พร้อมที่จะวินิจฉัยและปฏิบัติไปตามธรรมรวมทั้งรู้จักวางเฉยสงบใจ มองดู ในเมื่อไม่มีกิจที่ควรทำ เพราะเขารับผิดชอบตนได้ดี เขาสมควรรับผิดชอบตนเองหรือเขาได้รับผลอันสมควรกับความรับผิดชอบของเขา

หลักธรรม หรือคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ซึ่งอยู่ในศาสนาพุทธมีมากถึง 84,000 อย่าง โดยสรุปแล้วมี 3 ประการที่สำคัญ คือ 1. ละชั่วทั้งปวง 2. ทำดีให้บริบูรณ์ 3. ทำใจให้บริสุทธิ์ สิ่งที่ควรปฏิบัติทั้ง 3 ประการดังกล่าวยังแบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ ส่วน “ศีลหรือวินัย” อันเป็นคำสั่งหรือข้อบังคับมิให้ทำ ส่วนอีกอย่างหนึ่งคือ “ธรรม” เป็นคำสั่งสอน หรือข้อที่ควรกระทำ ในที่นี้จะศึกษาเฉพาะหมวดหลักธรรมพรหมวิหาร 4 เป็นธรรมที่ผู้บริหารทุกคนควรศึกษาและฝึกฝนพัฒนาตนเองให้เป็นผู้บริหารที่ดี ซึ่งมิใช่เรื่องยากแต่ประการใด ถ้าผู้บริหารมีธรรมในใจ

พรหมวิหาร 4 เป็นหลักธรรมในพุทธศาสนา เพื่อให้ผู้บริหารแสดงพฤติกรรมเหล่านั้นออกมาโดยไม่ต้องฝืนใจ นักบริหารต้องมีพรหมาวิหาร ซึ่งจะทำให้ผู้ดำรงธรรมนี้ยอมช่วยเหลือมนุษย์สัตว์ทั้งหลายด้วยเมตตา กรุณา และยอมรักษาธรรมไว้ได้ด้วยอุเบกขา ดั้งนั้นเมื่อมีความกรุณาที่จะช่วยเหลือปวงสัตว์ก็ต้องมีอุเบกขาด้วยเพื่อที่จะมิให้เสียธรรม ที่มาของคำว่าพรหมวิหารนี้ มาจากคำว่า“พรหม” ซึ่งแปลว่าชื่อพระเป็นเจ้าผู้สร้างโลกตามศาสนาพราหมณ์ เทพพรหมโลกและมาจาก คำว่า“วิหาร” ซึ่งแปลว่าวัด ที่อยู่ของพระสงฆ์ที่ประดิษฐานพระพุทธรูป รวมความแล้วพรหมวิหารจึงแปลว่า ธรรมของพรหมหรือธรรมของท่านผู้เป็นใหญ่ มี 4 ประการ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (2543, หน้า 195-204) ทรงพระราชปรารภว่าพรหมวิหาร 4 เป็นหลักธรรมที่จะก่อให้เกิดความสงบสุขแก่โลก โดยเฉพาะเมตตาเป็นเครื่องค้ำจุนโลก สามารถฝึกหัด และปฏิบัติได้โดยไม่มีขอบเขตและสิ้นสุด ส่วนกรุณาเป็นเครื่องประกอบตามกำลังสามารถของแต่ละบุคคล จึงทรงอาราธนาสมเด็จพระญาณสังวร (สุวฑฺฒโน) วัดบวรนิเวศวิหาร ได้ให้ความหมายของพรหมวิหาร 4 ดังนี้

เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา 4 ประการนี้ พระบรมศาสดาทรงแสดงว่าเป็นคุณธรรมสำหรับเป็นที่อยู่ของจิตใจแห่งพรหม คือ ผู้ใหญ่หรือผู้ประเสริฐ ทรงเรียกคุณธรรมนี้ว่าพรหมวิหารเป็นธรรมเป็นที่อยู่ซึ่งมีทั้งความดีและความสุข

พรหมวิหารธรรม หมายถึง บุคคลผู้ที่มีคุณธรรมครบถ้วนบริบูรณ์เท่านั้นหมายถึง บุคคลผู้ที่มีคุณธรรมครบถ้วนบริบูรณ์เท่านั้นอันพรหมวิหารธรรมนั้นมี 4 ประการคือ

1. เมตตา : ความรัก หมายถึง รักที่มุ่งเพื่อปรารถนาดี ปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุขผู้บริหารควรมีความรัก ความปรารถนาต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยการให้คำแนะนำ สั่งสอน หรือ อบรมทั้งในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทำงานและความประพฤติที่เหมาะสมและดีงาม รวมถึงการใช้ผู้ใต้บังคับบัญชาให้เหมาะสม (ถูก) กับวัย งาน และความถนัด

2. กรุณา : ความสงสาร หมายถึง ความปราณี ปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ ผู้บริหารควรมีความกรุณาต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยการให้ความช่วยเหลือ แบ่งปันน้ำใจ หรือ สงเคราะห์ทั้งทางด้านวัตถุ กำลังกายและกำลังใจ รวมถึง การจัดสรรสวัสดิการและผลประโยชน์เกื้อกูลต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับความเป็นอยู่ของผู้ใต้บังคับบัญชา

3. มุทิตา : ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี หมายถึง ความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุขความเจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้น ไม่มีใจอิจฉาริษยา ผู้บริหารควรสนับสนุนและแสดงออกถึงความยินดีเมื่อผู้ใต้บังคับบัญชา (รวมถึงครอบครัว) มีความสุข หรือ มีความเจริญก้าวหน้าในชีวิตการงานและชีวิตครอบครัว รวมถึงการเชิดชูด้วยรางวัลและแบ่งปันด้วยน้ำใจ

4. อุเบกขา : ความวางเฉย หมายถึง การวางใจเป็นกลาง ผู้บริหารควรมีความปรารถนาดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยการช่วยเหลือให้พ้นทุกข์/มีความสุขในลักษณะที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรมด้วยความยุติธรรม ไม่ลำเอียงหรือ อคติต่อผู้ใดผู้หนึ่ง เพราะ รัก ไม่ชอบ (เกลียด) เขลา และกลัวด้วย หลักธรรมพรหมวิหาร 4 นี้ เป็นหลักธรรมที่มีความสำคัญต่อการทำงานมากโดยเฉพาะกับหัวหน้า

ดังนั้นการที่หัวหน้าจะนำหลักธรรมนี้มาใช้กับผู้ใต้บังคับบัญชาควรพิจารณาสถานการณ์ที่จะนำหลักธรรมนี้มาใช้ดังนี้

1. เมื่อผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่ปกติ หัวหน้าควรมีเมตตา หมายถึง การให้ความรัก ความปรารถนาดี มีความปรารถนาให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความสุข

2. เมื่อผู้ใต้บังคับบัญชาตกต่ำกว่าเดิม ได้รับความเดือดร้อน เป็นทุกข์ หัวหน้า ต้องมีความกรุณา หมายถึง การมีความรู้สึกหวั่นไหว เมื่อเห็นผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับความเดือดร้อน และหัวหน้ามีความต้องการที่จะช่วยให้บุคคลนั้นหมดทุกข์

3. เมื่อผู้ใต้บังคับบัญชาดีขึ้น ประสบความสำเร็จ หัวหน้าควรมี มุทิตา หมายถึง มีความปีติยินดีกับความสุขของผู้ใต้บังคับบัญชาด้วย และคอยให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น

4. ในกรณีที่มีการรักษาความถูกต้อง ชอบธรรมตามหลักการและกฎเกณฑ์หัวหน้าควรมีอุเบกขา หมายถึง การที่วางใจเป็นกลาง แต่ยังคงอยู่ใกล้ ๆ กับผู้ใต้บังคับบัญชาแต่ไม่เข้าไปก้าวก่ายเพื่อให้ความถูกต้องชอบธรรมนั้นยังคงอยู่ต่อไป

ดังนั้น การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนที่ดีนั้นจะส่งผลให้เกิดความประทับใจต่อผู้ร่วมงานเกิดขวัญกำลังใจและแรงจูงใจในการทำงานอย่างดียิ่งอันจะนำไปสู่การทำงานให้เกิดความสำเร็จผล ตามเป้าหมาย ที่ตั้งเอาไว้และดำเนินไปด้วยดี ดังนั้น เพื่อให้สามารถครองใจคนในการปฏิบัติงานใด ๆ ผู้บริหารโรงเรียน จึงต้องมีทั้งความเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขาอย่างครบถ้วน สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ในขณะเดียวกัน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องนำเอาหลักธรรมพรหมาวิหาร 4 ด้านอุเบกขามาใช้ในการบริหารงาน ปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานทุกคน เสมอภาคกันด้วยความยุติธรรมอีกอย่างหนึ่ง ผู้บริหารต้องรู้เท่าทันของผู้ร่วมงานทุกคนและในบางสถานการณ์จำเป็นต้องวางเฉยเป็นกลางอย่างรู้เท่าทัน

จากผู้ให้ความหมายหพรหมวิหาร 4 ข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า พรหมวิหาร 4 เป็น หลักธรรมหนึ่งของพุทธศาสนาที่สอนให้ประพฤติปฏิบัติหรือควบคุมกำกับทางจิตใจของมนุษย์ให้อยู่กับสังคมในโลกปัจจุบัน โดยการแสดงออกในด้านความรักความปรารถนาให้ทุกคนมีความสุขและให้มีจิตใจสงสารคิดช่วยเหลือทุกคน รวมทั้งสัตว์ทั้งหลายให้พ้นทุกข์รวมถึงด้านจิตใจพลอยยินดีกับคนที่เขาได้ดีมีสุขกอปรด้วยอาการที่แสดงออกด้วยความเที่ยงตรง เที่ยงธรรมไม่ลำเอียงด้วยรักและชัง ใครทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ผู้ใดมีพรหมวิหาร 4 ผู้นั้นย่อมมีจิตใจสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ ของตนเองและผู้อื่น

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

การบริหารราชการแผ่นดินของไทย

การปกครองในระบอบแบบประชาธิปไตย ถือว่าอำนาจอธิปไตยคืออำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ ได้แก่ อำนาจบริหาร นิติบัญญัติ และตุลาการ อำนาจทั้งสามนี้เป็นของประชาชน แต่เมื่อประชาชนมีจำนวนมากขึ้นไม่อาจใช้อำนาจอธิปไตยได้โดยตรง จึงจำเป็นที่จะต้องมอบอำนาจอธิปไตยให้ผู้แทนไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนผ่านองค์กรต่าง ๆ ได้แก่ คณะรัฐมนตรี รัฐสภา และศาลโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง ส.ส., ส.ว. สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้บริหารท้องถิ่น (อติวิชญ์ แสงสุวรรณ, 2566, หน้า 4-6)

หลักการปกครอง 3 รูปแบบ

1. การปกครองแบบรวมอำนาจ (Centralization) คือ

การจัดระเบียบปกครองที่รวมอำนาจการปกครองไว้ที่ส่วนกลาง พนักงาน / เจ้าหน้าที่ได้รับการแต่งตั้ง ถอดถอนและบังคับบัญชาจากส่วนกลาง เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายที่ส่วนกลางกำหนด คือ กระทรวง ทบวง กรม เป็นต้น

2. การปกครองแบบแบ่งอำนาจ (Deconcentration) คือ

การจัดระเบียบการปกครองที่เกิดจากข้อจำกัด ของการรวมอำนาจในเรื่องของความล่าช้าและไม่ทั่วถึงทุกท้องที่พร้อม ๆ กัน ราชการส่วนกลางจึงแบ่งมอบอำนาจการตัดสินใจ ทางการบริหารในบางเรื่องให้เจ้าหน้าที่ของราชการส่วนกลางที่ส่งไปประจำปฏิบัติหน้าที่ในภูมิภาค คือ จังหวัดและอำเภอ

3. การปกครองแบบกระจายอำนาจ (Decentralization)

คือ การปกครองที่ใช้วิธีการยกฐานะท้องถิ่นขึ้นเป็นนิติบุคคล แล้วให้ท้องถิ่นดำเนินการปกครองตนเองอย่างอิสระ (Autonomy) โดยส่วนกลางจะไม่เข้ามาแทรกแซงการบังคับบัญชาใด ๆ นอกจากการกำกับดูแลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ภายในขอบเขตของกฎหมายการจัดตั้งท้องถิ่นเท่านั้น เช่น การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบของเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เป็นต้น พระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ได้จัดระเบียบการบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย

2.2.1 การบริหารราชการแผ่นดินของไทย

1. การบริหารราชการส่วนกลาง

เป็นการดำเนินการโดยส่วนกลางมีอำนาจในการบริหารเพื่อสนองความต้องการของประชาชนมีลักษณะการปกครองแบบรวบอำนาจในการสั่งการ กำหนดนโยบายการวางแผน การควบคุม ตรวจสอบ และการบริหารราชการสำคัญ ๆ ไว้ที่ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ระเบียบบริหารราชการส่วนกลางจัดออกได้เป็นกระทรวง ทบวง กรมหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นมีฐานะเป็นกรม ในปัจจุบันพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม

2. การบริหารราชการส่วนภูมิภาค

เป็นการที่หน่วยงานของกระทรวง ทบวง กรม ได้แบ่งแยกออกไปดำเนินการตามเขตการปกครอง โดยมีเจ้าหน้าที่ของทางราชการส่วนกลาง ซึ่งได้รับการแต่งตั้ง ออกไปประจำตามเขตปกครองต่าง ๆ ในส่วนภูมิภาค เพื่อบริหารราชการภายใต้การบังคับบัญชา ของราชการส่วนกลาง ถือเป็นเพียงการแบ่งอำนาจการปกครองออกมาจาก ส่วนกลาง ได้แก่ จังหวัดและอำเภอ ลักษณะการแบ่งอำนาจหมายถึง การมอบอำนาจในการตัดสินใจ วินิจฉัยสั่งการให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ไปประจำ ปฏิบัติงาน ในส่วนภูมิภาคและส่วนกลางสามารถเรียกอำนาจกลับคืนได้

3. การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

หมายถึง กิจกรรมบางอย่างซึ่งรัฐบาล ให้ท้องถิ่นจัดทำกันเองเพื่อสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ โดยมีเจ้าหน้าที่ที่ประชาชนในท้องถิ่นเลือกตั้งขึ้นมาเป็นผู้ดำเนินงานโดยตรงและมีอิสระในการบริหารงาน กล่าวได้ว่าการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจ คือเป็นการมอบอำนาจให้ประชาชนปกครองกันเอง เพื่อให้ประชาชนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และรู้จักร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหา ตามหลักการ “ร่วมคิดร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา” เป็นการ

แบ่งเบาภาระของส่วนกลางและยังประโยชน์สุขให้แก่ประชาชนในพื้นที่ได้มากกว่า เพราะประชาชนในท้องถิ่นย่อมรู้ปัญหาและความต้องการดีกว่าผู้อื่น การจัดระเบียบการปกครองท้องถิ่นปัจจุบันมีรูปแบบดังนี้ ท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล (เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล) และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2562, หน้า 4)

สรุปได้ว่า การบริหารราชการแผ่นดินของไทย บัญญัติให้การบริหารราชการแผ่นดินแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ บริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น โดยทั้ง 3 ส่วนนี้ล้วนอยู่ในการควบคุมดูแลของคณะรัฐมนตรี ซึ่งหน้าที่รับผิดชอบบริหารราชการแผ่นดิน อันครอบคลุมไปถึงการกำหนดนโยบายเพื่อให้ข้าราชการนำไปปฏิบัติ การอำนวยความสะดวกและการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนตามกฎหมาย นโยบาย และคำสั่งของคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา

2.2.2 ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

จากเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องกระจายอำนาจลงไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่กล่าวอ้างข้างต้นการปกครองท้องถิ่น จึงมีความสำคัญยิ่ง ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2566, หน้า 3)

1. การปกครองท้องถิ่น คือ รากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่เหมือนกับโรงเรียนฝึกหัดประชาธิปไตย เพราะผู้ซึ่งเป็นนักการเมืองระดับท้องถิ่นจะต้องมีการรณรงค์หาเสียง จะต้องมีการเสนอนโยบาย จะต้องมีการอภิปรายถกเถียงกันในสภาท้องถิ่นโดยมีลักษณะใกล้เคียงกับสภาระดับชาติ เป็นแต่ขอบข่ายเล็กกว่า เมื่อเป็นเช่นนี้จึงเป็นสถานที่ฝึกความรู้และฝึกทักษะทางการเมืองไปในตัว ซึ่งถ้าคนจำนวนไม่น้อยได้มีโอกาสทำการฝึกหัดด้วยการปฏิบัติดังกล่าว ก็เหมือนกับเป็นการพัฒนานักการเมืองเพื่อการเตรียมพร้อมต่อการรับผิดชอบในระดับชาติต่อไป

2. การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนรู้จักท้องถิ่นการปกครองตนเอง (Self Government) หัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประการหนึ่งก็คือ การปกครองตนเองมิใช่เป็นการปกครองอันเกิดจากคำสั่งเบื้องบน โดยเป็นการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นนอกจากจะได้รับเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบบริหารท้องถิ่น โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องฟังเสียงประชาชนด้วยวิถีทางประชาธิปไตย ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกมองเห็นความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่นและมีส่วนรับรู้ถึงปัญหาและแก้ไขปัญหาท้องถิ่นของตน

3. การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ซึ่งเป็นหลักสำคัญของการกระจายอำนาจ เนื่องจากภารกิจของรัฐบาลมีอยู่อย่างกว้างขวางนับวันจะขยายเพิ่มขึ้น ขณะที่แต่ละท้องถิ่นย่อมมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน ประชาชนจึงเป็นผู้มีความเหมาะสมที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

ในท้องถิ่นนั้นมากที่สุด และกิจการบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะท้องถิ่น ไม่เกี่ยวกับท้องถิ่นอื่น ๆ และไม่มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเทศโดยส่วนรวม จึงเป็นการสมควรที่จะให้ประชาชนท้องถิ่นดำเนินการดังกล่าวเอง ทั้งนี้การแบ่งเบาภาระดังกล่าวทำให้รัฐบาลมีเวลาที่จะดำเนินการในเรื่องที่สำคัญ ๆ หรือกิจการใหญ่ ๆ ระดับชาติอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยส่วนรวม และมีความคล่องตัวในการดำเนินงานของรัฐบาลจะมีมากขึ้น

4. การปกครองท้องถิ่นสามารถสนองตอบความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากท้องถิ่นมีความแตกต่างกันไม่ว่าทางสภาพภูมิศาสตร์ ทรัพยากร ประชาชน ความต้องการ และปัญหาย่อมต่างกันออกไป ผู้ที่ให้บริการหรือแก้ไขปัญหาให้ถูกจุดและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ได้เป็นอย่างดีก็คือ องค์กรปกครองท้องถิ่น

5. การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองและการบริหารของประเทศในอนาคต ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมือง การเลือกตั้ง การสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมเป็นพื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมืองของตน และยังฝึกฝนทักษะทางการบริหารงานในท้องถิ่นอีกด้วย

6. การปกครองท้องถิ่นโดยยึดหลักการกระจายอำนาจ ทำให้เกิดการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเองทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถแบ่งออกเป็นสองด้าน คือ ด้านการเมืองการปกครอง และด้านการบริหารกล่าวคือ ในด้านการเมืองการปกครองนั้น เป็นการปูพื้นฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตยและเรียนรู้การปกครองตนเอง ส่วนด้านการบริหารนั้นเป็นการแบ่งเบาภาระรัฐบาลและประชาชนในท้องถิ่นได้หาทางสนองแก้ปัญหาด้วยตนเอง ด้วยกลไกการบริหารต่าง ๆ ทั้งในแง่ของการบริหารงานบุคคล การงบประมาณและการจัดการ เป็นต้น การปกครองตนเองในรูปแบบของการปกครองส่วนท้องถิ่นในกรอบของการกระจายอำนาจย่อมจะนำไปสู่การพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยซึ่งจะเป็นฐานสำคัญของการเมืองระดับชาติโดยรวม ถ้าหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นครอบคลุมทั่วประเทศสามารถทำหน้าที่ได้อย่างสัมฤทธิ์ผลจนเกิดการพัฒนาการเมืองแบบประชาธิปไตย ย่อมจะช่วยสร้างความเข้าใจและความรู้ให้แก่ประชาชนในระดับรากหญ้า พร้อมทั้งการฝึกทักษะกับผู้ซึ่งเป็นผู้บริหารและผู้ทำงานในสภานิติบัญญัติของท้องถิ่น ก็หมายความว่าความรู้ทางการเมือง ทักษะทางการเมือง และประสบการณ์ในการทำงานภายใต้ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมจะหลอมกลายเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นทั่วประเทศ และนี่คือตัวแปรที่สำคัญอย่างยิ่งเกี่ยวกับการปกครองตนเอง และยังเป็นการสร้างความเป็นประชาธิปไตยอย่างยั่งยืนผ่านเรียนรู้โดยการฝึกการลงมือกระทำด้วยตัวเอง

2.2.3 รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การที่รัฐกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ตัดสินใจเลือกผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่เป็นผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น และมีอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา การเงินและการคลังภายใต้ การกำกับดูแลของรัฐและบทบัญญัติของกฎหมายปัจจุบันประเทศไทยมีการปกครองส่วนท้องถิ่น 2 รูปแบบ คือ

1. รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วไป มี 3 รูปแบบ ได้แก่

1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) มีโครงสร้างการบริหารประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดใหญ่ที่สุด มีจังหวัดละ 1 แห่ง (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) มีเขตพื้นที่รับผิดชอบครอบคลุมทั้งจังหวัดซึ่งทับซ้อนกับพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อื่น ๆ ที่อยู่ในเขตจังหวัด เช่น เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล

2) เทศบาล มีโครงสร้างการบริหารประกอบด้วย สภาเทศบาลทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ และนายกเทศมนตรี ทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตชุมชนเมือง แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่เทศบาลนคร (ทน.) เทศบาลเมือง (ทม.) และ เทศบาลตำบล (ทต.) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนและความหนาแน่นของประชากร ความเจริญทางเศรษฐกิจหรือรายได้ของท้องถิ่น

3) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีโครงสร้างการบริหารประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด ตั้งขึ้นเพื่อดูแลทุกข์สุขและให้บริการประชาชนในหมู่บ้านและตำบลแทนรัฐหรือส่วนกลาง ที่ไม่สามารถจัดบริการสาธารณะ หรือดูแลประชาชนทั่วประเทศได้อย่างทั่วถึง

2. รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบพิเศษ มี 2 รูปแบบ คือ

1) กรุงเทพมหานคร มีโครงสร้างการบริหารประกอบด้วย สภากรุงเทพมหานคร ทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่มีขนาดใหญ่มาก เป็นเมืองหลวงของประเทศที่เป็นศูนย์กลางความเจริญทุกด้าน ทั้งการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และการทหาร แบ่งการปกครองออกเป็นเขตต่าง ๆ จำนวน 50 เขต มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้บริหารสูงสุด มีปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นหัวหน้าข้าราชการประจำของกรุงเทพมหานคร

2) เมืองพัทยา มีโครงสร้างการบริหารประกอบด้วยสภาเมืองพัทยา ทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ และนายกเมืองพัทยา ทำหน้าที่ฝ่ายบริหารเป็นองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ที่มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจการเพิ่มขึ้นของจำนวนและความหนาแน่นของประชากร รวมทั้งการขยายตัว

ของชุมชนเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญคือหาดพัทยาและเกาะล้าน และมีผลประโยชน์ที่กระทบต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพและความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งผลประโยชน์ของประเทศอย่างชัดเจน จึงได้มีการจัดตั้งเมืองพัทยาขึ้นในเขตจังหวัดชลบุรี เพื่อให้การบริหารการจัดทำกิจการสาธารณะ มีประสิทธิภาพและมีความคล่องตัว (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2562, หน้า 6-7)

2.2.4 โครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 2 ส่วน

สภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งมีที่มาและเรียกชื่อแตกต่างกันตามรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ คือ สภา อบจ. นายก อบจ. สภา อบต. นายก อบต. สภาเทศบาล นายกเทศมนตรี สภา กทม. ผู้ว่าราชการ กทม. สภาเมืองพัทยา นายกเมืองพัทยา

สภาท้องถิ่น ประกอบด้วย สมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน มีหน้าที่สำคัญดังนี้

1. ออกข้อบัญญัติท้องถิ่น (ที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย) เช่น การใช้น้ำประปาหมู่บ้าน การกำจัดขยะมูลฝอย ฯลฯ

2. ตรวจสอบและควบคุมการทำงานของฝ่ายบริหาร เช่น ตรวจสอบการรับและใช้จ่ายงบประมาณของท้องถิ่นว่าตรงตามวัตถุประสงค์ของแผนงาน/โครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นและแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีหรือไม่ การตั้งกระทู้ถาม หรือการอภิปรายไม่ไว้วางใจ เป็นต้น

3. ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปี

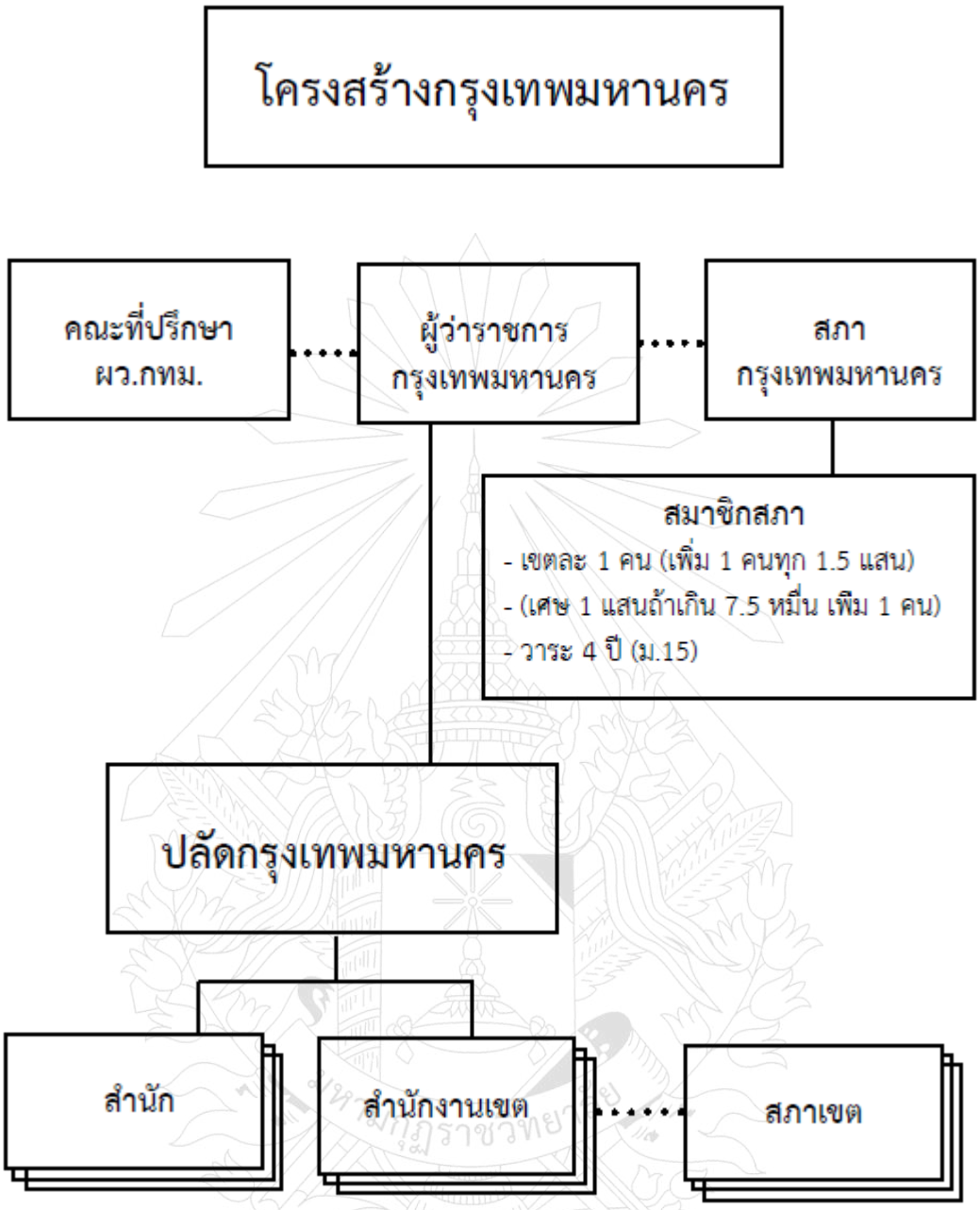
4. ให้ความเห็นชอบงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ผู้บริหารท้องถิ่น มีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนมีหน้าที่สำคัญ ดังนี้

1. บริหารกิจการของท้องถิ่นให้เป็นไปตามข้อบัญญัติและแผนพัฒนาท้องถิ่น

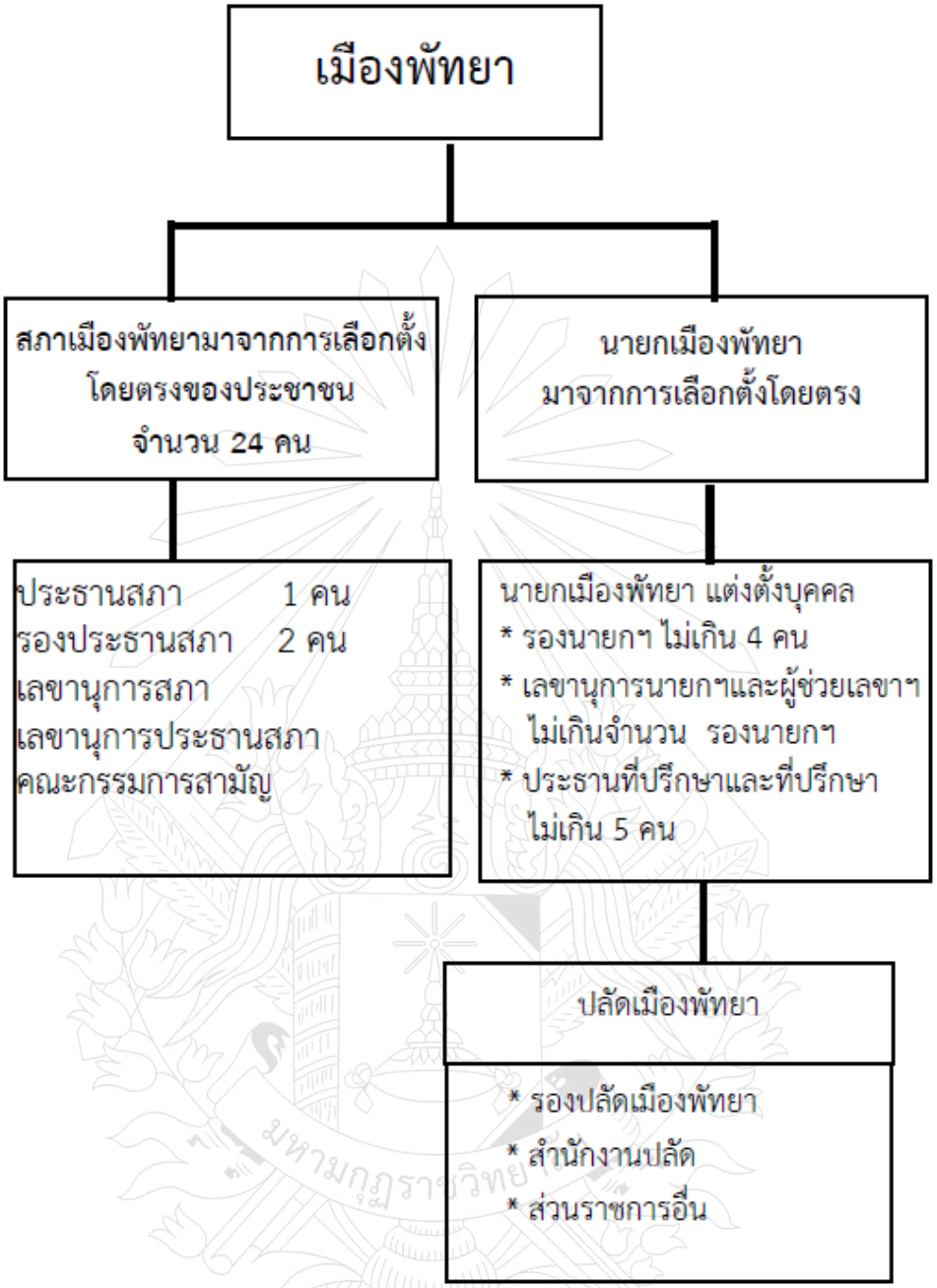
2. จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และงบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมเสนอสภาท้องถิ่น เพื่อให้ความเห็นชอบ

3. รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินต่อสภาท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2562, หน้า 10)

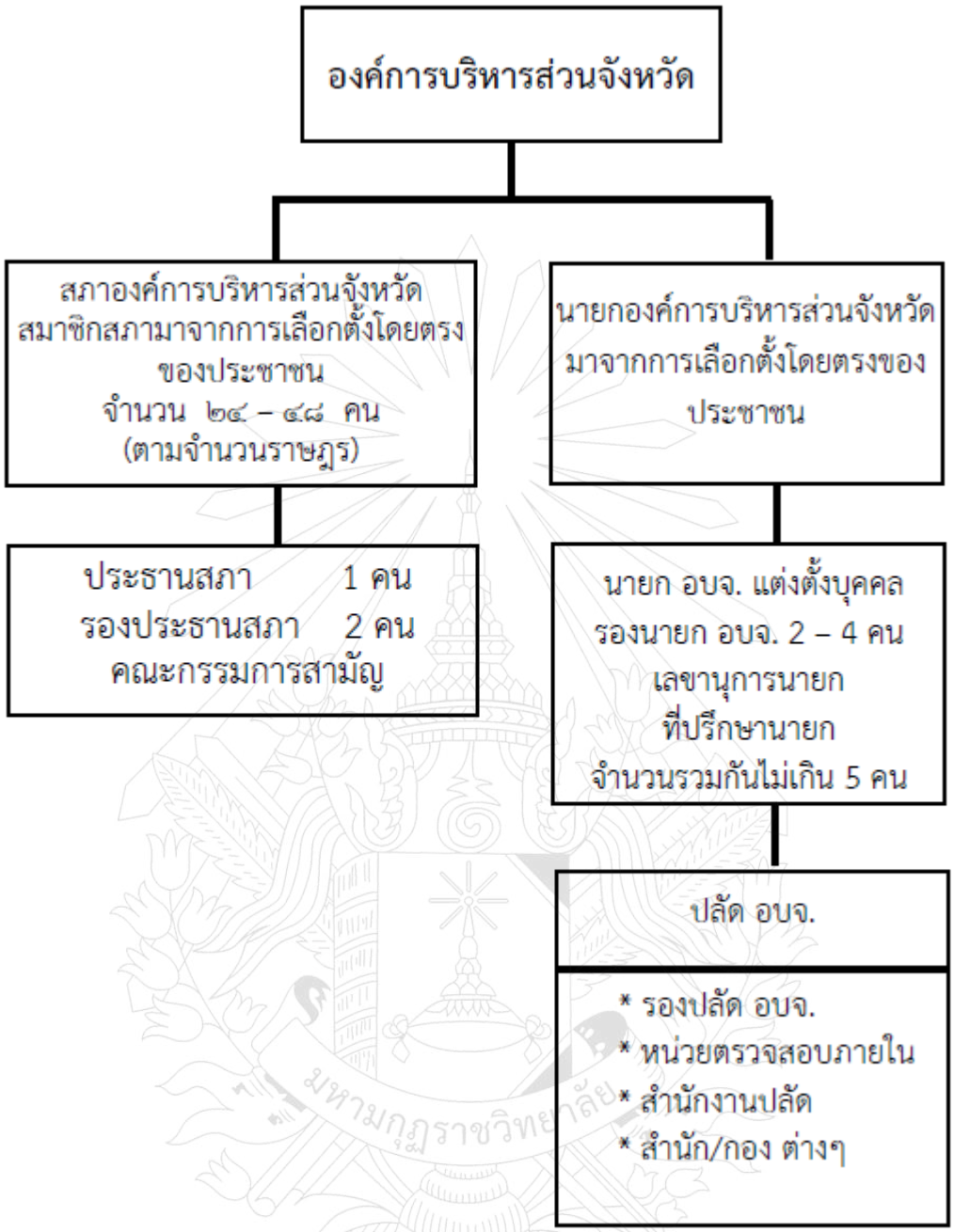
ภาพที่ 2.1 โครงสร้างกรุงเทพมหานคร

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2562, หน้า 15)

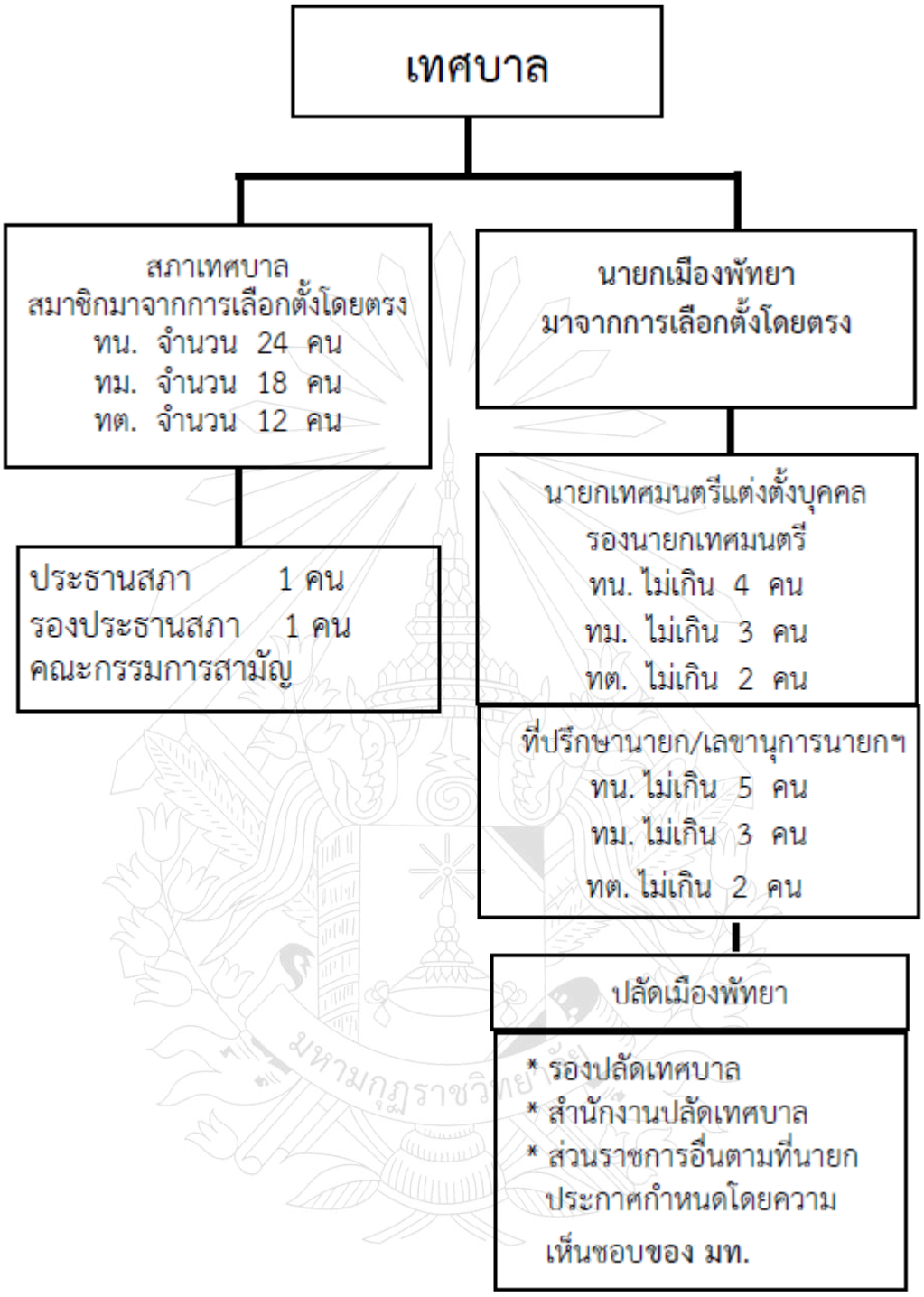
ภาพที่ 2.2 โครงสร้างเมืองพัทยา

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2562, หน้า 11)

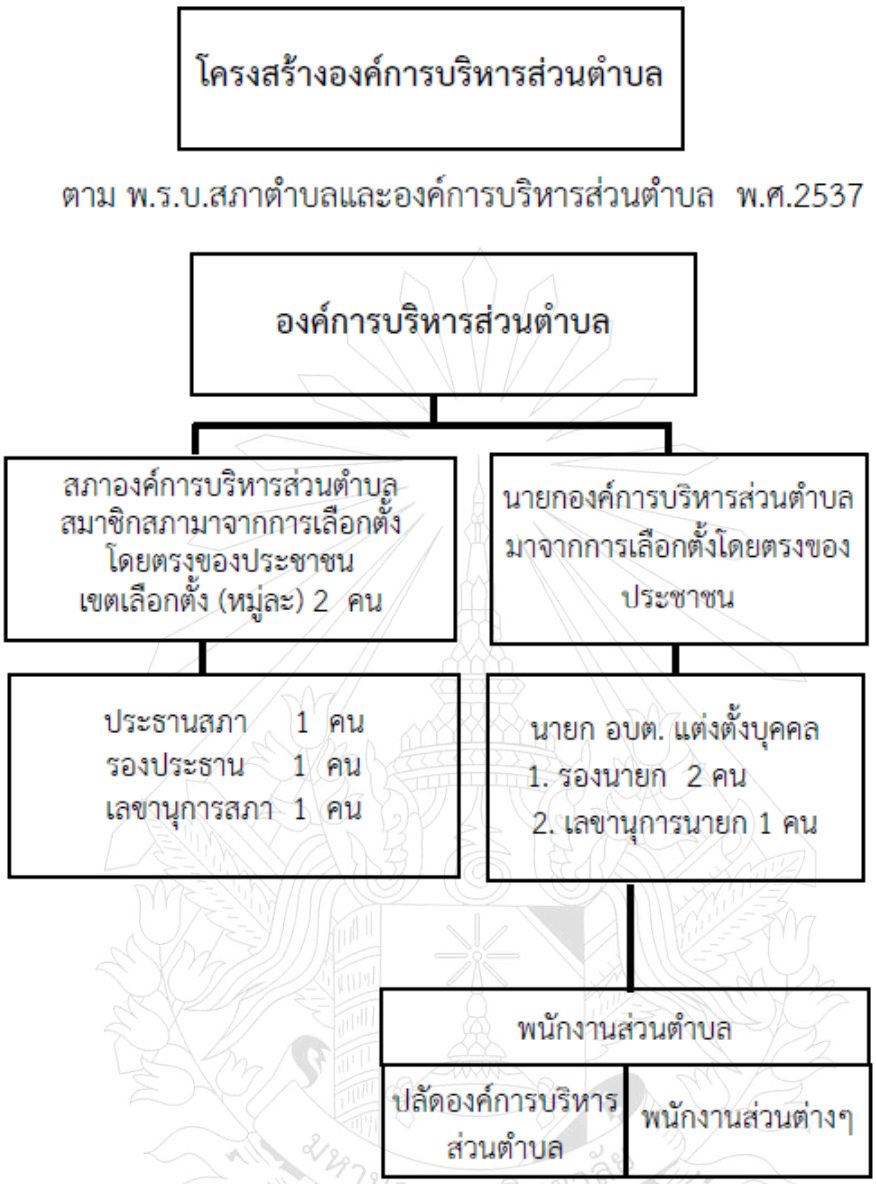
ภาพที่ 2.3 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2562, หน้า 13)

ภาพที่ 2.4 โครงสร้างเทศบาล

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2562, หน้า 12)

ภาพที่ 2.5 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล
ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2562, หน้า 14)

สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่นของไทยในปัจจุบันมีหลายรูปแบบแตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสมกับสภาพของแต่ละท้องถิ่น โดยในสภาวการณ์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ได้ทำให้ประชาชนมีความตื่นตัว และมีความรู้ความเข้าใจในการปกครองตนเองมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ ประกอบกับการพัฒนาของประเทศได้ทำให้ท้องถิ่นมีความเจริญขึ้นเป็นลำดับ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับปรุงรูปแบบการ

ปกครองท้องถิ่นไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองตนเองให้มากที่สุด อันเป็นเป้าหมายสำคัญของการกระจายอำนาจการปกครอง แต่ทั้งนี้การที่จะเปลี่ยนแปลงรูปแบบโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบใดก็ตาม จำเป็นจะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนขีดความสามารถทางด้านการบริหารบุคคล การเงิน และการคลังของท้องถิ่นเหล่านั้นประกอบกันด้วย

2.3 การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นรูปแบบการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินตามหลักการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) คือรัฐบาลกลางได้กระจายอำนาจทางการปกครองและการบริหารให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบต่าง ๆ เพื่อดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย (ธันยวัฒน์ รัตนสัค, 2555, หน้า 193)

2.3.1 ความสำคัญการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

1. เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เพื่อให้เกิดความทั่วถึงในการให้บริการสาธารณะและแก้ไขปัญหาหรือตอบสนองความต้องการของประชาชน

2. เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริงและรวดเร็ว เพราะความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน การรอรับบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียวอาจไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า

3. เพื่อช่วยเหลือรัฐบาลในการประหยัดงบประมาณหรือเป็นการลดค่าใช้จ่ายของรัฐบาล เพราะกิจการส่วนใหญ่ที่ท้องถิ่นรับมอบจากรัฐบาล ท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้โดยใช้รายได้ของตนเอง ซึ่งมาจากข้อกำหนดของกฎหมาย

4. ทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในหลักการ รูปแบบของการปกครองระบอบประชาธิปไตยในเบื้องต้น เพราะเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองไม่ว่าจะโดยการเลือกตั้ง การสมัครรับเลือกตั้ง หรือการตรวจสอบการกำกับดูแล การปฏิบัติหน้าที่ของสภาท้องถิ่น หรือคณะผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งจะมีผลให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบการปกครองในระดับประเทศ (สมบูรณ์ สุขสำราญ, 2545, หน้า 343-344)

2.3.2 ความเป็นมาของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย

ภายหลังจากที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าทรงปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน พ.ศ. 2435 ทรงปฏิรูปการบริหารราชการส่วนกลางโดยตั้งกระทรวง 12 กระทรวงและการปฏิรูปการบริหารส่วนภูมิภาค โดยทรงจัดตั้งมณฑลเทศาภิบาล

ในการปฏิรูปการปกครองส่วนท้องถิ่น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้ตราพระราชบัญญัติกำหนดสุขาภิบาลกรุงเทพฯ พ.ศ. 2440 โดยให้กระทรวงนครบาลจัดสุขาภิบาลขึ้นในกรุงเทพฯ แม้ว่ารูปแบบดังกล่าวจะไม่ใช่การปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจหรือการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น (Local self- government) เพราะสุขาภิบาลกรุงเทพฯ เป็นลักษณะการปกครองท้องถิ่นโดยข้าราชการประจำ (Local government by government officials) (ธเนศวร์ เจริญเมือง, 2550, หน้า 89) บางทีจะเรียกว่าการปกครองท้องถิ่นโดยรัฐ (Local State government)

พ.ศ. 2448 สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ทรงทดลองจัดตั้งสุขาภิบาลที่ตำบลท่าฉลอม เมืองสมุทรสาครโดยให้มีคณะกรรมการสุขาภิบาลประกอบด้วย กำนันเป็นหัวหน้า ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ช่วย นอกจากนี้ให้พ่อค้าในเขตสุขาภิบาลเข้าร่วมเป็นกรรมการ โดยมีข้าหลวงเทศาภิบาลเป็นผู้ควบคุมดูแลและสอบบัญชี (สุวัสดี โภชนพันธุ์, 2547, หน้า 7)

พ.ศ.2452 มีการตราพระราชบัญญัติจัดการสุขาภิบาล ร.ศ.127 โดยการกำหนดให้มีสุขาภิบาล 2 ประเภทคือ สุขาภิบาลเมืองสำหรับท้องที่ที่ตั้งเมืองและสุขาภิบาลตำบลสำหรับท้องที่ที่ตำบล พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้มีคณะกรรมการสุขาภิบาลจำนวน 9 คน ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการเมืองเป็นประธาน ปลัดเมืองเป็นเลขานุการ นายอำเภอในท้องที่ นายแพทย์สุขาภิบาล นายช่างสุขาภิบาล และกำนันในเขตสุขาภิบาลจำนวน 4 คน ส่วนสุขาภิบาลตำบล ให้มีคณะกรรมการสุขาภิบาลตำบลมีกำนันเป็นประธานและผู้ใหญ่บ้าน ในเขตท้องที่สุขาภิบาลเป็นกรรมการ (สุวัสดี โภชนพันธุ์, 2547, หน้า 8-9)

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริให้มีการจัดการปกครองท้องถิ่นแบบเทศบาลขึ้น โดยมีการร่างพระราชบัญญัติเทศบาลใน พ.ศ. 2473 แต่ที่ประชุมเสนาบดีสภาได้มีความเห็นว่าควรมีการทบทวน จนภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองรัฐบาลของคณะราษฎรจึงได้ตราพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 (ธันยวัฒน์ รัตนสัค, 2555, หน้า 195) กฎหมายฉบับนี้กำหนดให้มีเทศบาล 3 ระดับ ได้แก่เทศบาลนคร เทศบาลเมืองและเทศบาลตำบล โดยริเริ่มจัดตั้งเทศบาลครั้งแรกในปี พ.ศ. 2478

พ.ศ. 2495 ได้มีการตราพระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ. 2495 โดยกำหนดว่าท้องถิ่นใดมีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นสุขาภิบาลให้จัดตั้งท้องถิ่นนั้นเป็นสุขาภิบาล โดยมีคณะกรรมการสุขาภิบาลเป็นทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ มีนายอำเภอหรือปลัดอำเภอที่เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอเป็น

ประธานกรรมการ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งปลัดอำเภอคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นปลัดสุขาภิบาล ในส่วนของการปฏิบัติงานประจำใช้การยืมตัวข้าราชการส่วนภูมิภาคมาช่วยปฏิบัติงานร่วมกับพนักงานสุขาภิบาล (เฉลิมพงศ์ มีสมนัย, 2547, หน้า 125)

พ.ศ. 2496 มีการตราพระราชบัญญัติเทศบาล 2496 โดยกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้เทศบาลเป็นทบวงการเมือง มีฐานะเป็นนิติบุคคล

พ.ศ. 2498 รัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงครามได้ตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 เพื่อส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเอกเทศ มีงบประมาณและเจ้าหน้าที่ในการดำเนินกิจการส่วนจังหวัด ซึ่งแยกออกเป็นส่วนต่างหากจากราชการแผ่นดิน โครงสร้างองค์กรแบ่งเป็น 2 ฝ่ายคือ ฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่สภาจังหวัด ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน ส่วนฝ่ายบริหารมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

พ.ศ. 2499 มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ.2499 โดยจัดตั้งสภาตำบลขึ้นอยู่ในการควบคุมของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ และในปีเดียวกันนี้มีการตราพระราชบัญญัติบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ.2499 โดยกำหนดให้จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล

พ.ศ. 2518 มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 ทำให้กรุงเทพมหานครเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ

พ.ศ. 2521 มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2521 ภายหลังการยุบสุขาภิบาลนาเกลือแล้วจัดระเบียบบริหารราชการใหม่ โดยนำหลักการจัดเทศบาลแบบผู้จัดการเมือง (City Manager) มาใช้ เป็นรูปแบบการปกครองพิเศษ เรียกว่าเมืองพัทยา

พ.ศ. 2537 มีการตราพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยในครั้งแรกเป็นการยกฐานะสภาตำบลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 ติดต่อกัน 3 ปี ขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีสมาชิกสภามาจากการเลือกตั้งส่วนหนึ่งและมาจากการแต่งตั้งส่วนหนึ่ง คณะกรรมการบริหารมีกำนันเป็นประธานคณะกรรมการโดยตำแหน่ง ต่อมาได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 ให้มีการเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะผู้บริหารมาจากความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและมีการแก้ไขอีกครั้งในปี พ.ศ. 2546 โดยกำหนดให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในจังหวัดนั้น (เฉลิมพงศ์ มีสมนัย, 2547, หน้า 196)

พ.ศ. 2540 มีการตราพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 โดยให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาจาการเลือกตั้งทางอ้อมโดยมาจากการเลือกตั้งของสมาชิกองค์การบริหาร

ส่วนจังหวัด และต่อมา พ.ศ. 2546 ได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546 โดยให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาจากการเลือกตั้งของประชาชน

สรุปได้ว่า หากวิเคราะห์จากผลของการจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นของไทยที่ได้มีวิวัฒนาการมาโดยลำดับนั้น เป็นผลเนื่องมาจากนโยบายของรัฐบาลเป็นสำคัญ และแนวความคิดริเริ่มต่าง ๆ ในการจัดตั้ง ปรับปรุง แก้ไข ก็เป็นผลมาจากทางราชการ ดังนั้น ระบบการปกครองท้องถิ่นของไทยจึงมีผลผูกพันกับทางราชการหรือรัฐบาลที่จะเข้าประคับประคองอยู่ตลอดเวลา

2.3.3 การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

ตามมาตรา 249 ได้ระบุภายใต้บังคับมาตรา 1 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ให้มีการจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามวิธีการและรูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กฎหมายบัญญัติ โดยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดให้คำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นและความสามารถในการปกครองตนเองในด้านรายได้ จำนวนและความหนาแน่นของประชากร และพื้นที่ที่ต้องรับผิดชอบประกอบกัน

ในขณะที่ มาตรา 250 ได้ระบุรว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะใดที่สมควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ หรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งต้องสอดคล้องกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีกลไกและขั้นตอนในการกระจายหน้าที่และอำนาจ ตลอดจนงบประมาณและบุคลากรที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย ในการจัดทำบริการสาธารณะหรือกิจกรรมสาธารณะใดที่เป็นหน้าที่และอนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้าการร่วมดำเนินการกับเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐหรือการมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการ จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นมากกว่าการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะร่วมหรือมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการนั้นก็ได้

ในขณะที่มาตรา 252 สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง โดยผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่นหรือในกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ จะให้มาโดยวิธีอื่นก็ได้ แต่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และหลักเกณฑ์และวิธีการ

เลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญด้วย

สรุปได้ว่า รัฐธรรมนูญกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา การเงินและการคลัง และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งต้องทำเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม การป้องกันการทุจริต และการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหารในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารและการบริหารงานบุคคล รัฐธรรมนูญจึงกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถบริหารงานบุคคลได้เองโดยใช้ระบบคุณธรรมและต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ การจัดให้มีมาตรฐานที่สอดคล้องกันเพื่อให้สามารถพัฒนาร่วมกันหรือการสับเปลี่ยนบุคลากรระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันได้

2.3.4 การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

ตามพระราชบัญญัติบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 มาตรา 70 ได้กำหนดให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไว้ 4 รูปแบบ ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด
2. เทศบาล
3. องค์การบริหารส่วนตำบล
4. ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนด ซึ่งมีอยู่ 2 รูปแบบคือ
   1) กรุงเทพมหานคร ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2528
   2) เมืองพัทยา ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.2542

องค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดตั้งเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.2498 ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2498 และมีการแก้ไขโดยพระราชบัญญัติและประกาศคณะปฏิวัติจำนวน 11 ครั้ง พระราชบัญญัติที่ใช้ในปัจจุบันคือ พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2540

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามมาตรา 7 ประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

1. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้มีจำนวนดังนี้ คือ

   1) จังหวัดใดมีราษฎรไม่เกินห้าแสนคน ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ยี่สิบสี่คน

2) จังหวัดใดมีราษฎรเกิน ห้าแสนคนแต่ไม่เกินหนึ่งล้านคน ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้สามสิบคน

3) จังหวัดใดมีราษฎรเกินหนึ่งล้านคนแต่ไม่เกินหนึ่งล้านห้าแสนคน ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้สามสิบหกคน

4) จังหวัดใดมีราษฎรเกินหนึ่งล้านห้าแสนคนแต่ไม่เกินสองล้านคน ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้สี่สิบสองคน

5) จังหวัดใดมีราษฎรเกินสองล้านคนขึ้นไป ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้สี่สิบแปดคน

สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1) การออกข้อบัญญัติจังหวัด (มาตรา 54)

2) การตั้งกระทู้ถามนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนจังหวัด

3) เสนอข้อสอบถามต่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและหัวหน้าหน่วยงานราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินซึ่งมาปฏิบัติหน้าที่ในเขตจังหวัดชี้แจงข้อเท็จจริงใด ๆ อันเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนภูมิภาค (มาตรา 32)

4) เลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นคณะกรรมการสามัญ และเลือกบุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดร่วมเป็นคณะกรรมการวิสามัญเพื่อกระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนเรื่องใด ๆ อันอยู่ในวงงานของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้วรายงานต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด (มาตรา 33)

5) อำนาจในการออกข้อบัญญัติชั่วคราว (มาตรา 57)

2. นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน

องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดดังต่อไปนี้ (มาตรา 45)

1) ตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย

2) จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

3) สนับสนุนสภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น

4) ประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น

5) แบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่สภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น

6) อำนาจหน้าที่ของจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ.2498 เฉพาะภายในเขตสภาตำบล

7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น (7 ทวิ)

9) จัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (8)

10) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (9)

บรรดาอำนาจหน้าที่ใดซึ่งเป็นของราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาค อาจมอบให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดปฏิบัติได้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เทศบาล

ตามมาตรา 7 ของ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ได้กำหนดให้มีเทศบาล 3 ประเภท คือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง หรือเทศบาลนคร

1. เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล (มาตรา 9)

2. เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด หรือท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป ที่มีรายได้พอควร (มาตรา10)

3. เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไป (มาตรา 11) ทั้งมีรายได้พอควร

เทศบาลประกอบด้วยสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี

1. สภาเทศบาลประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาลซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามจำนวน (มาตรา 15)

1) สภาเทศบาลตำบล ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 12 คน

2) สภาเทศบาลเมือง ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 18 คน

3) สภาเทศบาลนคร ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 24 คน

2. นายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน (มาตรา 48 ทวิ)

นายกเทศมนตรีแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรี

1) เทศบาลตำบล ให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกินสองคน

2) เทศบาลเมือง ให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกินสามคน

3) เทศบาลนคร ให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกินสี่คน

อำนาจหน้าที่เทศบาลตำบล

1) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน

2) ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ

3) รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

4) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ

5) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง

6) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม

7) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

8) บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

9) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

เทศบาลตำบลอาจมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1) ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา

2) ให้มีโรงฆ่าสัตว์

3) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม

4) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน

5) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร

6) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้

7) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

8) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ

9) เทศพาณิชย์

เทศบาลเมืองมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1) กิจการตามที่ระบุไว้ในอำนาจหน้าที่เทศบาลตำบล

2) ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา

3) ให้มีโรงฆ่าสัตว์

4) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้

5) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ

6) ให้มีและบำรุงส้วมสาธารณะ

7) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

8) ให้มีการดำเนินกิจการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น

เทศบาลเมืองอาจทำกิจการดังต่อไปนี้

1) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม

2) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน

3) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร

4) ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก

5) ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล

6) ให้มีการสาธารณูปการ

7) จัดทำกิจการซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข

8) จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา

9) ให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการกีฬาและพลศึกษา

10) ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

11) ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม และรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น

12) เทศพาณิชย์

อำนาจหน้าที่ของเทศบาลนคร

1) กิจการตามที่ระบุไว้ในอำนาจหน้าที่เทศบาลเมือง

2) ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก

3) กิจการอย่างอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข

4) การควบคุมสุขลักษณะและอนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงมหรสพ และสถานบริการอื่น

5) จัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม

6) จัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ

7) การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง

8) การส่งเสริมกิจการการท่องเที่ยว

องค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 6 พ.ศ.2552 โดยมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

โครงสร้างการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลแบ่งออกเป็น 2 ฝ่ายได้แก่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

1. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละสองคน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหาร

ส่วนตำบล กรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลมีเพียงหนึ่งหมู่บ้านให้มีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 6 คน และในกรณีมีเพียงสองหมู่บ้านให้มีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหมู่บ้านละสามคน

2. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก

2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย

องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการดังต่อไปนี้

1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร

2) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

3) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ

4) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ

5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์

6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว

7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

8) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม

11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

12) การท่องเที่ยว

13) การผังเมือง

กรุงเทพมหานคร

เป็นการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2528 มีหน้าที่จัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยแบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 50 เขต มีสำนักงานใหญ่เรียกว่า ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร โครงสร้างการบริหารประกอบด้วย

1. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้บริหารสูงสุดของกรุงเทพมหานคร มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน มีวาระในการดำรงตำแหน่ง 4 ปี โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1) กำหนดนโยบายและบริหารราชการของกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามกฎหมาย

2) สั่ง อนุญาต อนุมัติเกี่ยวกับราชการของกรุงเทพมหานคร

3) แต่งตั้งและถอดถอนรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และแต่งตั้งและถอดถอนผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษาหรือคณะที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือเป็นคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติราชการใด ๆ

4) บริหารราชการตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย

5) วางระเบียบเพื่อให้งานของกรุงเทพมหานครเป็นไปโดยเรียบร้อย

6) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

7) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

2. สภากรุงเทพมหานครทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมาจากการเลือกตั้ง มีวาระในการดำรงตำแหน่ง 4 ปี

อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

1) การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ทั้งนี้ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและตามกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

2) การทะเบียนตามที่กฎหมายกำหนด

3) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

4) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

5) การผังเมือง

6) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ

7) การวิศวกรรมจราจร

8) การขนส่ง

9) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ

10) การดูแลรักษาที่สาธารณะ

11) การควบคุมอาคาร

12) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

13) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

14) การพัฒนาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (14 ทวิ) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นการสาธารณูปโภค

15) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล

16) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน

17) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์

18) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์

19) การควบคุมความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัยในโรงมหรสพและสาธารณสถานอื่น ๆ

20) การจัดการศึกษา

21) การสาธารณูปการ

22) การสังคมสงเคราะห์

23) การส่งเสริมการกีฬา

24) การส่งเสริมการประกอบอาชีพ

25) การพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร

26) หน้าที่อื่น ๆ ตามที่กฎหมายระบุให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ เทศบาลนคร หรือตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย หรือที่กฎหมายระบุเป็นหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

เมืองพัทยา

เป็นการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2521 ซึ่งต่อมาได้มีการยกเลิกแล้วใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 แทน

โครงสร้างการบริหารเมืองพัทยา

1. สภาเมืองพัทยา ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนยี่สิบสี่คนมาจากการเลือกตั้งของประชาชน โดยมีปลัดเมืองพัทยาทำหน้าที่เลขานุการสภาเมืองพัทยา

2. นายกเมืองพัทยา มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1) กำหนดนโยบายและรับผิดชอบในการบริหารราชการของเมืองพัทยาให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบัญญัติ และนโยบาย

2) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเมืองพัทยา

3) แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกเมืองพัทยา เลขานุการนายกเมืองพัทยา ผู้ช่วยเลขานุการนายกเมืองพัทยา ประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษาหรือคณะที่ปรึกษา

4) วางระเบียบเมืองพัทยา

5) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย หรือตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายกเมืองพัทยาหรือนายกเทศมนตรีหรือคณะเทศมนตรี

อำนาจหน้าที่เมืองพัทยา

มาตรา 62 ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.2542 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยาไว้ดังนี้

1) การรักษาความสงบเรียบร้อย

2) การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

3) การคุ้มครองและดูแลรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

4) การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง

5) การจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม

6) การจัดการจราจร

7) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

8) การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และการบำบัดน้ำเสีย

9) การจัดให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา

10) การจัดให้มีการควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ และที่จอดรถ

11) การควบคุมอนามัยและความปลอดภัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงมหรสพและสถานบริการอื่น

12) การควบคุมและส่งเสริมกิจการท่องเที่ยว

13) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

14) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นของเทศบาลนครหรือของเมืองพัทยา

ส่วนประเด็นเรื่องการกำกับดูแลเมืองพัทยานั้นให้ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรีเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติราชการของเมืองพัทยา โดยมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงหรือสั่งให้นายกเมืองพัทยาชี้แจงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของเมืองพัทยา

บรรดาเรื่องที่เมืองพัทยาต้องเสนอไปยังรัฐมนตรีหรือกระทรวง ทบวง กรม ให้นายกเมืองพัทยารายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ โดยผู้ว่าราชการจังหวัดจะทำความเห็นเสนอรัฐมนตรี หรือกระทรวง ทบวง กรม แล้วแต่กรณี เพื่อประกอบการพิจารณาก็ได้

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่านายกเมืองพัทยาปฏิบัติการในทางที่อาจนำมาซึ่งความเสียหายแก่เมืองพัทยา หรือกระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือข้อบัญญัติ และผู้ว่าราชการจังหวัดได้ชี้แจง แนะนำ หรือตักเตือนแล้ว แต่นายกเมืองพัทยาไม่ปฏิบัติตาม ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานให้รัฐมนตรีทราบเพื่อพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควร ในกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นรีบด่วน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจออกคำสั่งระงับการปฏิบัติราชการของนายกเมืองพัทยาไว้ตามที่เห็นสมควรได้

นอกจากนี้เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตเมืองพัทยาหรือประโยชน์ของประเทศ ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรีจะรายงานเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาสั่งยุบสภาเมืองพัทยาก็ได้ (บุญเกียรติ การะเวกพันธุ์ และคณะ, 2566, หน้า 46)

สรุปได้ว่า การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 มาตรา 70 ได้กำหนดให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไว้ 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด 2) เทศบาล 3) องค์การบริหารส่วนตำบล และ 4) ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนด

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับผู้บริหารท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นเกิดขึ้นในประเทศไทยมาอย่างยาวนาน เป็นการมอบอำนาจจากส่วนกลางเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ตัดสินใจ การตรวจสอบการทำงาน และการรับบริกรสาธารณะต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการปกครองท้องถิ่นจะมีอิสระในการดำเนินงาน แต่ยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนับวันจะมีบทบาทเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมีการถ่ายโอนภารกิจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) ให้กับประชาชนโดยตรง เพื่อให้ประชาชนมีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับกิจการต่าง ๆ ที่เป็นสาธารณะของท้องถิ่นด้วยตนเอง ตามการกิจหน้าที่ที่ระบุให้ดำเนินการอย่างชัดเจน มีพื้นที่รับผิดชอบชัดเจน มีผู้บริหารที่ได้รับเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนหรืออาจจะได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

ปัจจุบันการจัดระเบียบราชการบริหารส่วนท้องถิ่นมีอยู่ 2 ระบบ คือ

1. ระบบทั่วไปที่ใช้แก่ท้องถิ่นทั่วไป มีอยู่ 3 รูปแบบ คือ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)

2. ระบบพิเศษที่ใช้เฉพาะท้องถิ่นบางแห่ง มีอยู่ 2 รูปแบบ คือ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา จึงเป็นความท้าทายสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นในการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อท้องถิ่นที่ตนดูแล

ผู้บริหารท้องถิ่น คือ บุคคลที่ทำหน้าที่เป็นฝ่ายบริหารในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยปกติแล้วผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีที่มา 2 ทาง คือ การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรงและการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยอ้อม โดยผู้บริหารท้องถิ่นมีชื่อเรียกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา ซึ่งมีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี โดยในการทำงานสามารถแต่งตั้งรองนายกฯ เลขานุการและที่ปรึกษานายกฯ เพื่อช่วยในการปฏิบัติงานได้

ในการเข้าสู่ตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น แต่เดิมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทได้กำหนดวิธีการเข้าสู่ตำแหน่งของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอาไว้ทั้งวิธีการเข้าสู่ตำแหน่งโดยตรงและโดยอ้อม แต่ปัจจุบันกฎหมายได้กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนเพียงวิธีเดียวเท่านั้น ส่วนคุณสมบัติของผู้บริหารท้องถิ่นนั้นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 และตามกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และที่แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลพ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม อาทิ ผู้บริหารท้องถิ่นทุกประเภทจะต้องมีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ยกเว้นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่กำหนดให้สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า นอกจากนี้ ยังกำหนดให้คนที่เคยเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา สามารถลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือถ้าเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภาสามารถลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี หรือถ้าเคยเป็นสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา สามารถลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

ผู้บริหารท้องถิ่นจะทำหน้าที่บริหารงานภายในขอบเขตตามที่กฎหมายกำหนด และรับผิดชอบต่อสภาท้องถิ่นและประชาชนในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภายใต้การตรวจสอบและถ่วงดุลโดยสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สภาท้องถิ่น) โดยได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทนประจำตำแหน่งและเงินค่าตอบแทนพิเศษจากการปฏิบัติหน้าที่นับตั้งแต่วันเลือกตั้ง

ดังนั้น เมื่อมีการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ประชาชนจะต้องไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพื่อเป็นการแสดงความคิดเห็นผ่านการลงคะแนนเสียงต่อการเลือกผู้บริหารท้องถิ่นที่จะมาทำงานให้กับท้องถิ่น และเป็นการแสดงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักของระบอบประชาธิปไตยรวมถึงจะเป็นการช่วยป้องกันการทุจริตในการเลือกตั้งไม่ให้ผู้อื่นมาสวมสิทธิแทนอีกด้วย (โชคสุข กรกิตติชัย, 2562, หน้า 8)

สรุปได้ว่า ผู้บริหารท้องถิ่นบริหารงานตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด ภายใต้การควบคุมและตรวจสอบโดยสภาท้องถิ่นและประชาชนในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีรองนายก เลขานุการและที่ปรึกษานายกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ช่วยเหลือ ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ตามกฎมายที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 1) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับของทางราชการ ข้อบัญญัติ/ เทศบัญญัติ นโยบายและแผนพัฒนาท้องถิ่น 2) สั่ง อนุญาตและอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) แต่งตั้งและถอดถอนรองผู้บริหาร เลขานุการและที่ปรึกษาของนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4) วางระเบียบเพื่อให้การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย 5) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ 6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.5 บริบทพื้นที่เทศบาลตำบลเขาพระ

2.5.1 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

เทศบาลตำบลเขาพระ ตั้งอยู่เลขที่ 199 หมู่ที่ 1 ตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของที่ว่าการอำเภอพิปูน ห่างจากที่ว่าการอำเภอพิปูน 4 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือตามเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4015 เป็นระยะทางประมาณ 96 กิโลเมตร และเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4224 พิปูน - ห้วยปริก ช่วง กม.ที่ 23 – 24

เทศบาลตำบลเขาพระ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลเขาพระทั้งตำบล ตั้งแต่ หมู่ที่ 1 ถึง หมู่ที่ 12 มีเนื้อที่ประมาณ 171 ตารางกิโลมิตร หรือประมาณ 106,875 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ จด ตำบลนบพิตา และตำบลกรุงชิง อำเภอนบพิตา จังหวัดนครศรีธรรมราช

ทิศใต้ จด ตำบลพิปูน ตำบลยางค้อม และตำบลควนกลาง อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ทิศตะวันออก จด ตำบลนาเหรง และตำบลทอนหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

ทิศตะวันตก จด ตำบลกะทูน อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.5.2 ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของตำบลเขาพระ มีลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบเชิงภูเขาและเชิงภูเขาลาดชัน แบ่งเป็นสองส่วน คือ

1. ทางตอนเหนือ ทางตะวันออกและทางตะวันตก เป็นแนวเทือกเขานครศรีธรรมราช หรือเทือกเขาหลวง มีลักษณะเป็นภูเขาลาดชัน สลับซับซ้อน มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ เป็นแหล่งต้นน้ำ ลำห้วย ลำคลองต่าง ๆ หลายสาย ซึ่งส่วนหนึ่งไหลมาลงที่อ่างเก็บน้ำคลองดินแดง

ก่อนที่จะถูกระบายลงสู่คลองดินแดงและลงสู่แม่น้ำตาปี ส่วนหนึ่งจะไหลรวมกันที่คลองระแนะและไหลลงสู่แม่น้ำตาปีต่อไป

2. ทางตอนกลางและตอนใต้ เป็นลักษณะที่ราบเชิงภูเขา และที่ราบสองฝั่งลำคลอง โดยเริ่มต้นตั้งแต่ที่ราบเชิงภูเขารอบอ่างเก็บน้ำคลองดินแดงทางตอนกลางของตำบล สู่ทางตอนใต้เป็นที่ราบสองฝั่งคลองดินแดงและคลองระแนะจนถึงแนวเขตตำบลเป็นที่อยู่อาศัยของประชาชนและเป็นแหล่งเพาะปลูก จำแนกเป็นพื้นที่ตามสภาพได้ดังนี้

- ที่ราบสูง 50%
- ที่ลาดชันและเชิงเขา 15%
- ที่ราบ 30%
- ที่ราบลุ่ม 5%

2.5.3 ลักษณะภูมิอากาศ

ตำบลเขาพระ มีลักษณะเป็นที่รอบล้อมด้วยภูเขา มีความผันผวนทางสภาพอากาศ มีทั้งคลื่นลมร้อน และลมพายุ อุณหภูมิต่ำสุด 22 - 24 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิสูงสุด 30 - 32 องศาเซลเซียส

2.5.4 ลักษณะของดิน

ดินแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1. พื้นที่ป่าเขา ลักษณะดินร่วนปนทราย หน้าดินลึก การระบายน้ำได้ดีมีความอุดมสมบูรณ์ของดินมากเหมาะแก่การปลูกยางพารา ไม้ผลและพืชเศรษฐกิจอื่น ๆ

2. พื้นที่ราบ ลักษณะกินเป็นดินร่วนปนทรายการระบายน้ำและความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำเหมาะแก่การทำนาปลูกพืชไร่และผลไม้

2.5.5 ด้านการเมือง/การปกครอง

1. เขตการปกครอง

1) ตำบลเขาพระประกอบด้วยหมู่บ้านทั้งสิ้น จำนวน 12 หมู่บ้าน ดังนี้

- หมู่ที่ 1 : บ้านหน้าเขา นายประภาส คีรีทอง เป็น ผู้ใหญ่บ้าน
- หมู่ที่ 2 : บ้านหนองบัว นายสุธี ละม้าย เป็น ผู้ใหญ่บ้าน
- หมู่ที่ 3 : บ้านทุ่งร่อน นายสหัส ศรีเปารยะ เป็น ผู้ใหญ่บ้าน
- หมู่ที่ 4 : บ้านเหนือคลองระแนะ นายบุญราย ชิตร เป็น ผู้ใหญ่บ้าน
- หมู่ที่ 5 : บ้านห้วยโก นายชนะวรรณ ศรีมุกข์ เป็น ผู้ใหญ่บ้าน
- หมู่ที่ 6 : บ้านปากระแนะ นายทนงศักดิ์ วุฒิพงศ์ เป็น ผู้ใหญ่บ้าน
- หมู่ที่ 7 : บ้านในไร่ นางชอุ่ม จินตุลา เป็น ผู้ใหญ่บ้าน
- หมู่ที่ 8 : บ้านใสเขือ นางพัชรี เมธารินทร์ เป็น ผู้ใหญ่บ้าน
- หมู่ที่ 9 : บ้านห้วยใหม่ นายวินัย สมทรัพย์ เป็น ผู้ใหญ่บ้าน

- หมู่ที่ 10 : บ้านห้วยท้อน นายธีระ หนูเพชร เป็น ผู้ใหญ่บ้าน
- หมู่ที่ 11 : บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา 2 (ห้วยตรีด) นายสุพล คเชนทร์ เป็น กำนันตำบลเขาพระ
- หมู่ที่ 12 : บ้านปลายร่อน นายดารงรัตน์ จันทวงศ์ เป็น ผู้ใหญ่บ้าน

2) ในเขตเทศบาลตำบลเขาพระ มีการจัดตั้งชุมชน จำนวน 37 ชุมชน ดังนี้

- ชุมชนสันติสุข นายไพโรจน์ ขวดทอง ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนบ้านหน้าเขา นายจิตเทพย์ ยับ ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนโคกทราย นายมานิตย์ ลู่ ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนบ้านบ่อน้ำร้อน นายลาภ หนูเพชร ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนบ้านหนองบัว นายเลี่ยม ละม้าย ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนบ้านบัวขาว นายสายัณห์ เพชรกรณ์ ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนคนรักพ่อหลวง 1 นายเฉลียว ปรีชา ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนคนรักพ่อหลวง 2 นายอารีย์ บารุงศรี ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนบ้านเหนือคลองโสน นายบุญฤทธิ์ ยับ ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนบ้านห้วยคุณ นายประพิน สุขเกิด ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนบ้านห้วยโก นายจำลอง สมทรัพย์ ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนบ้านหนองไทร นายสราวุธ จอง ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนบ้านปากระแนะ นายนัฐพล มัชฌิมวงศ์ ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนบ้านหนองหัวควาย นายยงยุทธ ชูเสือหิง ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนนาตลิ่งซองเหนือ นายสมพร วงศ์พิพันธ์ ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนนาตลิ่งซองใต้ นายประเสริฐ จิตจา ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนบ้านห้วยปน นายบุญช่วย ชูโลก ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนบ้านในไร่ นายสมควร ภัทรศักดิ์สกุล ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนบ้านใสเขือ นายทวีศักดิ์ จันทร์ชุม ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนบ้านห้วยใหม่ นายณรงค์ คงศักดิ์ ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนบ้านห้วยหมาก นายสินชัย องอาจ ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนบ้านห้วยตอ นายนุจา นัสฐาน ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนบ้านห้วยแห้ง นายสมโชค สุขเกิด ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนบ้านห้วยโกเหนือ นายหนูเจือน ปรีชา ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนบ้านห้วยต้นเรียน นายเชาวลิตร บรรจาย ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนบ้านห้วยท้อน นายสุธรรม เพชรประพันธ์ ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนเหนือคลอง นายบุญประสม ริยาพันธ์ ประธานคณะกรรมการ

- ชุมชนพอเพียง นายสมศักดิ์ อิ่มใจ ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนอยู่ดีกินดี นายสมชัย จิตจา ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนมิตรสัมพันธ์ นายสมชาติ จรจรัส ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนเพื่อนช่วยเพื่อน นายวิมานชัย พลนิชัย ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนร่วมใจ นายสุรินทร์ สิทธิฤทธิ์ ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนมิตรไมตรี นายสุชาติ ทองวิเศษ ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนสามัคคี นายวิลาศ ประจา ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนบ้านหูเขื่อน นายสุริยา ถวาย ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนบ้านเขาโพธิ์ นายประหยัด ศรีเปารยะ ประธานคณะกรรมการ
- ชุมชนบ้านห้วยค่างนอน นายนนทศักดิ์ พรัดเมือง ประธานคณะกรรมการ

2.5.6 สภาพทางสังคม

1. การศึกษา

เทศบาลตำบลเขาพระ มีสถานศึกษาและสถานที่ศึกษาเรียนรู้ ดังนี้

1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งร่อน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านจุฬาภรณ์พัฒนา 2

2) สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 แห่ง ซึ่งสอนระดับประถมศึกษา ได้แก่ โรงเรียนวัดหน้าเขา และโรงเรียนจุฬาภรณ์พิชญาคาร

3) สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 2 แห่ง คือ โรงเรียนพิปูนสังฆรักษ์ประชาอุทิศ โรงเรียนจุฬาภรณ์พิชญาคาร

4) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยหรือศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จำนวน 1 แห่ง

5) แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

- ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน จำนวน 12 แห่ง
- โรงงานเซรามิค จำนวน 1 แห่ง
- ภูมิปัญญาชาวบ้าน จำนวน 2 แห่ง
- นา 1 ไร่ได้หลายแสน จำนวน 1 แห่ง

2. สาธารณสุข

1) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 2 แห่ง

2) ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพชุมชน จำนวน 12 แห่ง

3) บุคลากรทางการแพทย์ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานพยาบาลในเขตพื้นที่

- แพทย์ จำนวน 1 คน

- พยาบาล จำนวน 2 คน
- ทันตแพทย์/ผู้ช่วยฯ จำนวน 1 คน
- เภสัชกร จำนวน 1 คน
- นักวิชาการสาธารณสุข/ผู้ช่วยฯ จำนวน 2 คน
- เจ้าพนักงานสาธารณสุข จำนวน 1 คน
- ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน 1 คน
- อสม. จำนวน 179 คน

4) ระบบการแพทย์ฉุกเฉิน (รถกู้ชีพ)

3. อาชญากรรม

ข้อมูลด้านอาชญากรรม ที่มา : สถานีตารวจภูธรพิปูน

- พ.ศ.2560 จำนวน 446 คดี
- พ.ศ.2561 จำนวน 495 คดี
- พ.ศ.2562 จำนวน 361 คดี
- พ.ศ.2563 จำนวน 284 คดี

4. ยาเสพติด

ข้อมูลด้านยาเสพติด ที่มา : สถานีตารวจภูธรพิปูน

- พ.ศ.2560 จำนวน 305 คดี
- พ.ศ.2561 จำนวน 396 คดี
- พ.ศ.2562 จำนวน 312 คดี
- พ.ศ.2563 จำนวน 216 คดี

5. การสังคมสงเคราะห์

เทศบาลตำบลเขาพระ มีการดำเนินงานด้านการสังคมสงเคราะห์ ดังนี้

1) ดำเนินการมอบเงินช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมในพื้นที่ตำบลเขาพระ โดยได้รับงบประมาณจากศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครศรีธรรมราช

2) ดำเนินการปรับปรุง ซ่อมแซมที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ประสบปัญหาทางสังคม โดยได้รับงบประมาณจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครศรีธรรมราช

3) จ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน 1,454 คน คิดเป็นเงิน 981,600 บาท แบ่งเป็นช่วงอายุ ดังนี้

อายุ 60-69 ปี จำนวน 708 คน คิดเป็นเงิน 424,800 บาท

อายุ 70-79 ปี จำนวน 478 คน คิดเป็นเงิน 334,600 บาท

อายุ 80-89 ปี จำนวน 229 คน คิดเป็นเงิน 183,200 บาท

อายุ 90 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นเงิน 186,600 บาท

4) จ่ายเงินเบี้ยยังชีพคนพิการ จำนวน 231 คน คิดเป็นเงิน 186,600 บาท

5) จ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้ป่วยเอดส์ จำนวน 15 คน คิดเป็นเงิน 7,500 บาท (เทศบาลตำบลเขาพระ, 2566, หน้า 19)

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศิริภัสสร ปิยนันทวารินทร์, สายรุ้ง บุบผาพันธ์ และ สมชัย ศรีนอก (2566, หน้า 294 - 306) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พรหมวิหาร 4 กับภาวะผู้นำในยุคสังคม 5.0 สรุปภาพรวมของประเด็นการประยุกต์ใช้การเป็นผู้นำนั้น ต้องเป็นผู้มีปัญญา มีประสบการณ์ เข้าใจบุคคลหรือ ผู้ใต้บังคับบัญชาได้เป็นอย่างดี ผู้นำประสานคนภายในดุลยภาพแห่งธรรม หลักธรรมสำคัญ ที่ชาวพุทธรู้จักกันดีซึ่งผู้นำต้องมีและก็ขาดไม่ได้หลักธรรมนั้นเรารู้กันดีว่า คือ พรหมวิหาร 4 ประการ พรหมวิหารเป็นธรรมสำหรับทุกคนที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ในฐานะเป็น “พรหม” คือเป็นผู้มีศักยภาพในการที่จะสร้างสรรค์และธำรงรักษาสังคมไว้โดยเฉพาะสำหรับผู้นำนั้นแน่นอนว่าจะต้องเป็นแบบอย่างที่จะต้องมีพรหมวิหาร 4 ประการ เพราะพรหมวิหารนั้นเป็นธรรมประจำใจของคนที่มีจิตใจยิ่งใหญ่

ศุภกิจ บุญเลี้ยง (2566, หน้า 257 - 268) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการใช้หลักพรหมวิหาร 4 กับการบริหารบุคลากรในองค์กร ผลการศึกษาพบว่า พรหมวิหาร 4 ธรรมเครื่องอยู่อย่างประเสริฐ คุณสมบัติประจำใจสำหรับผู้ใหญ่โดย มุ่งธรรมสูงส่งดุจพรหม ประกอบด้วย 1) เมตตา ความรัก ปรารถนาดีอยากให้เขามีสุข มีจิต อันแผ่ไมตรีและคิดทำประโยชน์แก่มนุษย์สัตว์ทั่วหน้า 2) กรุณา ความสงสาร คิดช่วยให้พ้น ทุกข์ ใฝ่ใจในอันจะปลดเปลื้องบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อนของปวงสัตว์ 3) มุทิตา ความยินดี ในเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีสุข มีจิตผ่องใสบันเทิง กอปรด้วยอาการแช่มชื่นเบิกบานอยู่เสมอ ต่อสัตว์ทั้งหลายผู้ดำรงในปกติสุข พลอยยินดีด้วยเมื่อเขาได้ดีมีสุข เจริญงอกงามยิ่งขึ้น 4) อุเบกขา ความวางใจเป็นกลาง อันจะให้ดำรงอยู่ในธรรมตามที่พิจารณาเห็นด้วยปัญญา คือมี จิตเรียบตรงเที่ยงธรรมดุจตราชั่งไม่ลำเอียงด้วยรักและชัง พิจารณาเห็นกรรมที่สัตว์ทั้งหลาย กระทำแล้ว อันควรได้รับผลดีหรือชั่วสมควรแก่เหตุอันตนประกอบ

พรทิพย์ อนุพัฒน์ และคณะ (2566, หน้า 269 - 282) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พรหมวิหาร 4 : กับการบริหารงานบุคคลในองค์กร จากการศึกษาสรุปได้ว่าการบริหารงานบุคคลเป็นหน้าที่ที่สำคัญมากในองค์กร เพราะคนคือองค์รวมของความซับซ้อนผู้บริหารจะต้องใช้ศาสตร์คือความรู้ และศิลป์คือทักษะหรือศิลปะในการสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลในด้านต่าง ๆ ดังนั้น “ผู้บริหาร” ซึ่งต้องดูแลทุกข์และสุขของบุคลากรในองค์กรจึงต้องมีพรหมวิหาร 4 ได้แก่ 1) เมตตา คือ ความปรารถนาให้ผู้อื่นได้รับความสุข ผู้บริหารควรมีความปราณาดีต่อทุกคนและให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานมีความสุข

2) กรุณา ความปรารถนาให้ผู้อื่นได้พ้นทุกข์ ในยามที่ผู้ใต้บังคับบัญชาประสบปัญหาผู้บริหารควรให้กำลังใจ พร้อมช่วยเหลือและสร้างแรงบันดาลใจถือเป็นสิ่งสำคัญ 3) มุทิตา ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี เมื่อลูกน้องประสบผลสำเร็จในหน้าที่การงาน เจ้านายก็ควรแสดงความยินดีด้วยความจริงใจ 4) อุเบกขา ความหวังดีย่อมมีขอบเขตและตั้งอยู่บนความยุติธรรม จะเห็นได้ว่าหลักพรหมวิหาร 4 นี้ ครอบคลุมทุกสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงกับทุกเรื่องในชีวิต ไม่ใช่เฉพาะกับเรื่องการทำงาน ไม่จำกัดเฉพาะคนที่เป็นเจ้านาย แต่คนที่เป็นลูกน้องก็สามารถใช้หลักการนี้ในการดำเนินชีวิตได้เช่นกัน หากต่างฝ่ายต่างอยู่ร่วมกันด้วยความปรารถนาดีต่อกันซึ่งผู้บริหารนอกจากจะมีความรู้ ความสามารถและทักษะในการบริหารงานแล้ว ความเป็นผู้มีคุณธรรมในจิตใจ และมีจริยธรรมที่น่าเลื่อมใสศรัทธาถือเป็นคุณสมบัติอันสำคัญที่จะเป็นส่วนเสริมให้ผู้บริหารนั้นสามารถบริหารองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพตามหลักครองตน ซึ่งเป็นกลักธรรมที่ทำให้ผู้ปฏิบัติตามเป็นผู้ประเสริฐซึ่งส่งผลให้ทุกคนในสังคมสามารถอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

ศุภิสรา บัวงาม (2564, หน้า 1 - 11) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรบุคคลสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่า 1) การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรบุคคลสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการประยุกต์ใช้หลักกรุณากับการบริหารทรัพยากรบุคคล, ด้านการประยุกต์ใช้หลักมุทิตากับการบริหารทรัพยากรบุคคล, ด้านการประยุกต์ ใช้หลักเมตตากับการบริหารทรัพยากรบุคคล และด้านการประยุกต์ใช้หลักอุเบกขากับการบริหารทรัพยากรบุคคล ตามลำดับ 2) ผู้บริหารที่มี เพศ อายุ และระดับตำแหน่งในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรบุคคลสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนผู้บริหารที่มีระดับการศึกษามีการประยุกต์ใช้หลักพรหม-วิหารธรรมของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรบุคคลสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน และ 3) ผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรบุคคลสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรบุคคลสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สามารถแยกเป็นด้านมีรายละเอียด ดังนี้ (1) ด้านการประยุกต์ใช้หลักเมตตากับการบริหารทรัพยากรบุคคล คือ การเลื่อนระดับหรือตำแหน่งงาน ควรคำนึงถึงความสามารถมากกว่าระบบอาวุโส, ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานและอยู่ด้วยกันด้วยความรักความเมตตา, อยากให้มีความจริงใจ, ยังขาดคน ทำงานโดยเฉพาะข้าราชการระดับล่างในหลายจังหวัด, อยากให้ดูแลเรื่องของสวัสดิการ, อยากให้มีความเสมอภาค, อยากให้ผู้บริหารพิจารณาแต่งตั้งตำแหน่งให้ตรงกับภูมิลำเนา (2) ด้านการประยุกต์ใช้หลักกรุณากับการบริหารทรัพยากรบุคคล คือ มีความกรุณาต่อผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างจริงใจ, ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ข้าราชการช่วยเหลือเกื้อกูลกันและอยู่ด้วยกัน

เหมือนคนในครอบครัวเดียวกัน, การสรรหาทรัพยากรควรเปิดกว้าง และผู้บริหารควรจัดหลักสูตรเพื่อรองรับความก้าวหน้าในหน้าที่การงานให้กับข้าราชการทุกระดับ (3) ด้านการประยุกต์ใช้หลักมุทิตากับการบริหารทรัพยากรบุคคล คือ ผู้บริหารควรมีการยกย่องชมเชยให้กับหน่วยงานจังหวัดที่ทำงานได้ตามตัวชี้วัด เช่น เกียรติบัตร, มีความมุทิตาต่อผู้ใต้ บังคับบัญชาอย่างจริงใจ, ควรมีการยกย่องชมเชยเมื่อทำงานได้ตามตัวชี้วัด และควรมีการวางแผน การฝึกอบรมเพื่อรองรับตำแหน่งที่สูงขึ้นอย่างเป็นระบบ และ (4) ด้านการประยุกต์ใช้หลักอุเบกขากับการบริหารทรัพยากรบุคคล คือ การแต่งตั้งการเลื่อนระดับควรคำนึงความรู้ ความสามารถ ตามระบบคุณธรรมเป็นหลัก, มีความยุติธรรมโปร่งใส, ผู้บริหารควรประเมินผลงานด้วยระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานที่แท้จริง, รู้จักวางตนเป็นกลาง มีเหตุผลในการทำงานต่อเพื่อนร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา และมีอุเบกขาต่อผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างจริงใจ

กุลิสรา อินอัญชัญ, พิชิต ปุริมาตร และ ณัฏฐกานต์ หงส์กุลเศรษฐ์ (2566, หน้า 113 - 131) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมเพื่อการปกครองของผู้บริหาร เทศบาลตำบลสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพทั่วไปการปกครองของผู้บริหารเทศบาลตำบลสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา ด้านการระดมความคิด ควรปลูกฉันทะให้บุคลากรเต็มใจทำงานในการระดมความคิดจากทุก ๆ มุมมองเพื่อหาทางเลือกในการตัดสินใจ ด้านการวางแผนควรให้ความสำคัญกับการวางแผนล่วงหน้าร่วมกันก่อนลงมือปฏิบัติเพื่อประสิทธิภาพและความคุ้มค่าด้านการลงมือทำควรวางระเบียบการจัดการในองค์กรให้รัดกุมและให้กำลังใจในการทำงานด้านการติดตามประเมินผลควรกำหนดหลักเกณฑ์รวมถึงกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนให้สอดคล้องกับเป้าหมายของหน่วยงาน 2. ผลเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการปกครองของผู้บริหารเทศบาลตำบลสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา พบว่า บุคลากรซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในเทศบาลตำบลสุรนารี จังหวัดนครราชสีมาที่มีระดับการศึกษารายได้ต่อเดือน และประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศและอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองของผู้บริหารเทศบาลตำบลสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ 3. แนวทางการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมเพื่อการปกครองของผู้บริหารเทศบาลตำบลสุรนารี จังหวัดนครราชสีมาด้านเมตตา ผู้บริหารต้องสนับสนุนให้บุคลากรแสดงออก ซึ่งความรักความปรารถนาดี ส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านกรุณา ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังคอยให้กำลังใจดูแลช่วยเหลือเมื่อเกิดตกทุกข์ได้ยากขึ้นมา ด้านมุทิตา ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรได้เข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านอุเบกขา ผู้บริหารมีความซื่อสัตย์ สุจริตต่อหน้าที่

เอกลักษณ์ เพ็งพรหม (2565, หน้า 221 - 228) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหารธรรม ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหารธรรม เป็นการบริหารบนพื้นฐานปรัชญาทวินิยม คือ บริหารเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตใน 2 มิติ คือ มิติทางกายและมิติทางใจ โดยเริ่มต้นจากมิติทางใจ ได้แก่ เพื่อบ่มเพาะให้เกิดความรักในตนเองและเพื่อนร่วมงาน

รักในงานที่ทำ ปรารถนาซึ่งผลลัพธ์อันก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ทุกคนในองค์กร มีจิตเกื้อกูล มีน้ำใจ มีความอ่อนโยน พร้อมให้การยกย่องและสนับสนุนทุกคนบนพื้นฐานมุทิตาจิต มีใจที่มั่นคงหนักแน่น ไม่ไหลเอนไปตามอคติหรืออารมณ์ที่เอนเอียง ไม่ว่าจะเป็นความเอนเอียงเพราะพอใจ ความเอนเอียงเพราะไม่พอใจ ความเอนเอียงเพราะกลัว และความเอนเอียงเพราะหลงผิด ส่วนมิติทางกาย ได้แก่ การลงมือกระทำและพูดในสิ่งที่จะทำให้เกิดการบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่คนในองค์กร สร้างความเข้าใจ สร้างแนวทาง สร้างกำลังใจด้วยการจัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เติบโต และพัฒนาต่อยอดคุณภาพชีวิตของคนในองค์กร สร้างระบบการบริหารที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีความเป็นธรรมทั้งในทางนิติธรรมและจริยธรรม ก่อให้เกิดองค์กรที่มั่นคง สมดุล และยั่งยืน

โสมจิราวดี จำปาสิทธิ์ และคณะ (2563, หน้า 85 - 101) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเสาธง อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า 1) การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเสาธง ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.58) ส่วนด้านเมตตา (ความรัก) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 3.97) 2) ผลการเปรียบเทียบ การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ 3) แนวทางการประยุกต์ใช้ หลักพรหมวิหาร 4 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.59) คือการบริหารให้เกิดความสามัคคีระหว่างผู้บริหารและประชาชนเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยดังญาติเมื่อมีปัญหาและให้คำปรึกษาและช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับประชาชนเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ดีและปฏิบัติต่อประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกันวางตนเป็นนกลางไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเพื่อความไว้วางใจในการปฏิบัติงานร่วมกัน

ปุณณภา ปริเมธาชัย, พระครูสมุห์จิรชาติ พุทธรักขิโต และ ดาวเหนือ ทองน้อย (2565, หน้า 199 - 210) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยใช้หลักพรหมวิหาร 4 จากการศึกษาสรุปได้ว่า การที่จะบริหารจัดการขององค์การส่วนจังหวัดเพื่อให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยควรนำหลักพรหมวิหาร 4 มาปฏิบัติ ประกอบด้วย 4 ข้อคือ 1) เมตตา คือ การจะบริหารจัดการขององค์การส่วนจังหวัดที่ดีควรยึดหลักความเมตตาเป็นหลักเพราะการที่ผู้บริหารจัดการมีความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุขทั้งที่เป็นสุขทางกายและทางใจจะทำให้ผู้บริหารและบุคคลากรจะช่วยกันทำงานได้ดี 2) กรุณา คือ การจะบริหารจัดการขององค์การส่วนจังหวัดต้องมีความปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ ความทุกข์ คือ สิ่งที่เข้ามาเบียดเบียนให้เกิดความไม่สบายกายและความไม่สบายใจ การมีความกรุณาของผู้บริหารจะทำให้บุคคลากรในองค์การส่วนจังหวัดมีความรู้สึกสบายในการทำงานแล้วในการบริหารจัดการขององค์การส่วนจังหวัดจะเป็นไปในทางที่ดี 3) มุทิตา คือ ผู้บริหารจัดการขององค์การส่วนจังหวัดมีความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี หรือเห็นบุคคลากรในองค์การมีความสุขหรือมีความเจริญก้าวหน้า การที่มีความมุทิตาหรือรู้จักความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี การบริหารจัดการขององค์การส่วนจังหวัด

จะช่วยให้บุคคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารที่ดีและมีความสุขความเจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้น 4) อุเบกขา คือ การรู้จักวางเฉย การบริหารจัดการบางครั้งผู้บริหารควรวางใจเป็นกลางในคณะบุคคลากรไม่มีส่วนร่วมหรือสามัคคีกันต้องพิจารณาเห็นว่า ใครทำดีย่อมได้ดีตามกฎแห่งกรรม ใครทำสิ่งใดไว้สิ่งนั้นย่อมตอบสนองคืนบุคคลผู้กระทำ

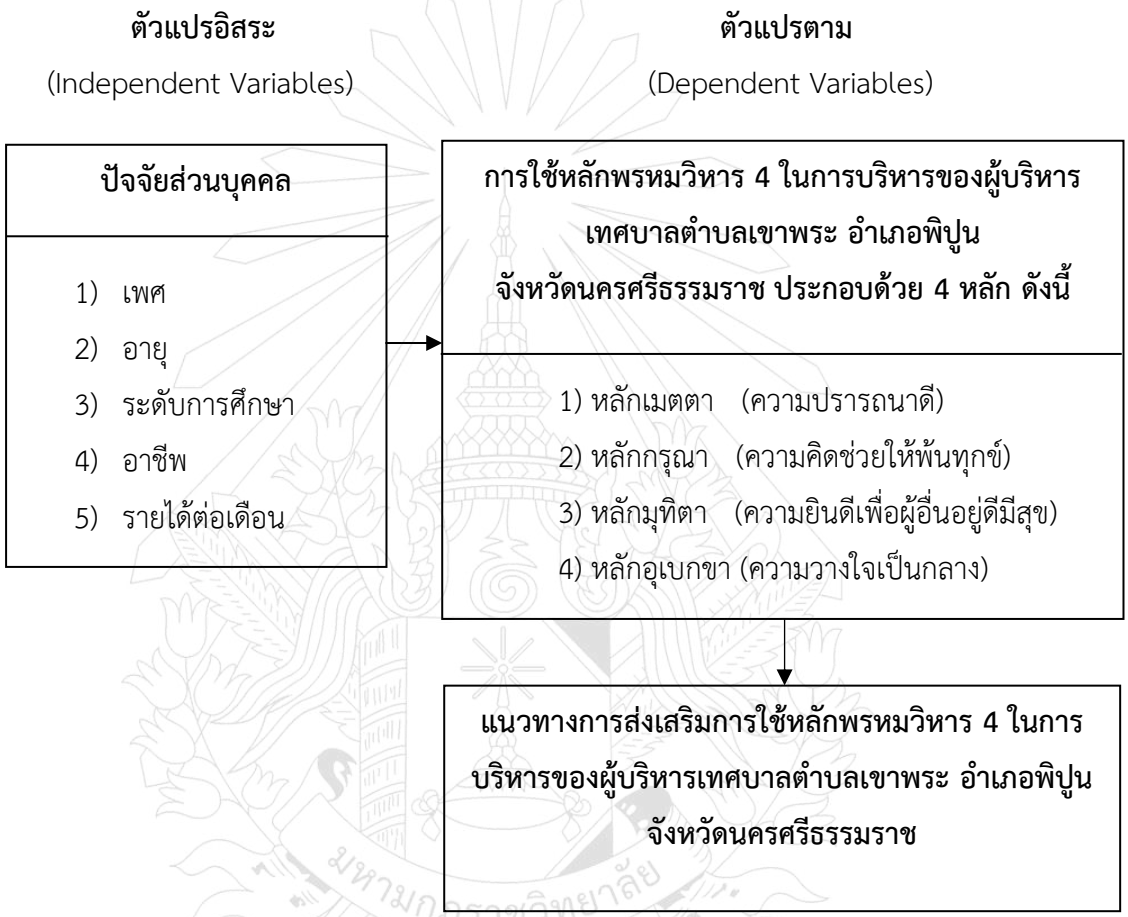
พระศรัณญกมล ภทฺทมงฺคโล (ชนะบุญ), บุญส่ง สินธุ์นอก และ ภัทราภรณ์ นามเกตุ (2566, หน้า 344 - 359) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผู้บริหารกับพรหมวิหารธรรมในการบริหารงาน จากการศึกษาสรุปได้ว่าผู้บริหารกับพรหมวิหารธรรมในการบริหารเป็นหัวจักกลไกลเป็นผู้นำของบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบการสนับสนุนความพยายามในการทำงานของบุคคลคนอื่น จากแนวคิด ชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารเป็นบุคคลที่คอยช่วยเหลือบุคคลอื่นให้ทำในสิ่งที่สำเร็จในเวลาที่กำหนดอย่างมีคุณภาพมากขึ้น และบุคคลมีความพึงพอใจ ผลสำเร็จนี้เกิดจากการที่ผู้บริหารได้ใช้แนวคิดการบริหารแบบใหม่ คือ การช่วยเหลือและการสนับสนุน มากกว่าที่จะใช้แนวคิดการบริหารแบบดั้งเดิมที่เน้นการสั่งการ และการควบคุม ยิ่งไปกว่านั้น ในองค์การสมัยใหม่ผู้บริหารจะถูกกำหนดบทบาทให้เป็นผู้ประสาน ผู้สอน หรือ ผู้นำทีม ผู้บริหารจึงเป็นผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับคน ผู้บริหารทุก ๆ คนโดยเฉพาะหลักพรหมวิหารธรรมที่ประกอบด้วย เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา เพื่อให้เป็นที่เคารพรัก และ ศรัทธา แต่การใช้พรหมวิหารธรรมของผู้บริหารจำเป็นต้องใช้เฉพาะกับคนในองค์การ จึงตั้งคำถามเกี่ยวกับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารว่าควรจะใช้หลักพรหมวิหารกับใครได้บ้างจำเป็นหรือไม่ที่ผู้บริหารต้องใช้หลักพรหมวิหารธรรมเฉพาะกับบุคลากรในองค์การหรือผู้ใต้บังคับบัญชาเพียงเท่านั้นต้องใช้หลักของพรหมวิหาร 4 ซึ่งสามารถสรุปความได้ว่า นักบริหารต้องมีพรหมวิหารธรรม คือ ธรรมสำหรับผู้ใหญ่ 4 ประการ เมตตาจักทำให้นักบริหารรู้จักมองในแง่ดีของเพื่อนร่วมงาน กรุณาจะทำให้นักบริหารเปิดใจกว้างรับฟังปัญหาของคนอื่น มุทิตาทำให้นักบริหารส่งเสริมให้คนทำงานมีโอกาสพัฒนาความรู้จนได้เลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น และอุเบกขาจะทำให้ผู้บริหารมีความยุติธรรมในการให้รางวัลและโทษ “คนทั่วไป”

พระปลัดพัฒนะ วฑฺฒโน (เฟื่องเนียม) (2563, หน้า 247 - 256) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะผู้บริหารตามหลักพรหมวิหาร 4 จากการศึกษาสรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหารจะต้องศึกษาถึงสิ่งต่างๆ ที่ครอบคลุม การปฏิบัติงานของผู้บริหาร ควรยึดหลักพุทธธรรมหรือคุณธรรมที่นำไปสู่การบริหารงาน โดยมีความ ยุติธรรม มีเหตุผล คงความเป็นกลางอย่างสม่ำเสมอ แม้ว่าในแนวปฏิบัติหน้าที่นั้นเกิดปัญหาความ ขัดแย้ง ผู้บริหารจะต้องมีความอดทน ข่มใจ รักษาอารมณ์ให้มั่นคงเท่าที่เป็นอยู่ รวมทั้งทำความเข้าใจ เกี่ยวกับองค์การและการบริหารองค์การที่สำคัญ คือ บทบาทภารกิจองค์การ ทักษะของผู้บริหารโดย ที่ผู้บริหารจะประสบความสำเร็จในการทำงานนั้น “มนุษย์” ในหน่วยงานเป็นปัจจัยแรกที่ผู้บริหาร ต้องคำนึงถึงผู้บริหารต้องพยายามศึกษาธาตุแท้ของมนุษย์และหลักธรรมประจาตัวของผู้บริหาร (พรหมวิหาร 4) ในการบริหารงานสถานศึกษาควรมีเมตตาในความปรารถนาจะให้ผู้ร่วมงานรวมทั้งให้ ผู้อื่นมีความสุขมีความกรุณาสงสาร ความเอ็นดูหรือปราศจาก

ความโหดร้ายและเบียดเบียน ผู้ใต้บังคับบัญชาและมีความคิดที่จะหาทางให้ผู้อื่นพ้นจากความทุกข์ นอกจากนี้แล้วผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นต้องมุทิตาปลาบปลื้มยินดีในความสำเร็จก้าวหน้าการปฏิบัติหน้าที่เมื่อผู้ใต้บังคับบัญชาได้ดี หรือไม่อิจฉาตาร้อนใด ๆ ทั้งนั้นและมีอุเบกขาที่ตั้งมั่นอยู่ในความยุติธรรมและให้ความเสมอภาค มีใจ เป็นกลางปราศจากความลำเอียงโดยสิ้นเชิง ดังนั้น ผู้บริหารต้องเข้าใจหลักของพุทธธรรมและนำไปใช้ให้สอดคล้องกับการบริหารงานการศึกษา นั่นคือก็คือ หลักพรหมวิหาร 4 ที่มีความสอดคล้องและเหมาะสำหรับผู้บริหารนำไปปรับใช้กับการบริหารงานการศึกษา ด้านงานวิชาการ ด้านงานบุคคล ด้านงานงบประมาณ และด้านงานทั่วไป

2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยได้นำหลักพรหมวิหาร 4 (ในพระไตรปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค (ที.ม.10/184/225) ฉบับมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย) มาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช” การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Methodology Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีแบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept-interview) โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า หนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยดำเนินการวิจัยตามกระบวนการดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เทคนิคและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ ประชากรสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 8,045 คน (สำนักงานปลัดเทศบาลตำบลเขาพระ, 2566)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ

ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป และมีภูมิลำเนาในเขตเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 8,045 คน (สำนักปลัดเทศบาลตำบลเขาพระ ข้อมูล ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน 2566) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973 อ้างใน ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2543, หน้า 25) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.5 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 381 คน

สูตรคำนวณ

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

กำหนดให้ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ขนาดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (0.05)

แทนค่า $$n = \frac{8,045}{1+(8,045\times0.05^2)}$$

n = 381 คน

3.1.3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

ได้แก่ บุคลากรที่มีส่วนกับการให้บริการแก่ประชาชน ประกอบด้วย นายกเทศมนตรีตำบลเขาพระ กำนันตำบลเขาพระ ท้องถิ่นอำเภอพิปูน ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีตำบลเขาพระ สารวัตรกำนัน และ ประชาชน รวม 6 คน

3.2 เทคนิคและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

3.2.1 การสุ่มตัวอย่าง การสุ่มตัวอย่าง จากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างจากสูตรทาโร ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่างจาก 381 คน หลังจากนั้นคำนวณกลุ่มตัวอย่างแต่หมู่บ้านตามสัดส่วน แล้วสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย

ลำดับที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชาชน	กำหนดสัดส่วน	กลุ่มตัวอย่าง
1	บ้านหน้าเขา	597	597*381*8045	28
2	บ้านหนองบัว	664	664*381*8045	32
3	บ้านทุ่งร่อน	528	528*381*8045	25
4	บ้านเหนือคลองระแนะ	238	238*381*8045	11
5	บ้านห้วยโก	436	436*381*8045	20
6	บ้านปากระแนะ	663	663*381*8045	31
7	บ้านในไร่	841	841*381*8045	40
8	บ้านใสเขือ	214	214*381*8045	10
9	บ้านห้วยใหม่	568	568*381*8045	27
10	บ้านห้วยท้อน	921	921*381*8045	44
11	บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา	1514	1514*381*8045	72
12	บ้านปลายร่อน	861	861*381*8045	41
รวม		**8,045**		**381**

3.2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 6 คน ในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ ใช้เทคนิคจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกบุคลากรที่มีส่วนกับการให้บริการแก่ประชาชน ซึ่งประกอบด้วย

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1	นายพยุง สมทรัพย์	นายกเทศมนตรีตำบลเขาพระ
2	ร้อยตำรวจโท สุรัตน์ หลวงนา	กำนันตำบลเขาพระ
3	นายศักดิ์ชัย พรหมจันทร์	ท้องถิ่นอำเภอพิปูน
4	นายสมหมาย กรายแก้ว	ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีตำบลเขาพระ
5	นายสุภจินต์ สุขมี	สารวัตรกำนัน
6	นางจันทร์ สาหร่าย	ประชาชน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษานี้เป็นงานวิจัยโดยใช้ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสัมภาษณ์ (In-dept interview) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า รวบรวมจากข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources) ซึ่งได้แก่ หนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

3.3.1 แบบสอบถาม

มีลักษณะคำถามแบบปลายปิดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้สอบถามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ชุด มีรายละเอียดประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด (Close Ended) คำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และ รายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ“การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหาร เทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช” เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด (Close Ended) คำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) จำนวน 24 ข้อ ประกอบด้วย

1) ข้อคำถามหลักเมตตา จำนวน 6 ข้อ
2) ข้อคำถามหลักกรุณา จำนวน 6 ข้อ
3) ข้อคำถามหลักมุทิตา จำนวน 6 ข้อ
4) ข้อคำถามหลักอุเบกขา จำนวน 6 ข้อ

โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดลิเคิร์ท (Likert) โดยกำหนดค่าต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ 5
มาก	มีค่าเท่ากับ 4
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ 3
น้อย	มีค่าเท่ากับ 2
น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ 1

3.3.2 แบบสัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ 1 ชุด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ด้วยการกรอกข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริงเท่าที่สามารถเปิดเผยได้

ตอนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.4.1 การศึกษาค้นคว้าเอกสาร บทความ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรวบรวมเนื้อหาสาระจากการศึกษาค้นคว้าที่ได้มาดังกล่าวนำมากำหนดเป็นเป็นกรอบให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อมูล ในการสร้างแบบสอบถาม แล้วร่างแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

3.4.2 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบเขตการศึกษาวิจัย โดยใช้คำถาม 2 ประเภท คือแบบปลายปิด (Close - ended Question) และแบบปลายเปิด (Open-ended Question) ประกอบกัน ซึ่งเป็นการดัดแปลงเครื่องมือจากแบบสอบถามที่ได้เคยผ่านการตรวจสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability)

3.4.3 นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องและชัดเจน เหมาะสม ทั้งเนื้อหาสาระ และการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา แล้วนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม

3.4.4 นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จ ความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหาเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และเหมาะสมของข้อคำถามนำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน คือ

1) พระครูปลัดอธิษฐ์ สุวฑฺโฒ (สุขพานิช), ดร.

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปัณณพงศ์ วงศ์ณาศรี

3) นายศักดิ์ชัย พรหมจันทร์

3.4.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item – Objective Congruence : (IOC) มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

3.4.6 เมื่อผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบความถูกต้องเสร็จแล้ว จึงนำไปทดลองใช้กับผู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีคุณลักษณะคล้ายกันกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ คือ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลพิปูน อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช แล้วนำผลการตอบแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าเท่ากับ 0.825

3.4.7 นำเครื่องมือที่สมบูรณ์แล้วไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

3.4.8 นำผลจากการการเก็บข้อมูลที่ครบถ้วนมาวิเคราะห์ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพตามลำดับ

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.5.1 แจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบตามจำนวนที่กำหนดไว้

3.5.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลคืนด้วยตนเอง

3.5.3 เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว จำนวน 381 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 จึงตรวจสอบความสมบูรณ์และจัดลำดับข้อมูล

3.5.4 นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

3.5.5 นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการโดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.6.1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล โดยหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับอธิบายลักษณะสถานภาพของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

3.6.2 วิเคราะห์การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.6.3 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

3.6.4 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยเรื่องนี้ มีสถิติที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

3.7.1 การหาค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรดังนี้

$$P = \frac{X \times 100}{N}$$

P = ค่าร้อยละ

X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

N = จำนวนประชากร

3.7.2 การหาค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

$\bar{x}$ = ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม

N = จำนวนประชากร

3.7.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตรดังนี้

$$S = \sqrt{\frac{N\sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N\,(N-1)}}$$

S = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

$\sum fx$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละระดับ

N = จำนวนประชากร

3.7.4 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1) สถิติที่ใช้ในการหาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามใช้การหาค่าสหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรายด้าน (Item Total Correlation : IOC) ซึ่งมีสูตร (ส่งศรี ชมภูวงศ์, 2554, หน้า 197) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2) สถิติที่ใช้ในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามใช้ในการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient : α - Coefficient) ซึ่งมีสูตร (ส่งศรี ชมภูวงศ์, 2554, หน้า 205) ดังนี้

$$\alpha = \frac{N}{N-1}\left\{\overleftrightarrow{} 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2}\right\}$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัด

N แทน จำนวนข้อคำถาม

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการวิจัยเชิงผสานวิธี (Mixed Methods) โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 381 คน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ นำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยายตามลำดับ ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

4.2 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เรื่อง การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกในการเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ ดังนี้

$\bar{X}$ หมายถึง คะแนนค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. หมายถึง ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

n หมายถึง จำนวนข้อมูลทั้งหมด

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 381 คน เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำมาแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	148	38.80
2. หญิง	233	61.20
รวม	**381**	**100.00**
อายุ		
1. 18 - 30 ปี	109	28.60
2. 31 - 40 ปี	100	26.20
3. 41 - 50 ปี	123	32.30
4. 51 ปีขึ้นไป	49	12.90
รวม	**381**	**100.00**
ระดับการศึกษา		
1. ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น	54	14.20
2. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	127	33.30
3. ปวส./อนุปริญญา	46	12.10
4. ปริญญาตรี	132	34.60
5. สูงกว่าปริญญาตรี	22	5.80
รวม	**381**	**100.00**
อาชีพ		
1. เกษตรกร/รับจ้าง	123	32.30
2. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	110	28.90
3. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	77	20.20
4. พ่อบ้าน/แม่บ้าน	54	14.10
5. นักเรียน/นักศึกษา	17	4.50
รวม	**381**	**100.00**

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ต่อเดือน		
1. ต่ำกว่า 10,000 บาท	103	27.00
2. รายได้ 10,001 - 15,000 บาท	140	36.80
3. รายได้ 15,001 - 20,000 บาท	87	22.80
4. 20,001 บาทขึ้นไป	51	13.40
โดยรวม	**381**	**100.00**

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 61.20 และเป็นเพศชาย จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 38.80

2. อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุ 41 - 50 ปี จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 32.30 รองลงมาคือ อายุ 18 - 30 ปี จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 28.60 อายุ 31 - 40 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 26.20 และอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.90 ตามลำดับ

3. ระดับการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 34.60 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 ระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 14.20 ระดับปวส./อนุปริญญา จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 12.10 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.80 ตามลำดับ

4. อาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอาชีพเกษตรกร/รับจ้าง จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 32.30 รองลงมาคือ อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 28.90 อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 20.20 อาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้าน จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 14.10 และนักเรียน / นักศึกษา จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50 ตามลำดับ

5. รายได้ต่อเดือน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มี**รายได้**ต่ำกว่า 10,001 - 15,000 บาท จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 36.80 รองลงมาคือ มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 27.00 มีรายได้ 15,001 - 20,000 บาท จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 22.80 และมีรายได้ 20,001 บาทขึ้นไป จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 13.40 ตามลำดับ

4.2 การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

การวิเคราะห์การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยการหาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทุกหลักธรรม

(n = 381)

ข้อ	การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		$\overline{X}$	S.D.	
1.	หลักเมตตา (ความรักใคร่ ปรารถนาดีอยากให้คนอื่นมีความสุขมีจิตอันแผ่ไมตรีและคิดทำประโยชน์)	4.44	0.28	มาก
2.	หลักกรุณา (ความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์ ใฝ่ใจในอันจะปลดเปลื้องบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อน)	4.47	0.32	มาก
3.	หลักมุทิตา (ความยินดี มีจิตผ่องใสแช่มชื่นเบิกบานอยู่เสมอพลอยยินดีด้วยเมื่อเขาได้ดีมีสุข)	4.51	0.31	มากที่สุด
4.	หลักอุเบกขา (ความวางใจเป็นกลาง อันจะให้ดำรงอยู่ในธรรมตามที่พิจารณาเห็นด้วยปัญญา)	4.50	0.29	มาก
	โดยรวม	**4.48**	**0.24**	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทุกหลักธรรม ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.48, S.D. = 0.24) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายหลักธรรม โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปน้อยสุด พบว่า หลักธรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ หลักมุทิตา (ความยินดี มีจิตผ่องใสแช่มชื่นเบิกบานอยู่เสมอพลอยยินดีด้วยเมื่อเขาได้ดีมีสุข) ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.51, S.D. = 0.31) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ หลักอุเบกขา (ความวางใจเป็นกลาง อันจะให้ดำรงอยู่ในธรรมตามที่พิจารณาเห็นด้วยปัญญา) ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.50, S.D. = 0.29) อยู่ในระดับมาก และหลักธรรมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ หลักเมตตา

(ความรักใคร่ ปรารถนาดีอยากให้คนอื่นมีความสุขมีจิตอันแผ่ไมตรีและคิดทำประโยชน์) ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.44, S.D. = 0.28) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามหลักเมตตา

(n = 381)

ข้อ	หลักเมตตา (ความรักใคร่ ปรารถนาดีอยากให้คนอื่นมีความสุข มีจิตอันแผ่ไมตรีและคิดทำประโยชน์)	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		$\overline{X}$	S.D.	
1.	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ มีความรักใคร่ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปเพียงใด	4.42	0.58	มาก
2.	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ มีความปรารถนาดี อยากให้ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปมีความสุขเพียงใด	4.54	0.52	มากที่สุด
3.	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ เป็นผู้ที่มีจิตอันเป็นไมตรีต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปเพียงใด	4.54	0.55	มากที่สุด
4.	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและไม่วิพากษ์วิจารณ์ผู้อื่นในทางเสียหาย เพียงใด	4.37	0.61	มาก
5.	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ มีความเป็นกันเองกับผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปตามกาลเทศะที่สมควร เพียงใด	4.47	0.55	มาก
6.	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ เป็นผู้ที่มีความปรารถนาดีต่อผู้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปเพียงใด ที่จะให้ทำงานอย่างมีความสุข เพียงใด	4.34	0.55	มาก
	โดยรวม	**4.44**	**0.28**	**มาก**

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามหลักเมตตา (ความรักใคร่ ปรารถนาดีอยากให้คนอื่นมีความสุข มีจิตอันแผ่ไมตรีและคิดทำประโยชน์) มีค่าแปลผลโดยรวมค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.44, S.D. = 0.28) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปน้อยสุด พบว่า หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ

ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ มีความปรารถนาดี อยากให้ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปมีความสุขเพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.54, S.D. = 0.52) และท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ เป็นผู้ที่มีจิตอันเป็นไมตรีต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปเพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.54, S.D. = 0.55) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ มีความเป็นกันเองกับผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปตามกาลเทศะที่สมควร เพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.47, S.D. = 0.55) อยู่ในระดับมาก และหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ เป็นผู้ที่มีความปรารถนาดีต่อผู้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปเพียงใด ที่จะให้ทำงานอย่างมีความสุขเพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.34, S.D. = 0.55) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช หลักกรุณา

(n = 381)

ข้อ	หลักกรุณา (ความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์ ใฝ่ใจในอันจะปลดเปลื้องบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อน)	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ มีความสุภาพอ่อนโยนต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป เพียงใด	4.43	0.52	มาก
2.	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ เอาใจใส่ดูแลทุกข์สุข และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปตามสมควร เพียงใด	4.52	0.58	มากที่สุด
3.	ท่านเห็นว่าผู้บริหารมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปเพียงใด	4.47	0.53	มาก
4.	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ ไม่ตำหนิผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปต่อหน้าบุคคลอื่น และหาวิธีการที่ดีในการว่ากล่าวตักเตือนเพียงใด	4.49	0.54	มาก
5.	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ มีความยุติธรรมในการให้ขวัญและกำลังใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป เพียงใด	4.54	0.56	มากที่สุด
6.	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ ส่งเสริมและให้คำปรึกษาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป โดยร่วมกันคิดและปฏิบัติงาน แก้ไขปัญหาร่วมกันจนสำเร็จเพียงใด	4.48	0.55	มาก
	โดยรวม	**4.47**	**0.32**	**มาก**

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช หลักกรุณา (ความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์ ใฝ่ใจในอันจะปลดเปลื้องบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อน) มีค่าแปลผลโดยรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.47, S.D. = 0.32) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปน้อยสุด พบว่า หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ มีความยุติธรรมในการให้ขวัญและกำลังใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป เพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.54, S.D. = 0.56) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ท่านเห็นว่า

ผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ เอาใจใส่ดูแลทุกข์สุข และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปตามสมควร เพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.52, S.D. = 0.58) อยู่ในระดับมากที่สุด และหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ มีความสุภาพ อ่อนโยนต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป เพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.43, S.D. = 0.52) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช หลักมุทิตา

(n = 381)

ข้อ	หลักมุทิตา (ความยินดี มีจิตผ่องใสแช่มชื่นเบิกบานอยู่เสมอ พลอยยินดีด้วยเมื่อเขาได้ดีมีสุข)	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		$\overline{X}$	S.D.	
1.	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ ยกย่องเผยแพร่ คุณความดีของผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป และยินดีกับผู้ที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานเพียงใด	4.60	0.52	มากที่สุด
2.	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ ส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปมีความก้าวหน้าทางการศึกษาและตำแหน่งหน้าที่การงาน	4.52	0.50	มากที่สุด
3.	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ เป็นผู้นำและชี้แนะแนวทางให้เกิดการกระทำดี เพื่อพัฒนาชีวิตและสังคมต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป เพียงใด	4.46	0.56	มาก
4.	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ ยอมรับความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลของผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป เพียงใด	4.47	0.53	มาก
5.	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปได้รับประโยชน์อันควร เพียงใด	4.54	0.52	มากที่สุด
6.	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ นำให้ประชาชนเห็นคุณค่าของท้องถิ่นและชุมชน ช่วยกันแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชน เพียงใด	4.46	0.56	มาก
	โดยรวม	4.51	0.31	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช หลักมุทิตา (ความยินดี มีจิตผ่องใสแช่มชื่นเบิกบานอยู่เสมอ พลอยยินดีด้วยเมื่อเขาได้ดีมีสุข) มีค่าแปลผลโดยรวมค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.51, S.D. = 0.31) อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปน้อยสุด พบว่า หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ ยกย่อง เผยแพร่ คุณความดีของผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป และยินดีกับผู้ที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน เพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.60, S.D. = 0.52) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปได้รับประโยชน์อันควร เพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.54, S.D. = 0.52) อยู่ในระดับมาก และหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ เป็นผู้นำและชี้แนะแนวทางให้เกิดการกระทำดีเพื่อพัฒนาชีวิตและสังคมต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป เพียงใด และหัวข้อท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ นำให้ประชาชนเห็นคุณค่าของท้องถิ่นและชุมชน ช่วยกันแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชน เพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.46, S.D. = 0.56) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช หลักอุเบกขา

(n = 381)

ข้อ	หลักอุเบกขา (ความวางใจเป็นกลาง อันจะให้ดำรงอยู่ในธรรม ตามที่พิจารณาเห็นด้วยปัญญา)	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		$\overline{X}$	S.D.	
1.	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ ยึดหลักคุณธรรมในการบริหารงานต่าง ๆ และบริหารงานด้วยความโปร่งใส ไม่เอนเอียงด้วยความรักหรือความชังต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง	4.48	0.50	มาก
2.	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ สามารถควบคุมอารมณ์ ข่มใจ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดีเพียงใด	4.52	0.58	มากที่สุด
3.	ท่านเห็นว่าผู้บริหาร เป็นผู้ที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน และองค์กร ๆ ได้ดี เพียงใด	4.47	0.50	มาก
4.	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ บริหารงานดูแลเอาใจใส่ ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปด้วยความยุติธรรม และพิจารณาปัญหาด้วยความเที่ยงตรงเพียงใด	4.48	0.54	มาก
5.	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ ไม่ซ้ำเติมผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป เมื่อประสบความเดือนร้อน เพียงใด	4.51	0.55	มากที่สุด
6.	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ ปฏิบัติตนด้วยความเยือกเย็นสุขุม รอบคอบในการบริหารงาน เพียงใด	4.51	0.59	มากที่สุด
	โดยรวม	**4.50**	**0.29**	**มาก**

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช หลักอุเบกขา (ความวางใจเป็นกลาง อันจะให้ดำรงอยู่ในธรรมตามที่พิจารณาเห็นด้วยปัญญา) มีค่าแปลผลโดยรวมค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.50, S.D. = 0.29) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปน้อยสุด พบว่า หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ สามารถควบคุมอารมณ์ ข่มใจ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี

เพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.52, S.D. = 0.58) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ ไม่ซ้ำเติมผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป เมื่อประสบความเดือนร้อน เพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.51, S.D. = 0.55) และท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ ปฏิบัติตนด้วยความเยือกเย็น สุขุม รอบคอบในการบริหารงาน เพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.51, S.D. = 0.59) อยู่ในระดับมากที่สุด และหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ท่านเห็นว่าผู้บริหาร เป็นผู้ที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน และองค์กร ๆ ได้ดี เพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.47, S.D. = 0.50) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เรื่อง การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้วิจัยได้ไปสัมภาษณ์กับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 ท่าน ในประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้วิธีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณาแล้วบรรยาย (Descriptive) ให้เหตุผลสรุปประเด็นใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) หลักเมตตา (ความรักใคร่ ปรารถนาดีอยากให้คนอื่นมีความสุข มีจิตอันแผ่ไมตรีและคิดทำประโยชน์) 2) หลักกรุณา (ความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์ ใฝ่ใจในอันจะปลดเปลื้องบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อน) 3) หลักมุทิตา (ความยินดี มีจิตผ่องใสแช่มชื่นเบิกบานอยู่เสมอ พลอยยินดีด้วยเมื่อเขาได้ดีมีสุข) และ 4) หลักอุเบกขา (ความวางใจเป็นกลาง อันจะให้ดำรงอยู่ในธรรมตามที่พิจารณาเห็นด้วยปัญญา) ดังนี้

4.3.1 รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิผู้ให้สัมภาษณ์ 6 ท่าน ดังนี้

1) นายพยุง สมทรัพย์	นายกเทศมนตรีตำบลเขาพระ
2) ร้อยตำรวจโท สุรัตน์ หลวงนา	กำนันตำบลเขาพระ
3) นายศักดิ์ชัย พรหมจันทร์	ท้องถิ่นอำเภอพิปูน
4) นายสมหมาย กรายแก้ว	ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีตำบลเขาพระ
5) นายสุภจินต์ สุขมี	สารวัตรกำนัน
6) นางจันทร์ สาหร่าย	ประชาชน

4.3.2 ผลการสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้

การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

1) ตามทัศนะของท่าน แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักเมตตา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรเป็นอย่างไร

1. นายพยุง สมทรัพย์ นายกเทศมนตรีตำบลเขาพระ สัมภาษณ์วันที่ 26 มีนาคม 2567 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักเมตตา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ การให้ความจริงใจ ให้ความรัก และความปรารถนาดีต่อทุก ๆ คน

2. ร้อยตำรวจโท สุรัตน์ หลวงนา กำนันตำบลเขาพระ สัมภาษณ์วันที่ 25 มีนาคม 2567 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักเมตตา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ การให้ความจริงใจและความรักต่อทุก ๆ คน

3. นายศักดิ์ชัย พรหมจันทร์ ท้องถิ่นอำเภอพิปูน สัมภาษณ์วันที่ 25 มีนาคม 2567 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักเมตตา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ให้ความรักด้วยความปรารถนาดีและให้คำแนะนำสั่งสอนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน

4. นายสมหมาย กรายแก้ว ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีตำบลเขาพระ สัมภาษณ์วันที่ 26 มีนาคม 2567 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักเมตตา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ หัวหน้าเอาใส่ใจ ดูแล สนับสนุนการทำงานของลูกน้อง ให้คำแนะนำด้วยความเมตตา และปรารถนาดี สร้างบรรยากาศความสุขด้านการทำงาน

5. นายสุภจินต์ สุขมี สารวัตรกำนัน สัมภาษณ์วันที่ 25 มีนาคม 2567 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักเมตตา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ เมตตาเป็นหลักธรรมแรกของพรหมวิหาร 4 ที่ผู้บริหารสามารถนำมาใช้ในการครองคน โดยการมอบความรักความหวังดีแก่ผู้อื่นเป็นหลักธรรมที่ผู้บริหารพึงปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาเปรียบเสมือนผู้ร่วมงานมิใช่ลูกน้องซึ่งความรักความเมตาจะเกิดขึ้นเมื่อผู้บริหารมองเห็นส่วนที่ดีของผู้ร่วมงาน

6. นางจันทร์ สาหร่าย แม่บ้าน สัมภาษณ์วันที่ 25 มีนาคม 2567 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักเมตตา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ การเห็นลูกน้องมีความสุข เป็นสิ่งที่หัวหน้าต้องคำนึงถึง หัวหน้าควรดูแลเอาใจใส่สนับสนุนการทำงาน เพื่อให้ลูกน้องรู้สึกว่าตนไม่ได้โดดเดี่ยว อบอุ่น และมีความสุขในการทำงานมากขึ้น

สรุปได้ว่า แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักเมตตา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ในยามที่ลูกน้องมีความสุข หน้าที่การงานและชีวิตส่วนตัวดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ก็ควรสนับสนุน ส่งเสริมให้พวกเขาได้มีความสุขกับชีวิตอย่างยั่งยืน คอยหมั่นสังเกตและซักถามความเป็นอยู่ของลูกน้อง จะทำให้พวกเขารู้สึกว่าหัวหน้าเอาใจใส่และห่วงใยพวกเขาจากใจจริง เกิดเป็นความสัมพันธ์ที่ดีที่จะช่วยส่งเสริมให้การบริหารเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ตามทัศนะของท่าน แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักกรุณา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรเป็นอย่างไร

1. นายพยุง สมทรัพย์ นายกเทศมนตรีตำบลเขาพระ สัมภาษณ์วันที่ 26 มีนาคม 2567 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักกรุณา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ควรมีความเห็นอกเห็นใจต่อทุก ๆ คน ยามที่เขามีความลำบากและเข้าช่วยเหลือด้วยความเต็มใจเสมอ

2. ร้อยตำรวจโท สุรัตน์ หลวงนา กำนันตำบลเขาพระ สัมภาษณ์วันที่ 25 มีนาคม 2567 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักกรุณา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ หากการทำงานเกิดอุปสรรค หัวหน้าควรสอบถามปัญหาชี้แนะแนวทางแก้ไข ไม่ปล่อยให้ลูกน้องแก้ปัญหาอย่างโดดเดี่ยวเพียงลำพัง

3. นายศักดิ์ชัย พรหมจันทร์ ท้องถิ่นอำเภอพิปูน สัมภาษณ์วันที่ 25 มีนาคม 2567 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักกรุณา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ หากการทำงานเกิดปัญหาหรืออุปสรรค สิ่งแรกที่หัวหน้าควรทำ การพูดคุย สอบถามถึงปัญหาที่เกิดขึ้น พร้อมชี้แนะแนวทางการแก้ไขและพูดให้กำลังใจกับลูกน้อง โดยไม่ปล่อยให้ลูกน้องต้องเผชิญปัญหาเพียงลำพัง

4. นายสมหมาย กรายแก้ว ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีตำบลเขาพระ สัมภาษณ์วันที่ 26 มีนาคม 2567 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักกรุณา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ผู้บริหารจะต้องมีความปราณี ปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ ผู้บริหารควรมีความกรุณาต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยการให้ความช่วยเหลือ แบ่งปันน้ำใจหรือ สงเคราะห์ทั้งทางด้านวัตถุ กำลังกายและกำลังใจ รวมถึง การจัดสรรสวัสดิการและผลประโยชน์เกื้อกูลต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับความเป็นอยู่ของผู้ใต้บังคับบัญชา

5. นายสุภจินต์ สุขมี สารวัตรกำนัน สัมภาษณ์วันที่ 25 มีนาคม 2567 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักกรุณา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ กรุณาเป็นหลักธรรมที่ผู้บริหารปฏิบัติต่อเนื่องจากความเมตตา ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อผู้บริหารมีความเมตาแล้วความกรุณาจะมีผลตามมาโดยอัตโนมัติ โดยผู้บริหารที่มีจิตใจที่เกื้อกูล

ต่อผู้ร่วมงานหรือบุคลากรในองค์กรและสามารถช่วยเหลือผู้ร่วมงานเมื่อต้องการความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

6. นางจันทร์ สาหร่าย แม่บ้าน สัมภาษณ์วันที่ 25 มีนาคม 2567 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักกรุณา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ผู้บริหารควรมีการให้คำปรึกษาและส่งเสริมให้แก้ไขปัญหาด้วยวิธีการที่ถูกต้องและเหมาะสม และควรมีการให้โอกาสผู้ที่มีผลงานต่ำกว่ามาตรฐานการประเมิน ปรับปรุงตนเองและเข้าร่วมงานต่อ

สรุปได้ว่า แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักกรุณา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ในยามที่ลูกน้องประสบปัญหา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเรื่องงานหรือเรื่องส่วนตัว ก็ควรจะยื่นมือเข้าไปให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม เวลานี้เป็นเวลาที่คนเราต้องการการสนับสนุนมากที่สุด ซึ่งหลายครั้งสิ่งที่พวกเขาต้องการอาจเป็นแค่เพียงคำพูดที่สร้าง แรงบันดาลใจ หรือคำพูดที่ให้กำลังก็เป็นได้ สิ่งที่สำคัญคือ หัวหน้าจะต้องไม่ทอดทิ้งกันในวันที่พวกเขามีปัญหา

3) ตามทัศนะของท่าน แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักมุทิตา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรเป็นอย่างไร

1. นายพยุง สมทรัพย์ นายกเทศมนตรีตำบลเขาพระ สัมภาษณ์วันที่ 26 มีนาคม 2567 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักมุทิตา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ยินดีด้วยในความสำเร็จสมหวังของทุก ๆ คน แสดงความยินดีกับความสำเร็จและให้ความเป็นไมตรีจิตต่อคนอื่น

2. ร้อยตำรวจโท สุรัตน์ หลวงนา กำนันตำบลเขาพระ สัมภาษณ์วันที่ 25 มีนาคม 2567 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักมุทิตา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ เมื่อลูกน้องประสบความสำเร็จในเรื่องงานหรือเรื่องต่าง ๆ ควรแสดงความยินดีด้วยความจริงใจ เพื่อให้ลูกน้องเห็นถึงความใส่ใจที่มีต่อพวกเขา

3. นายศักดิ์ชัย พรหมจันทร์ ท้องถิ่นอำเภอพิปูน สัมภาษณ์วันที่ 25 มีนาคม 2567 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักมุทิตา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ เมื่อลูกน้องประสบความสำเร็จ ไม่ว่าจะทางด้านการงาน ด้านครอบครัว หรือในทุกๆด้าน หัวหน้าควรแสดงความยินดีต่อลูกน้องด้วยความจริงใจ ลูกน้องจะรู้สึกว่าตนเป็นคนสำคัญและรู้สึกภูมิใจมากยิ่งขึ้น

4. นายสมหมาย กรายแก้ว ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีตำบลเขาพระ สัมภาษณ์วันที่ 26 มีนาคม 2567 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักมุทิตา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ผู้บริหารจะต้องมีความปรารถนาให้ผู้อื่น

มีความสุขความเจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้น ไม่มีใจอิจฉาริษยา ผู้บริหารควรสนับสนุนและแสดงออกถึงความยินดีเมื่อผู้ใต้บังคับบัญชา (รวมถึงครอบครัว) มีความสุข หรือ มีความเจริญก้าวหน้าในชีวิตการงานและชีวิตครอบครัว รวมถึง การเชิดชูด้วยรางวัลและแบ่งปันด้วยน้ำใจ

5. นายสุภจินต์ สุขมี สารวัตรกำนัน สัมภาษณ์วันที่ 25 มีนาคม 2567 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักมุทิตา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ มุทิตาเป็นหลักธรรมของผู้บริหารสามารถปฏิบัติได้โดยการชื่นชมยินดีเมื่อผู้ร่วมงานประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานหรือประสบผลสำเร็จในชีวิตเป็นพฤติกรรมที่ผู้บริหารร่วมแสดงความยินดีหรือส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานมีโอกาสพัฒนาความรู้ความสามารถที่มีอยู่ให้เพิ่มขึ้น

6. นางจันทร์ สาหร่าย แม่บ้าน สัมภาษณ์วันที่ 25 มีนาคม 2567 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักมุทิตา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนส่งเสริมให้มีโอกาสได้เลื่อนตำแหน่งหรือปรับระดับความสามารถ และควรแสดงความยินดีเมื่อได้รับรางวัลหรือโบนัสพิเศษกับผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่เสมอ

สรุปได้ว่า แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักมุทิตา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ในยามที่ลูกน้องประสบความสำเร็จ ทำผลงานได้ดี ได้เลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง ก็ควรแสดงความยินดีด้วยจากใจจริง อย่ากลัวว่าลูกน้องจะได้ดีขึ้นมาจนเหนือตนเอง แต่กลับควรจะส่งเสริมอย่างเต็มที่และภาคภูมิใจเสียด้วยซ้ำว่าคนที่ตนเองดูแลมาตั้งแต่ต้น กำลังได้รับความก้าวหน้า เหมาะสมกับความสามารถและความทุ่มเทที่เขามีให้กับองค์กร

4) ตามทัศนะของท่าน แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักอุเบกขา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรเป็นอย่างไร

1. นายพยุง สมทรัพย์ นายกเทศมนตรีตำบลเขาพระ สัมภาษณ์วันที่ 26 มีนาคม 2567 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักอุเบกขา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ การรู้จักวางตัวเป็นกลาง ไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เพื่อให้เกิดความยุติธรรมในการบริหารงาน ไม่เอนเอียง ให้ความช่วยเหลืออย่างเท่าเทียมกัน

2. ร้อยตำรวจโท สุรัตน์ หลวงนา กำนันตำบลเขาพระ สัมภาษณ์วันที่ 25 มีนาคม 2567 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักอุเบกขา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ หัวหน้าควรวางใจเป็นกลาง ไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่อย่างยุติธรรมหากลูกน้องคนหนึ่งได้รับการช่วยเหลือ แต่อีกคนหนึ่งกลับไม่ได้รับการช่วยเหลือเมื่อพบปัญหา ถือว่าไม่มีความยุติธรรมในการบริหาร ควรให้ความช่วยเหลือลูกน้องให้เท่าเทียมกัน ไม่ปฏิบัติเอนเอียงด้วยความรักหรือความชัง

3. นายศักดิ์ชัย พรหมจันทร์ ท้องถิ่นอำเภอพิปูน สัมภาษณ์วันที่ 25 มีนาคม 2567 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักอุเบกขา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ผู้บริหารพิจารณาความดีความชอบอย่างยุติธรรม คือ ประเมินผลการปฏิบัติงานตามหน้าที่การรับผิดชอบงานตามความรู้ความสามารถของบุคลากร มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ ยึดกฎระเบียบและความถูกต้อง

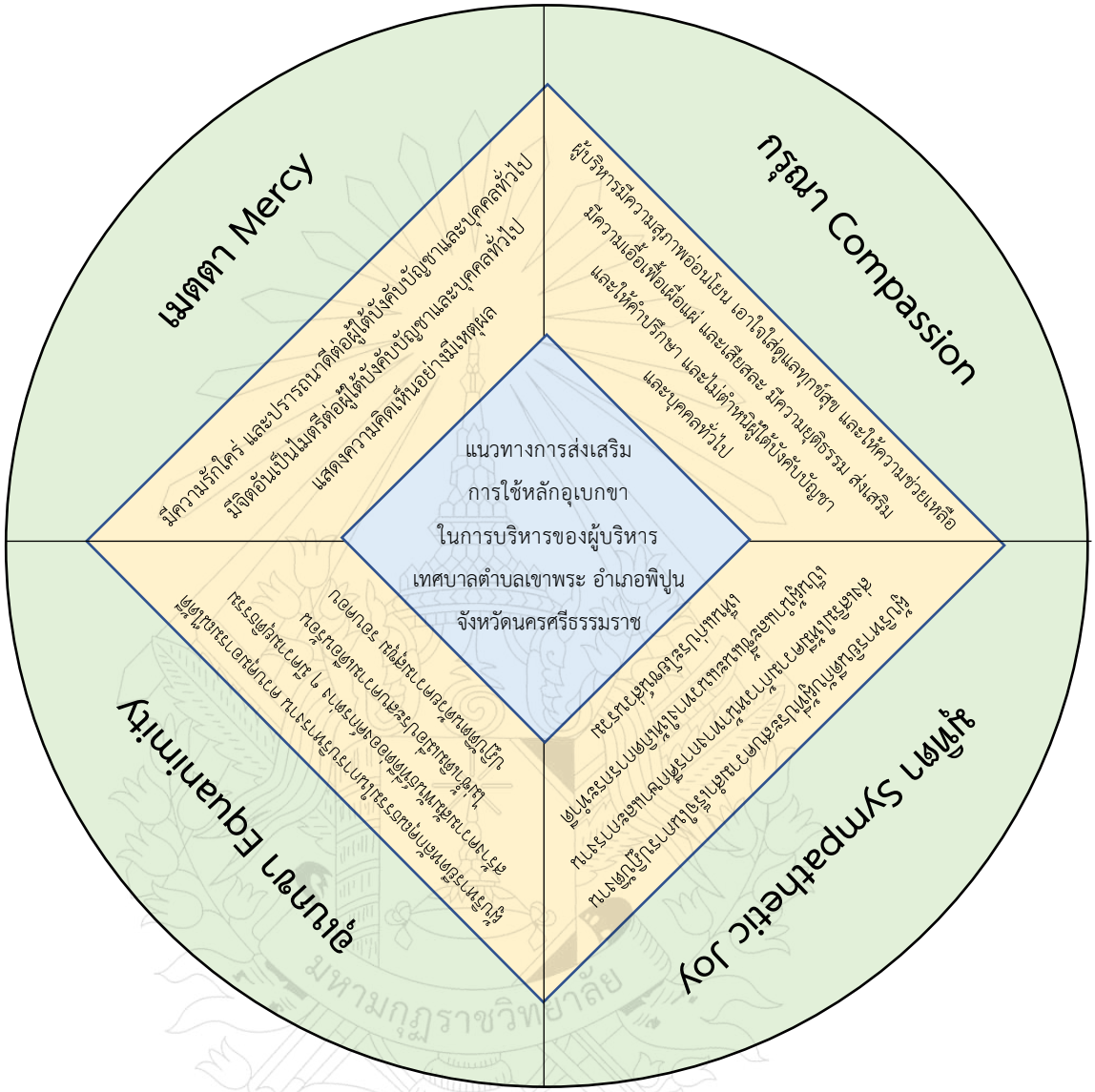
4. นายสมหมาย กรายแก้ว ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีตำบลเขาพระ สัมภาษณ์วันที่ 26 มีนาคม 2567 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักอุเบกขา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ผู้บริหารจะต้องการวางใจเป็นกลาง ผู้บริหารควรมีความปรารถนาดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยการช่วยเหลือให้พ้นทุกข์ มีความสุขในลักษณะที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม และจะต้องมีความยุติธรรม ไม่ลำเอียงหรืออคติต่อผู้ใดผู้หนึ่ง เพราะรัก ไม่ชอบ หรือเกลียด เขลา และกลัว

5. นายสุภจินต์ สุขมี สารวัตรกำนัน สัมภาษณ์วันที่ 25 มีนาคม 2567 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักอุเบกขา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ อุเบกขาเป็นหลักธรรมหรือวิธีการของผู้บริหารที่จะต้องมีความเป็นกลางไม่เอนเอียงเข้าข้างฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดโดยการตั้งตนเป็นกลางและใช้ปัญญาพิจารณาอย่างมีเหตุผล

6. นางจันทร์ สาหร่าย แม่บ้าน สัมภาษณ์วันที่ 25 มีนาคม 2567 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักอุเบกขา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ผู้บริหารโรงเรียนควรวางใจเป็นกลาง และสั่งการทำงานภายใต้ขอบเขตอำนาจ และหน้าที่ตามความเหมาะสม และควรมีการประชุมโดยส่วนรวม สร้างความเข้าใจและประเมินผลงานอย่างยุติธรรม

สรุปได้ว่า แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักอุเบกขา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ความหวังดีควรมีขอบเขตและตั้งอยู่บนความยุติธรรม มีหลายครั้งที่แม้อาจจะเกิดความปรารถนาอยากช่วยเหลือลูกน้องในยามที่เดือดร้อน แต่หากสิ่งที่ลูกน้องทำเป็นสิ่งไม่ถูกต้อง เช่น มีการยักยอก คดโกงบริษัท ทำผิดกฎหมาย ในกรณีเช่นนี้ต่อให้เป็นลูกน้องคนสนิทก็ไม่ควรยื่นมือเข้าไปช่วยเหลือ ควรปล่อยให้เขาได้รับผลจากการกระทำไปตามที่ควรจะเป็น

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยสามารถค้นพบรูปแบบในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ภายใต้ “WOM MODEL” ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 4.1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากภาพสามารถอธิบายการนำไปใช้ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ดังนี้

1. เมตตา (Mercy) ผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ต้องนำหลักเมตตา มาใช้เป็นแนวทางหลักในการบริหาร โดยต้องมีความรักใคร่ มีความปรารถนาดี เป็นผู้ที่มีจิตอันเป็นไมตรี แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและไม่วิพากษ์วิจารณ์ผู้อื่นในทางเสียหาย และมีความปรารถนาดีต่อผู้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป

2. กรุณา (Compassion) ผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ต้องนำหลักกรุณา มาใช้เป็นแนวทางหลักในการบริหาร โดยต้องมีความสุภาพ อ่อนโยน เอาใจใส่ดูแลทุกข์สุข คอยให้ความช่วยเหลือตามสมควร มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละ ไม่ตำหนิและหาวิธีการที่ดีในการว่ากล่าวตักเตือน มีความยุติธรรมในการให้ขวัญและกำลังใจ ส่งเสริมและให้คำปรึกษาต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป

3. มุทิตา (Sympathetic Joy) ผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ต้องนำหลักมุทิตา มาใช้เป็นแนวทางหลักในการบริหาร โดยต้องยกย่อง เผยแพร่ คุณความดี และยินดีกับผู้ที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปมีความก้าวหน้าทางการศึกษาและตำแหน่งหน้าที่การงาน เป็นผู้นำและชี้แนะแนวทางให้เกิดการกระทำดี เพื่อพัฒนาชีวิตและสังคม ยอมรับความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป

4. อุเบกขา (Equanimity) ผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ต้องนำหลักอุเบกขา มาใช้เป็นแนวทางหลักในการบริหาร โดยต้องยึดหลักคุณธรรมในการบริหารงานต่าง ๆ และบริหารงานด้วยความโปร่งใส ไม่เอนเอียง สามารถควบคุมอารมณ์ ข่มใจ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี เป็นผู้ที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน และองค์กร ๆ ได้ดี บริหารงาน ดูแลเอาใจใส่ ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปด้วยความยุติธรรม และพิจารณาปัญหาด้วยความเที่ยงตรง ปฏิบัติตนด้วยความเยือกเย็น สุขุม รอบคอบในการบริหารงาน และไม่ซ้ำเติมผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป เมื่อประสบความเดือนร้อน

บทที่ 5
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผู้วิจัยขอนำเสนอ วัตถุประสงค์ของการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาในเขตเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาในเขตเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 381 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานของเทศบาลตำบลเขาพระ รวม 6 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .825 ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด (Close Ended) คำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด (Close Ended) คำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) จำนวน 24 ข้อ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นแบบสัมภาษณ์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ด้วยการกรอกข้อความลงในช่องว่าง ตามความเป็นจริงเท่าที่สามารถเปิดเผยได้

ตอนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมด้วยตัวเอง โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 381 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการโดยการนัดวันเวลาสัมภาษณ์กับผู้เชี่ยวชาญทั้ง 6 คน จากนั้นดำเนินการสัมภาษณ์ตามวันเวลาที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิจัยเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช” นั้น พอสรุปได้ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 61.20 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 32.30 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 34.60 มีอาชีพเกษตรกร/รับจ้าง จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 32.30 และมีรายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 36.80

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า หลักมุทิตา (ความยินดี มีจิตผ่องใสแช่มชื่นเบิกบานอยู่เสมอพลอยยินดีด้วยเมื่อเขาได้ดีมีสุข) อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนหลักอุเบกขา (ความวางใจเป็นกลาง อันจะให้ดำรงอยู่ในธรรมตามที่พิจารณาเห็นด้วยปัญญา หลักกรุณา (ความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์ ใฝ่ใจในอันจะปลดเปลื้องบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อน) และ หลักเมตตา (ความรักใคร่ ปรารถนาดีอยากให้คนอื่นมีความสุข

มีจิตอันแผ่ไมตรีและคิดทำประโยชน์) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผลการวิจัยมีดังนี้

1. หลักเมตตา (ความรักใคร่ ปรารถนาดีอยากให้คนอื่นมีความสุข มีจิตอันแผ่ไมตรีและคิดทำประโยชน์) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปน้อยสุด พบว่า หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ มีความปรารถนาดีอยากให้ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปมีความสุขเพียงใด และท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระเป็นผู้ที่มีจิตอันเป็นไมตรีต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ มีความเป็นกันเองกับผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปตามกาลเทศะที่สมควร เพียงใด อยู่ในระดับมาก และหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ เป็นผู้ที่มีความปรารถนาดีต่อผู้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปเพียงใด ที่จะให้ทำงานอย่างมีความสุขเพียงใด อยู่ในระดับมาก

2. หลักกรุณา (ความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์ ใฝ่ใจในอันจะปลดเปลื้องบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อน) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปน้อยสุด พบว่า ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ มีความยุติธรรมในการให้ขวัญและกำลังใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป เพียงใด อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระเอาใจใส่ดูแลทุกข์สุข และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปตามสมควร เพียงใด อยู่ในระดับมากที่สุด และหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระมีความสุภาพ อ่อนโยนต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป เพียงใด อยู่ในระดับมาก

3. หลักมุทิตา (ความยินดี มีจิตผ่องใสแช่มชื่นเบิกบานอยู่เสมอพลอยยินดีด้วยเมื่อเขาได้ดีมีสุข) อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปน้อยสุด พบว่า ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ ยกย่อง เผยแพร่ คุณความดีของผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป และยินดีกับผู้ที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน เพียงใด อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปได้รับประโยชน์อันควร เพียงใด อยู่ในระดับมาก และหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ เป็นผู้นำและชี้แนะแนวทางให้เกิดการกระทำดี เพื่อพัฒนาชีวิตและสังคมต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป เพียงใด และหัวข้อท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ นำให้ประชาชนเห็นคุณค่าของท้องถิ่นและชุมชน ช่วยกันแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชน เพียงใด อยู่ในระดับมาก

4. หลักอุเบกขา (ความวางใจเป็นกลาง อันจะให้ดำรงอยู่ในธรรมตามที่พิจารณาเห็นด้วยปัญญา) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปน้อยสุด พบว่า หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ สามารถควบคุมอารมณ์ ข่มใจ ในสถานการณ์

ต่าง ๆ ได้ดี เพียงใด อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระไม่ซ้ำเติมผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป เมื่อประสบความเดือนร้อน เพียงใด และท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ ปฏิบัติตนด้วยความเยือกเย็นสุขุม รอบคอบในการบริหารงาน เพียงใด อยู่ในระดับมากที่สุด และหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ท่านเห็นว่าผู้บริหาร เป็นผู้ที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน และองค์กร ๆ ได้ดี เพียงใด อยู่ในระดับมาก

5.1.3 ผลการรวบรวมบทสัมภาษณ์นักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักเมตตา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ในยามที่ลูกน้องมีความสุข หน้าที่การงานและชีวิตส่วนตัวดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ก็ควรสนับสนุน ส่งเสริมให้พวกเขาได้มีความสุขกับชีวิตอย่างยั่งยืน คอยหมั่นสังเกตและซักถามความเป็นอยู่ของลูกน้อง จะทำให้พวกเขารู้สึกว่าหัวหน้าเอาใจใส่และห่วงใยพวกเขาจากใจจริง เกิดเป็นความสัมพันธ์ที่ดีที่จะช่วยส่งเสริมให้การบริหารเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักกรุณา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ในยามที่ลูกน้องประสบปัญหา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเรื่องงานหรือเรื่องส่วนตัว ก็ควรจะยื่นมือเข้าไปให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม เวลานี้เป็นเวลาที่คนเราต้องการการสนับสนุนมากที่สุด ซึ่งหลายครั้งสิ่งที่พวกเขาต้องการอาจเป็นแค่เพียงคำพูดที่สร้าง แรงบันดาลใจหรือคำพูดที่ให้กำลังก็เป็นได้ สิ่งที่สำคัญคือ หัวหน้าจะต้องไม่ทอดทิ้งกันในวันที่พวกเขามีปัญหา

3. แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักมุทิตา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ในยามที่ลูกน้องประสบความสำเร็จ ทำผลงานได้ดี ได้เลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง ก็ควรแสดงความยินดีด้วยจากใจจริง อย่ากลัวว่าลูกน้องจะได้ดีขึ้นมาจนเหนือตนเอง แต่กลับควรจะส่งเสริมอย่างเต็มที่และภาคภูมิใจเสียด้วยซ้ำว่าคนที่ตนเองดูแลมาตั้งแต่ต้น กำลังได้รับความก้าวหน้า เหมาะสมกับความสามารถและความทุ่มเทที่เขามีให้กับองค์กร

4. แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักอุเบกขา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ความหวังดีควรมีขอบเขตและตั้งอยู่บนความยุติธรรม มีหลายครั้งที่แม้อาจจะเกิดความปรารถนาอยากช่วยเหลือลูกน้องในยามที่เดือดร้อน แต่หากสิ่งที่ลูกน้องทำเป็นสิ่งไม่ถูกต้อง เช่น มีการยักยอก คดโกงบริษัท ทำผิดกฎหมาย ในกรณีเช่นนี้ต่อให้เป็นลูกน้องคนสนิทก็ไม่ควรยื่นมือเข้าไปช่วยเหลือ ควรปล่อยให้เขาได้รับผลจากการกระทำไปตามที่ควรจะเป็น

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผู้วิจัยได้นำผลที่พบจากการวิจัยมาอภิปรายเชื่อมโยงทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่อไปนี้

5.2.1 การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า หลักมุทิตา อยู่ในระดับมากที่สุด ในขณะที่ หลักเมตตา หลักกรุณา และ หลักอุเบกขา อยู่ในระดับมาก เหตุผลที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากผู้บริหารเทศบาล ซึ่งคือ นายกเทศมนตรีตำบลเขาพระนั้นถือว่าเป็นตัวแทนของประชาชนในพื้นที่ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ซึ่งผู้บริหารเทศบาล เป็นบุคคลที่อาสาเข้ามาทำงานหรือพัฒนาท้องถิ่น ประชาชนในพื้นที่มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ท้องถิ่นมีการพัฒนาในทุกด้าน ดังนั้นเมื่อผู้บริหารเทศบาลได้ดำเนินบริหาร จัดให้บริการสาธารณะอย่างเหมาะสมและเพียงพอ ส่งผลให้ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งย่อมนำมาซึ่งความยินดีของผู้บริหารเทศบาล ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ **พรทิพย์ อนุพัฒน์ และคณะ** (2566, หน้า 269-282) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พรหมวิหาร 4 : กับการบริหารงานบุคคลในองค์กร จากการศึกษาสรุปได้ว่าการบริหารงานบุคคลเป็นหน้าที่ที่สำคัญมากในองค์กร เพราะคนคือองค์รวมของความซับซ้อนผู้บริหารจะต้องใช้ศาสตร์คือความรู้ และศิลป์คือทักษะหรือศิลปะในการสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลในด้านต่าง ๆ ดังนั้น “ผู้บริหาร” ซึ่งต้องดูแลทุกข์และสุขของบุคลากรในองค์กรจึงต้องมีพรหมวิหาร 4 ได้แก่ 1) เมตตา คือ ความปรารถนาให้ผู้อื่นได้รับความสุข ผู้บริหารควรมีความปราณาดีต่อทุกคนและให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานมีความสุข 2) กรุณา ความปรารถนาให้ผู้อื่นได้พ้นทุกข์ ในยามที่ผู้ใต้บังคับบัญชาประสบปัญหาผู้บริหารควรให้กำลังใจพร้อมช่วยเหลือและสร้างแรงบันดาลใจถือเป็นสิ่งสำคัญ 3) มุทิตา ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี เมื่อลูกน้องประสบผลสำเร็จในหน้าที่การงาน เจ้านายก็ควรแสดงความยินดีด้วยความจริงใจ 4) อุเบกขา ความหวังดีย่อมมีขอบเขตและตั้งอยู่บนความยุติธรรม จะเห็นได้ว่าหลักพรหมวิหาร 4 นี้ ครอบคลุมทุกสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงกับทุกเรื่องในชีวิต ไม่ใช่เฉพาะกับเรื่องการทำงาน ไม่จำกัดเฉพาะคนที่เป็นเจ้านาย แต่คนที่เป็นลูกน้องก็สามารถใช้หลักการนี้ในการดำเนินชีวิตได้เช่นกัน หากต่างฝ่ายต่างอยู่ร่วมกันด้วยความปรารถนาดีต่อกันซึ่งผู้บริหารนอกจากจะมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการบริหารงานแล้ว ความเป็นผู้มีคุณธรรมในจิตใจ และมีจริยธรรมที่น่าเลื่อมใสศรัทธา ถือเป็นคุณสมบัติอันสำคัญที่จะเป็นส่วนเสริมให้ผู้บริหารนั้นสามารถบริหารองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามหลักครองตน ซึ่งเป็นกลักธรรมที่ทำให้ผู้ปฏิบัติตามเป็นผู้ประเสริฐซึ่งส่งผลให้ทุกคนในสังคมสามารถอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข แต่อาจจะไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ **โสมจิราวดี จำปาสิทธิ์ และคณะ** (2563, หน้า 85-101) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเสาธง อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการวิจัยพบว่า 1) การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเสาธง ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.58) ส่วนด้านเมตตา (ความรัก) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 3.97) ซึ่งหลักพรหมวิหาร 4 เมื่อนำไปใช้ในแต่ละพื้นที่ซึ่งแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกันทุกมิติ ดังนั้นการบริหารของผู้บริหารเทศบาลย่อมแตกต่างกันได้เช่นกัน

5.2.2 ผลการศึกษาพบว่าการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านอุเบกขา เป็นด้านที่หมายถึง มีความวางใจเป็นกลาง มีจิตตรงเที่ยงไม่เอนเอียงด้วยรักและชัง รวมทั้งรู้จักวางเฉย สงบใจมองดู จากค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุด สามารถอภิปรายได้ว่า ผู้บริหารท้องถิ่นยังวางตัวไม่เป็นกลาง เอื้อประโยชน์ให้กับพรรคพวก วางเฉยต่อเหตุการณ์ที่ที่เป็นความเดือดร้อนของประชาชน นั้นสะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งเป็นบุคคลที่ประชาชนเลือกตั้งเข้ามาทำหน้าที่แทนตนในการพัฒนาท้องถิ่นและเป็นที่พึ่งของประชาชนในยามเดือดร้อน ดังนั้น ผู้บริหารท้องถิ่นต้องวางตัวให้เป็นกลาง ไม่เลือกปฏิบัติ ปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับ ซื่อสัตย์สุจริต ตรวจสอบได้ ให้ความช่วยเหลือหรือให้การดูแลประชาชนเท่าเทียมกัน ต้องยึดประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ ไม่นิ่งดูดายต่อความเดือดร้อนหรือความทุกข์ของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ **ศุภิสรา บัวงาม (**2564, หน้า 1-11) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรบุคคลสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่า 1) การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรบุคคลสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการประยุกต์ใช้หลักกรุณากับการบริหารทรัพยากรบุคคล, ด้านการประยุกต์ใช้หลักมุทิตากับการบริหารทรัพยากรบุคคล, ด้านการประยุกต์ ใช้หลักเมตตากับการบริหารทรัพยากรบุคคล และด้านการประยุกต์ใช้หลักอุเบกขากับการบริหารทรัพยากรบุคคล ตามลำดับ 2) ผู้บริหารที่มี เพศ อายุ และระดับตำแหน่งในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรบุคคลสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนผู้บริหารที่มีระดับการศึกษามีการประยุกต์ใช้หลักพรหม-วิหารธรรมของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรบุคคลสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน และ 3) ผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรบุคคลสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรบุคคลสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สามารถแยกเป็นด้านมีรายละเอียด ดังนี้ (1) ด้านการประยุกต์ใช้หลักเมตตากับการบริหารทรัพยากรบุคคล คือ การเลื่อนระดับหรือตำแหน่งงาน ควรคำนึงถึงความสามารถมากกว่าระบบอาวุโส, ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานและอยู่ด้วยกันด้วยความรักความเมตตา, อยากให้มีความจริงใจ, ยังขาดคน ทำงานโดยเฉพาะข้าราชการระดับล่างในหลายจังหวัด, อยากให้ดูแลเรื่องของสวัสดิการ,

อยากให้มีความเสมอภาค, อยากให้ผู้บริหารพิจารณาแต่งตั้งตำแหน่งให้ตรงกับภูมิลำเนา (2) ด้านการประยุกต์ใช้หลักกรุณากับการบริหารทรัพยากรบุคคล คือ มีความกรุณาต่อผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างจริงใจ, ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ข้าราชการช่วยเหลือเกื้อกูลกันและอยู่ด้วยกันเหมือนคนในครอบครัวเดียวกัน, การสรรหาทรัพยากรควรเปิดกว้าง และผู้บริหารควรจัดหลักสูตรเพื่อรองรับความก้าวหน้าในหน้าที่การงานให้กับข้าราชการทุกระดับ (3) ด้านการประยุกต์ใช้หลักมุทิตากับการบริหารทรัพยากรบุคคล คือ ผู้บริหารควรมีการยกย่องชมเชยให้กับหน่วยงานจังหวัดที่ทำงานได้ตามตัวชี้วัด เช่น เกียรติบัตร, มีความมุทิตาต่อผู้ใต้ บังคับบัญชาอย่างจริงใจ, ควรมีการยกย่องชมเชยเมื่อทำงานได้ตามตัวชี้วัด และควรมีการวางแผน การฝึกอบรมเพื่อรองรับตำแหน่งที่สูงขึ้นอย่างเป็นระบบ และ (4) ด้านการประยุกต์ใช้หลักอุเบกขากับการบริหารทรัพยากรบุคคล คือ การแต่งตั้งการเลื่อนระดับ ควรคำนึงความรู้ ความสามารถตามระบบคุณธรรมเป็นหลัก, มีความยุติธรรมโปร่งใส, ผู้บริหารควรประเมินผลงานด้วยระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานที่แท้จริง, รู้จักวางตนเป็นกลาง มีเหตุผลในการทำงานต่อเพื่อนร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา และมีอุเบกขาต่อผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างจริงใจ

5.2.3 แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระต้องยึดหลักพรหมวิหาร 4 มาเป็นแนวทางในบริหารงาน เพราะ หลักพรหมวิหาร 4 เป็นหลักธรรมของพระพุทธศาสนาที่สอนให้ประพฤติและปฏิบัติ หรือควบคุม กำกับทางจิตใจของมนุษย์ให้อยู่กับสังคมในโลกปัจจุบัน โดยการแสดงออกในด้านความ รักความปรารถนาให้ทุกคนมีความสุขและให้มีจิตใจสงสาร คิดช่วยเหลือผู้อื่น รวมทั้งสัตว์ทั้งหลายให้ พ้นทุกข์ รวมถึงด้านจิตใจ พลอยยินดีกับคนที่เขาได้ดีมีสุข รวมถึงอาการที่แสดงออกด้วยความเที่ยงตรงเที่ยงธรรม ไม่ลำเอียง ด้วยรักและชังใคร ทำดีได้ดี ทำชั่ว ได้ชั่ว ผู้ใดมีพรหมวิหาร 4 ผู้นั้นย่อมมีจิตใจ ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ ของตนเองและผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ **ปุณณภา ปริเมธาชัย, พระครูสมุห์จิรชาติ พุทธรักขิโต และ ดาวเหนือ ทองน้อย** (2565, หน้า 199-210) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารองค์กรควรยึด 1) หลักเมตตาเป็นหลัก เพราะการที่ผู้บริหารจัดการมีความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุขทั้งที่เป็นสุขทางกายและทางใจจะทำให้ผู้บริหารและบุคคลากรจะช่วยกันทำงานได้ดี 2) กรุณา คือ การจะบริหารจัดการขององค์การส่วนจังหวัดต้องมีความปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ ความทุกข์ คือ สิ่งที่เข้ามาเบียดเบียนให้เกิดความไม่สบายกายและความไม่สบายใจ การมีความกรุณาของผู้บริหารจะทำให้บุคคลากรในองค์การส่วนจังหวัดมีความรู้สึกสบายในการทำงานแล้วในการบริหารจัดการขององค์การส่วนจังหวัดจะเป็นไปในทางที่ดี 3) มุทิตา คือ ผู้บริหารจัดการขององค์การส่วนจังหวัดมีความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี หรือเห็นบุคคลากรในองค์การมีความสุขหรือมีความเจริญก้าวหน้า การที่มีความมุทิตาหรือรู้จักความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี การบริหารจัดการขององค์การส่วนจังหวัดจะช่วยให้บุคคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารที่ดีและมีความสุขความเจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้น 4) อุเบกขา คือ การรู้จักวางเฉยการบริหารจัดการบางครั้งผู้บริหารควรวางใจเป็นกลางในคณะบุคคลากรไม่มีส่วนร่วมหรือสามัคคีกัน

ต้องพิจารณาเห็นว่า ใครทำดีย่อมได้ดีตามกฎแห่งกรรม ใครทำสิ่งใดไว้สิ่งนั้นย่อมตอบสนองคืนบุคคลผู้กระทำ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. เทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมหรือโครงการที่มุ่งส่งเสริมให้บุคลากรและประชาชนได้แสดงออกซึ่งความรักความเข้าใจและความเป็นกันเองต่อกันให้มากขึ้น

2. เทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรจัดให้มีการฝึกอบรมบุคลิกภาพให้แก่บุคลากรทุกระดับชั้นของเทศบาล ตั้งแต่การแต่งกายในโอกาสต่าง ๆ การพูดเพื่อให้บริการ หรือการพูดในที่ชุมชน เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่บุคลากร

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับการนำหลักธรรมอื่นทางพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

บรรณานุกรม

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. *ประไตรปิฎกฉบับภาษาไทย มหามกุฏราชวิทยาลัย.* นครปฐม: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย นครปฐม.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

1) หนังสือทั่วไป

แก้ว ชิดตะขบ. (2547). *รวมวิชาธรรมศึกษาชั้นตรี ตามหลักสูตรของสนามหลวงแผนกธรรม พ.ศ. 2546.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

เฉลิมพงศ์ มีสมนัย. (2547). *การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในการบริหารราชการไทย*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช.

ธเนศวร์ เจริญเมือง. (2550). *100 ปีการปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ.2440-2550.* กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.

ธันยวัฒน์ รัตนสัค. (2555). *การบริหารราชการไทย.* เชียงใหม่: สำนักวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช). (2541). *พระในบ้าน.* กรุงเทพฯ: คาถาวรรณการพิมพ์.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2546). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม.* พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: บริษัท สหธรรมมิก จำกัด.

พระศรีนครินทราบรมราชชนนี. (2543). *รวมธรรมะ.* กรงเทพฯ: อมรินท์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2558). *พจนานุกรมศัพท์ศาสนาสากล อังกฤษ – ไทย ฉบับราชบัณฑิตสถาน.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด อรุณการพิมพ์.

สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน. (2545). *การสร้างระบบบริหารกิจการ บ้านเมืองและสังคมที่ดี.* กรุงเทพฯ: อาทิตย์โพรดักส์กรุ๊ป.

สุวัสดี โภชนพันธุ์. (2547). *ประวัติการปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2562). *ความรู้เกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นและวัฒนธรรมทางการเมือง.* กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง.

อรทัย ก๊กผล. (2552). *คู่คิด คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน สำหรับนักบริหารท้องถิ่น.* กรุงเทพฯ: จรัญสนิทวงศ์การพิมพ์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

2) วิทยานิพนธ์/ สารนิพนธ์ และรายงานวิจัย

สุภัทรมาศ จริยเวชช์วัฒนา. (2546). *การบริหารการจัดการเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาล :กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านฉาง.* (ปัญหาพิเศษ รป.ม. บูรพา). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

3) วารสารทางวิชาการ

กุลิสรา อินอัญชัญ, พิชิต ปุริมาตร และ ณัฏฐกานต์ หงส์กุลเศรษฐ์. (2566). การบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมเพื่อการปกครองของผู้บริหาร เทศบาลตำบลสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารวิชาการและนวัตกรรมทางสังคมศาสตร์, 5*(1), 113-131.

พรทิพย์ อนุพัฒน์ และคณะ. (2566). พรหมวิหาร 4 : กับการบริหารงานบุคคลในองค์กร. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 10*(2), 269-282

พระประกอบ ถิรจิตฺโต (คำพิมพ์). (2558). การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนครพนม. *วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 4*(2), 156-168.

พระปลัดพัฒนะ วฑฺฒโน (เฟื่องเนียม). (2563). แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะผู้บริหารตามหลักพรหมวิหาร 4. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์, 8*(1), 247-256.

พระปลัดสมชาย ปโยโค (ดำเนิน). (2556). การประยุกต์ใช้สัมมาวาจาเพื่อการบริหารงานของผู้นำ. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร. 1*(1), 143-158.

พระมหาดนัย อุปวฑฺฒโน (ศรีจันทร์) และ อำนาจ บัวศิริ. (2558). รูปแบบการบริหารจัดการองค์กรสันติสุข : ศึกษากรณีวัดปัญญานันทาราม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี, *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร. 3*(1), 17-26.

พระศรัณญกมล ภทฺทมงฺคโล (ชนะบุญ), บุญส่ง สินธุ์นอก และ ภัทราภรณ์ นามเกตุ. (2566). ผู้บริหารกับพรหมวิหารธรรมในการบริหารงาน. *Journal of Modern Learning Development, 8*(8), 344-359.

ศิริภัสสร ปิยนันทวารินทร์, สายรุ้ง บุบผาพันธ์ และ สมชัย ศรีนอก. (2566). พรหมวิหาร 4 กับภาวะผู้นำในยุคสังคม 5. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์, 6*(3), 294-306.

ศุภกิจ บุญเลี้ยง. (2566). รูปแบบการใช้หลักพรหมวิหาร 4 กับการบริหารบุคลากรในองค์กร. *Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3*(6), 257-268.

ศุภิสรา บัวงาม. (2564). การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรบุคคลสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. *วารสารสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม, 2*(1), 1-11.

บรรณานุกรม (ต่อ)

สมบูรณ์ สุขสำราญ. (2545). การปกครองส่วนท้องถิ่นและการกระจายอ*ำนาจ. วารสารราชบัณฑิตยสถาน, 27*(2), 343-344.

สัญญา เคณาภูมิ. (2557). ปรัชญาการวิจัย : ปริมาณ : คุณภาพ. *วารสารรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์, 3*(2), 49-51.

สัญญา เคณาภูมิ. (2557). การสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์โดยการคิดเชิงเหตุผล. *ราชภัฏเพชรบูรณ์สาร, 16*(1), 1-19.

สัญญา เคณาภูมิ. (2557). รูปแบบการเขียนกรอบแนวคิดการวิจัยทางการบริหารจัดการ. *วารสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์). 8*(3), 33-42.

โสมจิราวดี จำปาสิทธิ์ และคณะ. (2563). การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเสาธง อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 5*(1), 85-101.

เอกลักษณ์ เพ็งพรหม. (2565). การบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหารธรรม. *วารสารพุทธมัคค์, 7*(2), 221-228.

4) เว็บไซต์

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2565). *แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565*. ค้นหาเมื่อ 10 ธันวาคม 2566. จาก https://www.dla.go.th/visit/plan2565.pdf

โชคสุข กรกิตติชัย. (2562). *ผู้บริหารท้องถิ่น.* ค้นหาเมื่อ 10 ธันวาคม 2566. จาก https://library.parliament.go.th/index.php/th/radioscript/phuubriharthxngthin

เทศบาลตำบลเขาพระ. (2566). *แผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลเขาพระ.* ค้นหาเมื่อ 10 ธันวาคม 2566. จาก https://www.khaopracity.go.th/detail.php?id=2464.

บุญเกียรติ การะเวกพันธุ์ และคณะ. (2566). *การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น.* ค้นหาเมื่อ 10 ธันวาคม 2566. จาก http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น.

บุหงา วชิระศักดิ์มงคล. (2557). *ภาวะผู้นำทางวิชาการ.* ค้นหาเมื่อ 10 ธันวาคม 2566. จาก http://office.nu.ac.th/edu_teach/ASS/Download/vchk-B1.

บุคลานุกรม

บุคลานุกรม

จันทร์ สาหร่าย, แม่บ้าน, สัมภาษณ์วันที่ 25 มีนาคม 2567.

พยุง สมทรัพย์, นายกเทศมนตรีตำบลเขาพระ, สัมภาษณ์วันที่ 26 มีนาคม 2567.

ศักดิ์ชัย พรหมจันทร์, ท้องถิ่นอำเภอพิปูน, สัมภาษณ์วันที่ 25 มีนาคม 2567.

สมหมาย กรายแก้ว, ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีตำบลเขาพระ, สัมภาษณ์วันที่ 26 มีนาคม 2567.

สุภจินต์ สุขมี, สารวัตรกำนัน, สัมภาษณ์วันที่ 25 มีนาคม 2567.

สุรัตน์ หลวงนา, กำนันตำบลเขาพระ, สัมภาษณ์วันที่ 25 มีนาคม 2567.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

1) พระครูปลัดอธิษฐ์ สุวฑฺโฒ (สุขพานิช), ดร.

วุฒิการศึกษา : ปร.ด (รัฐศาสตร์)

ตำแหน่งปัจจุบัน : อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
และหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปัณณพงศ์ วงศ์ณาศรี

วุฒิการศึกษา : ศน.ด. (พุทธศาสตร์ศึกษา)
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตำแหน่งปัจจุบัน : ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช

3) นาย ศักดิ์ชัย พรหมจันทร์

วุฒิการศึกษา : ปริญญารัฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ตำแหน่งปัจจุบัน : ฝ่ายการปกครองท้องถิ่น (ปลัด) อำเภอพิปูน
จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๙

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๐๑ **วันที่** ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน พระครูปลัด อธิษฐ์ สุวฑฺโฒ, ดร.

ด้วย นางสาวดวงใจ กรายแก้ว นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การใช้หลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช (THE APPLICATION OF THE BHRAHMAVIHARAPRINCIPLE IN THE ADMINISTRATION OF KHAOPHRA SUBDISTRICT MUNICIPALITY EXECUTIVE, PHIPUN DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE)" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๙

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๐๑ **วันที่** ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ผศ.ดร.ปัณณพงศ์ วงศ์ณาศรี

ด้วย นางสาวดวงใจ กรายแก้ว นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง " การใช้หลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช (THE APPLICATION OF THE BHRAHMAVIHARAPRINCIPLE DISTRICT,NAKHON SI THAMMRAT PROVINCE)" โดยมี รศ.ดร.กัณตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเจริญพรเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

(พระครูบวรชัยวัฒน์. ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
๑๒๘ หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๐๑

๑๒ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร นายศักดิ์ชัย พรหมจันทร์

ด้วย นางสาวดวงใจ กรายแก้ว นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การใช้หลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช (THE APPLICATION OF THE BHRAHMAVIHARAPRINCIPLE IN THE ADMINISTRATION OF KHAOPHRA SUBDISTRICT MUNICIPALITY EXECUTIVE, PHIPUN DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE)" โดยมี รศ.ดร. กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเจริญพรเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

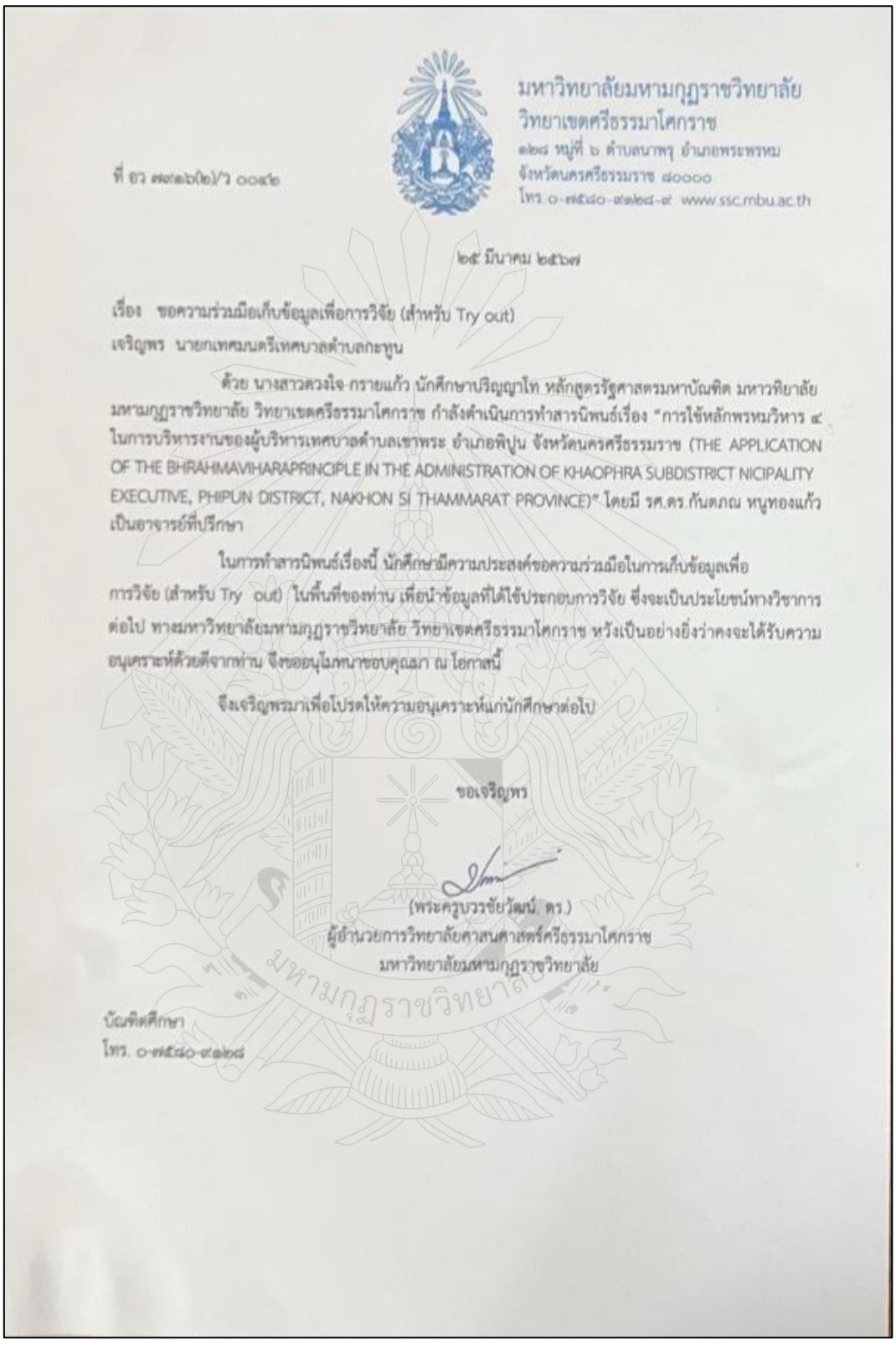
ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวมรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
๑๒๘ หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๔๐-๙๒๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๒๖(๒)/ว ๐๐๔๒

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สำหรับ Try out)

เจริญพร นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลกะทูน

ด้วย นางสาวดวงใจ กรายแก้ว นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การใช้หลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช (THE APPLICATION OF THE BHRAHMAVIHARAPRINCIPLE IN THE ADMINISTRATION OF KHAOPHRA SUBDISTRICT NICIPALITY EXECUTIVE, PHIPUN DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE)" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการทำสารนิพนธ์เรื่องนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สำหรับ Try out) ในพื้นที่ของท่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ใช้ประกอบการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีจากท่าน จึงขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์ ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๔๐-๙๒๒๘

ที่ อว ๗๙๓๖(๒)/ว ๐๐๑๖

๒๗ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเขาพระ

ด้วย นางสาวดวงใจ กรายแก้ว นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การใช้หลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช (THE APPLICATION OF THE BHRAHMAVIHARAPRINCIPLE IN THE ADMINISTRATION OF KHAOPHRA SUBDISTRICT MUNICIPALITY EXECUTIVE, PHIPUN DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE)" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวดวงใจ กรายแก้ว ได้เก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ของท่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๓๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
๑๒๘ หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๔๐-๑๓๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๐๒

๑๙ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร นายสมหมาย กรายแก้ว

ด้วย นางสาวดวงใจ กรายแก้ว นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การใช้หลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช (THE APPLICATION OF THE BHRAHMAVIHARAPRINCIPLE IN THE ADMINISTRATION OF KHAOPHRA SUBDISTRICT MUNICIPALITY EXECUTIVE, PHIPUN DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE)" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวดวงใจ กรายแก้ว ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๘๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
๑๒๘ หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๔๐-๔๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๐๒

๑๙ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร นายศักดิ์ชัย พรหมจันทร์

ด้วย นางสาวดวงใจ กรายแก้ว นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การใช้หลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช (THE APPLICATION OF THE BHRAHMAVIHARAPRINCIPLE IN THE ADMINISTRATION OF KHAOPHRA SUBDISTRICT MUNICIPALITY EXECUTIVE, PHIPUN DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE)" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวดวงใจ กรายแก้ว ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๔๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
๑๒๘ หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๐๒

๑๙ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร นายสุรัตน์ หลวงนา

ด้วย นางสาวดวงใจ กรายแก้ว นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การใช้หลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช (THE APPLICATION OF THE BHRAHMAVIHARAPRINCIPLE IN THE ADMINISTRATION OF KHAOPHRA SUBDISTRICT MUNICIPALITY EXECUTIVE, PHIPUN DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE)" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวดวงใจ กรายแก้ว ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
๑๒๘ หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๐๒

๑๙ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร นายสุภจินต์ สุขมี

ด้วย นางสาวดวงใจ กรายแก้ว นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การใช้หลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช (THE APPLICATION OF THE BHRAHMAVIHARAPRINCIPLE IN THE ADMINISTRATION OF KHAOPHRA SUBDISTRICT MUNICIPALITY EXECUTIVE, PHIPUN DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE)" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวดวงใจ กรายแก้ว ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
๑๒๘ หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๐๒

๑๙ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร นายพยุง สมทรัพย์

ด้วย นางสาวดวงใจ กรายแก้ว นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การใช้หลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช (THE APPLICATION OF THE BHRAHMAVIHARAPRINCIPLE IN THE ADMINISTRATION OF KHAOPHRA SUBDISTRICT MUNICIPALITY EXECUTIVE, PHIPUN DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE)" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวดวงใจ กรายแก้ว ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
๑๒๘ หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๐๒

๑๙ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร นางจันทนี สาหร่าย

ด้วย นางสาวดวงใจ กรายแก้ว นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การใช้หลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช (THE APPLICATION OF THE BHRAHMAVIHARAPRINCIPLE IN THE ADMINISTRATION OF KHAOPHRA SUBDISTRICT MUNICIPALITY EXECUTIVE, PHIPUN DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE)" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวดวงใจ กรายแก้ว ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

ภาคผนวก ง
แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง

การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อทราบการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับเลือกให้เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงและตอบให้ครบทุกข้อ คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัย เพื่อนำผลมาใช้เป็นข้อมูลสำหรับส่งเสริมการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช .

2. แบบสอบถามชุดนี้ ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้หลักเกณฑ์การกำหนดมาตราวัดเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขอขอบพระคุณ
ดวงใจ กรายแก้ว
นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ลงใน ☐ หน้าข้อความที่เป็นจริง

1. เพศ

☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง

2. อายุ

☐ 1. 18-30 ปี ☐ 2. 31-40 ปี

☐ 3. 41-50 ปี ☐ 4. 51 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

☐ 1. ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น ☐ 2. มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.

☐ 3. ปวส./อนุปริญญา ☐ 4. ปริญญาตรี

☐ 5. สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

☐ 1. เกษตรกร/รับจ้าง ☐ 2. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

☐ 3. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ☐ 4. พ่อบ้าน/แม่บ้าน

☐ 5. นักเรียน / นักศึกษา ☐ 6. อื่น ๆ .....

5. รายได้ต่อเดือน

☐ 1. ต่ำกว่า 10,000 บาท ☐ 2. รายได้ 10,001-15,000 บาท

☐ 3. รายได้ 15,001-20,000 บาท ☐ 4. 20,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องสภาพการปฏิบัติท่านเห็นว่าเหมาะสม โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

5 หมายถึง มากที่สุด
4 หมายถึง มาก
3 หมายถึง ปานกลาง
2 หมายถึง น้อย
1 หมายถึง น้อยที่สุด

การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช	ระดับการใช้				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
หลักเมตตา (ความรักใคร่ ปรารถนาดีอยากให้คนอื่นมีความสุข มีจิตอันแผ่ไมตรีและคิดทำประโยชน์)					
1. ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ มีความรักใคร่ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปเพียงใด					
2. ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ มีความปรารถนาดี อยากให้ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปมีความสุขเพียงใด					
3. ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ เป็นผู้ที่มีจิตอันเป็นไมตรีต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปเพียงใด					
4. ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและไม่วิพากษ์วิจารณ์ผู้อื่นในทางเสียหาย เพียงใด					
5. ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ มีความเป็นกันเองกับผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปตามกาลเทศะที่สมควร เพียงใด					
6. ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ เป็นผู้ที่มีความปรารถนาดีต่อผู้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปเพียงใด ที่จะให้ทำงานอย่างมีความสุขเพียงใด					
หลักกรุณา (ความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์ ใฝ่ใจในอันจะปลดเปลื้องบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อน					
7. ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ มีความสุภาพ อ่อนโยนต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป เพียงใด					

4

การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช	ระดับการใช้				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
8. ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ เอาใจใส่ดูแลทุกข์สุข และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปตามสมควร เพียงใด					
9. ท่านเห็นว่าผู้บริหารมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปเพียงใด					
10. ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ ไม่ตำหนิผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปต่อหน้าบุคคลอื่น และหาวิธีการที่ดีในการว่ากล่าวตักเตือนเพียงใด					
11. ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ มีความยุติธรรมในการให้ขวัญและกำลังใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป เพียงใด					
12. ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ ส่งเสริมและให้คำปรึกษาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป โดยร่วมกันคิดและปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาร่วมกันจนสำเร็จ เพียงใด					
หลักมุทิตา (ความยินดี มีจิตผ่องใสแช่มชื่นเบิกบานอยู่เสมอ พลอยยินดีด้วยเมื่อเขาได้ดีมีสุข)					
13. ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ ยกย่อง เผยแพร่ คุณความดีของผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป และยินดีกับผู้ที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน เพียงใด					
14. ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ ส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้าวิจัย เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปมีความก้าวหน้าทางการศึกษาและตำแหน่งหน้าที่การงาน					
15. ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ เป็นผู้นำและชี้แนะแนวทางให้เกิดการกระทำดี เพื่อพัฒนาชีวิตและสังคมต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป เพียงใด					
16. ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ ยอมรับความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลของผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป เพียงใด					
17. ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปได้รับประโยชน์อันควร เพียงใด					

การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช	ระดับการใช้				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
18. ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ นำให้ประชาชนเห็นคุณค่าของท้องถิ่นและชุมชน ช่วยกันแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชน เพียงใด					
หลักอุเบกขา (ความวางใจเป็นกลาง อันจะให้ดำรงอยู่ในธรรมตามที่พิจารณาเห็นด้วยปัญญา)					
19. ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ ยึดหลักคุณธรรมในการบริหารงานต่าง ๆ และบริหารงานด้วยความโปร่งใส ไม่เอนเอียงด้วยความรักหรือความชังต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง					
20. ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ สามารถควบคุมอารมณ์ข่มใจ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี เพียงใด					
21. ท่านเห็นว่าผู้บริหาร เป็นผู้ที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน และองค์กร ๆ ได้ดี เพียงใด					
22. ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ บริหารงาน ดูแลเอาใจใส่ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปด้วยความยุติธรรม และพิจารณาปัญหาด้วยความเที่ยงตรง เพียงใด					
23. ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ ไม่ซ้ำเติมผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป เมื่อประสบความเดือนร้อน เพียงใด					
24. ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ บฏิบัติตนด้วยความเยือกเย็นสุขุม รอบคอบในการบริหารงาน เพียงใด					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ

อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

โดย

ดวงใจ กรายแก้ว

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ ผู้ให้สัมภาษณ์.....นามสกุล.....

ที่อยู่ปัจจุบัน .....หมู่ที่ .....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์

วันและเวลาที่สัมภาษณ์ วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

ตำแหน่งงาน .....สถานที่สัมภาษณ์ .....

ตอนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.1 ตามทัศนะของท่าน แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักเมตตา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2.2 ตามทัศนะของท่าน แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักกรุณา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2.3 ตามทัศนะของท่าน แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักมุทิตา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2.4 ตามทัศนะของท่าน แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักอุเบกขา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

ภาคผนวก จ

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ และการคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Context Validity) ของแบบสอบถาม
โดยใช้เทคนิค IOC (Index Of Item Congruence)

เรื่อง การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ
อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อ	การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล								
1	**เพศ** ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	**อายุ** ☐ 1. 18-30 ปี ☐ 2. 31-40 ปี ☐ 3. 41-50 ปี ☐ 4. 51 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	**ระดับการศึกษา** ☐ 1. ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น ☐ 2. มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. ☐ 3. ปวส./อนุปริญญา ☐ 4. ปริญญาตรี ☐ 5. สูงกว่าปริญญาตรี	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	**อาชีพ** ☐ 1. เกษตรกร/รับจ้าง ☐ 2. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ☐ 3. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ☐ 4. พ่อบ้าน/แม่บ้าน ☐ 5. นักเรียน / นักศึกษา ☐ 6. อื่น ๆ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

ข้อ	การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
5	รายได้ต่อเดือน ☐ 1. ต่ำกว่า 10,000 บาท ☐ 2. รายได้10,001-15,000 บาท ☐ 3. รายได้ 15,001-20,000 บาท ☐ 4. 20,001 บาทขึ้นไป	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช								
หลักเมตตา (ความรักใคร่ ปรารถนาดีอยากให้คนอื่นมีความสุข มีจิตอันแผ่ไมตรีและคิดทำประโยชน์)								
1	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระมีความรักใคร่ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระมีความปรารถนาดี อยากให้ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปมีความสุขเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระเป็นผู้ที่มีจิตอันเป็นไมตรีต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและไม่วิพากษ์วิจารณ์ผู้อื่นในทางเสียหาย เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
5	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ มีความเป็นกันเองกับผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปตามกาลเทศะที่สมควร เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
6	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระเป็นผู้ที่มีความปรารถนาดีต่อผู้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปเพียงใด ที่จะให้ทำงานอย่างมีความสุข เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

ข้อ	การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
หลักกรุณา (ความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์ ใฝ่ใจในอันจะปลดเปลื้องบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อน								
7	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระมีความสุภาพ อ่อนโยนต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
8	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระเอาใจใส่ดูแลทุกข์สุข และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปตามสมควร เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
9	ท่านเห็นว่าผู้บริหารมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
10	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระไม่ตำหนิผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปต่อหน้าบุคคลอื่น และหาวิธีการที่ดีในการว่ากล่าวตักเตือนเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
11	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระมีความยุติธรรมในการให้ขวัญและกำลังใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
12	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระส่งเสริมและให้คำปรึกษาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป โดยร่วมกันคิดและปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาร่วมกันจนสำเร็จ เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
หลักมุทิตา (ความยินดี มีจิตผ่องใสแช่มชื่นเบิกบานอยู่เสมอ พลอยยินดีด้วยเมื่อเขาได้ดีมีสุข)								
13	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระยกย่อง เผยแพร่ คุณความดีของผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป และยินดีกับผู้ที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

ข้อ	การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
14	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปมีความก้าวหน้าทางการศึกษาและตำแหน่งหน้าที่การงาน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
15	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระเป็นผู้นำและชี้แนะแนวทางให้เกิดการกระทำดีเพื่อพัฒนาชีวิตและสังคมต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
16	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระยอมรับความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลของผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
17	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปได้รับประโยชน์อันควร เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
18	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระนำให้ประชาชนเห็นคุณค่าของท้องถิ่นและชุมชนช่วยกันแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชน เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
หลักอุเบกขา (ความวางใจเป็นกลาง อันจะให้ดำรงอยู่ในธรรมตามที่พิจารณาเห็นด้วยปัญญา)								
19	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระยึดหลักคุณธรรมในการบริหารงานต่าง ๆ และบริหารงานด้วยความโปร่งใส ไม่เอนเอียงด้วยความรักหรือความชังต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
20	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระสามารถควบคุมอารมณ์ ข่มใจ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

ข้อ	การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	($\sum X$)	IOC		
21	ท่านเห็นว่าผู้บริหาร เป็นผู้ที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน และองค์กร ฯ ได้ดีเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
22	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระบริหารงาน ดูแลเอาใจใส่ ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปด้วยความยุติธรรม และพิจารณาปัญหาด้วยความเที่ยงตรง เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
23	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระไม่ซ้ำเติมผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปเมื่อประสบความเดือดร้อน เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
24	ท่านเห็นว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระปฏิบัติตนด้วยความเยือกเย็น สุขุม รอบคอบในการบริหารงาน เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม								
1	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

มหาวิทยาลัยราชภัฏ

สรุป การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Context Validity) ของแบบสอบถาม
โดยใช้เทคนิค IOC (Index Of Item Congruence)

เรื่อง การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ
อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล							
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
5	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช							
1. หลักเมตตา (ความรักใคร่ ปรารถนาดีอยากให้คนอื่นมีความสุข มีจิตอันแผ่ไมตรีและคิดทำประโยชน์)							
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
5	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
6	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2. หลักกรุณา (ความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์ ใฝ่ใจในอันจะปลดเปลื้องบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อน							
7	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
8	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
9	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
10	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
11	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
12	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
3. หลักมุทิตา (ความยินดี มีจิตฝองใสแช่มชื่นเบิกบานอยู่เสมอ พลอยยินดีด้วยเมื่อเขาได้ดีมีสุข)							
13	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
14	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
15	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
16	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
17	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
18	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4. หลักอุเบกขา (ความวางใจเป็นกลาง อันจะให้ดำรงอยู่ในธรรมตามที่พิจารณาเห็นด้วยปัญญา)							
19	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
20	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
21	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
22	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
23	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
24	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม							
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

เรื่อง การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ

อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

แต่ละข้อมีค่า 1.00

ความเห็น สมควรนำไปใช้

.....

.....

(รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว)

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

มหาวิทยาลัยราชภัฏ

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Context Validity) ของแบบสัมภาษณ์
โดยใช้เทคนิค IOC (Index Of Item Congruence)

เรื่อง การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ
อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อ	การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์								
1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์	+1	+1	+1	3	1		
ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช								
1	ตามทัศนะของท่าน แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักเมตตา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	ตามทัศนะของท่าน แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักกรุณา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	ตามทัศนะของท่าน แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักมุทิตา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	ตามทัศนะของท่าน แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักอุเบกขา ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม								
1	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

สรุป การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Context Validity) ของแบบสัมภาษณ์
โดยใช้เทคนิค IOC (Index Of Item Congruence)

เรื่อง การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ
อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์							
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
ตอนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช							
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม							
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์
เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ
อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช
แต่ละข้อมีค่า 1.00

ความเห็น สมควรนำไปใช้ได้

.....

.....

(รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว)
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาพระ
อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded(a)	0	.0
	Total	30	100.0

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.825	24

มหามกุฏราชวิทยาลัย

Item-Total Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
VAR00001	4.5000	.50855	30
VAR00002	4.5000	.50855	30
VAR00003	4.6000	.56324	30
VAR00004	4.4000	.49827	30
VAR00005	4.4333	.56832	30
VAR00006	4.6333	.55605	30
VAR00007	4.6333	.49013	30
VAR00008	4.8000	.40684	30
VAR00009	4.4667	.50742	30
VAR00010	4.6000	.49827	30
VAR00011	4.6000	.49827	30
VAR00012	4.7667	.43018	30
VAR00013	4.4000	.49827	30
VAR00014	4.3333	.47946	30
VAR00015	4.8000	.48423	30
VAR00016	4.5000	.50855	30
VAR00017	4.5333	.57135	30
VAR00018	4.7000	.46609	30
VAR00019	4.5333	.50742	30
VAR00020	4.7000	.46609	30
VAR00021	4.3000	.46609	30
VAR00022	4.4000	.49827	30
VAR00023	4.7000	.53498	30
VAR00024	4.6000	.56324	30

ภาคผนวก ฉ
รูปภาพการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

รูปภาพการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

นายพยุง สมทรัพย์ นายกเทศมนตรีตำบลเขาพระ

สัมภาษณ์วันที่ 26 มีนาคม 2567

รูปภาพการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ร้อยตำรวจโท สุรัตน์ หลวงนา กำนันตำบลเขาพระ

สัมภาษณ์วันที่ 25 มีนาคม 2567

รูปภาพการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

นายศักดิ์ชัย พรหมจันทร์ ท้องถิ่นอำเภอพิปูน

สัมภาษณ์วันที่ 25 มีนาคม 2567

รูปภาพการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

นายสมหมาย กรายแก้ว ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีตำบลเขาพระ

สัมภาษณ์วันที่ 26 มีนาคม 2567

รูปภาพการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

นายสุภจินต์ สุขมี สารวัตรกำนัน
สัมภาษณ์วันที่ 25 มีนาคม 2567

รูปภาพการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

นางจันทร์ สาหร่าย แม่บ้าน

สัมภาษณ์วันที่ 25 มีนาคม 2567

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	:	นางสาวดวงใจ กรายแก้ว
วัน/เดือน/ปีเกิด	:	20 สิงหาคม 2511
สถานที่เกิด	:	จังหวัดนครศรีธรรมราช
ประวัติการศึกษา	:	ม.6 จบ ร.ร พิปูนสังฆ์รักษ์ประชาอุทิศ จ.นครศรีธรรมราช
		ปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี จบเสริมสวยนิรันดร์รัตน์ จ.สุราษฎร์ธานี
ประสบการณ์ทำงาน	:	ปี 2533 – 2543 โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี
		ปี 2543 – 2548 ร้านเสริมสวย
		ปี 2549 ร.ร. วมินทร์วิทยา (ฮั่วเหมิง) จ.สุราษฎร์ธานี
		ปี 2553 ร.ร. อนุบาลหนูน้อย จ.สุราษฎร์ธานี
		ปี 2559 – ปัจจุบัน ร.ร. ธีราศรมพุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี
ที่อยู่ปัจจุบัน	:	78/183 ซอยนฤมล 1 ต.บางกุ้ง อ.เมือง จ.สุราษฎร์ธานี 84000